ECRAN

Cutezătorii

CONFERINȚA UNIUNII ASOCIAȚIILOR STUDENȚEȘTI DIN ROMÂNIA

Săptămîna trecută s-a desfășurat la București, într-o atmosferă tinerească, de lucru intens, cea de a VII-a Conferință a Uniunii Asociațiilor Studențești din România. Reprezentanții studențimii din toate centrele universitare din țara noastră au luat în dezbatere o serie de probleme dintre cele mai importante, care preocupă tînăra generație de intelectuali, subliniind poziția de angajare hotărîtă, conștientă, a studențimii în slujba cauzei partidului, în slujba cauzei construcției socialiste, comuniste, în slujba progresului și prosperității patriei. Așa cum era și firesc, în centrul dezbaterilor au stat probleme legate de îmbunătățirea continuă a învățăturii, a acumulării unui bagaj de cunoștințe teoretice și practice, care să dea posibilitatea tinerilor intelectuali ca o dată cu terminarea studiilor universitare să participe cu forțe sporite la ridicarea României socialiste pe noi trepte ale civilizației și progresului. Au fost dezbătute, de asemenea, probleme legate de pregătirea politică și ideologică a studenților noștri, probleme legate de educație.

În tot timpul lucrărilor, Conferința s-a bucurat de o deosebită atenție din partea conducerii de partid și de stat, din partea tovarășului Nicolae Ceaușescu personal, din partea întregii opinii publice, ca o expresie directă a încrederii cu care este înconjurată studențimea, formată din fii de muncitori, țărani și intelectuali, considerată ca o forță activă a societății noastre socialiste în plină dezvoltare.

În ultima zi a lucrărilor, delegații au primit în mijlocul lor, cu ovații și puternice aplauze, conducerea de partid și de stat. Într-o atmosferă de puternic entuziasm, a luat cuvîntul tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Comitetului Central al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat, care s-a referit la sarcinile ce revin studențimii din țara noastră în însușirea cunoștințelor științifice și culturale, în ridicarea nivelului politic și ideologic, în formarea unei înalte conștiințe comuniste. Cuvîntarea secretarului general al partidului a fost subliniată în repetate rînduri de cei prezenți cu îndelungate și vii aplauze, ca o dovadă a profundului atașament al studențimii față de politica Partidului Comunist Român, față de patria noastră — România socialistă.

PETRE GHELMEZ

RADAR

MAGNETUL UZINEI

Îmi amintesc de mărturisirea unui prieten. Cînd era copil, cu vreo treizeci de ani în urmă, îmi povestea el, din casa în care locuia, făcea pînă la școală jumătate de oră, iar pînă la cea mai apropiată fabrică, un ceas încheiat. Acum stă tot acolo, dar pe o rază de numai doi kilometri, adică pe distanța pe care o parcurge, cu pasul obișnuit, în 20—25 de minute și pe care o cuprinde limpede cu privirea din balconul casei, se găsesc nu mai puțin de trei școli și un număr aproape dublu de unități industriale. Și trebuie să vă spun că prietenul meu locuiește într-un oraș ca multe altele de provincie. În cartierul bucureștean Titan, de pildă, un drum pe străzi de jumătate de oră înseamnă azi întîlnirea cu un număr de cîteva ori mai mare de școli, de uzine și fabrici.

M-am gîndit la toate acestea, acum, cînd cu fiecare zi ce ne apropie de sărbătoarea de 1 Mai, primim vești despre intrarea în funcțiune a altor și altor obiective industriale, acum, cînd ne mai este atît de proaspătă în minte altă sărbătoare, cea din urmă cu cîteva săptămîni, cînd s-a acordat titlul de întreprindere fruntașă pe țară unor zeci de unități industriale, multe dintre ele uriașe combinate, cu o existență de numai cîțiva ani în peisajul țării noastre: *Combinatul chimic Borzești*, *Întreprinderea de construcții-montaje siderurgice Galați*, *Combinatul de cauciuc Bacău* și încă atîtea altele. M-am gîndit la toate acestea și n-am omis din gîndurile mele școala, pentru că între uzină și școală există o legătură mult mai trainică decît cea pe care o sugerează simpla lor vecinătate. În ochii fiecărui școlar, uzina, fabrica constituie o atracție puternică, drumul celor mai mulți dintre voi este traducerea în viață a visului care se înfiripă în anii de învățătură și crește, prinde aripi, se împlinește ca muncitori, tehnicieni, ingineri într-o ramură sau alta a industriei. Uzina, vă atrage ca un magnet cu puteri extraordinare. Într-o zi veți schimba uniforma de elevi cu salopeta, clasa cu hala, micul laborator al școlii cu cel uriaș al uzinei. Cînd ziarul, radioul sau televizorul aduce, așa cum o face acum în fiecare zi, vestea intrării în funcțiune a unui nou obiectiv industrial, alături de cei mîndri că pot spune: «Noi l-am construit» sau «Noi lucrăm aici», rostiți și voi cu o bucurie atît de firească: «Noi vom lucra aici!»

Nu știu să ghicesc în palmă. Nimeni nu știe. Dar urmărind linia vieții din palmele celor mai mulți dintre voi, pot spune fără teamă că voi fi desmințit: ea trece acum prin școală și mîine va trece prin uzină. Deocamdată, din palmele voastre își iau zborul păsările de aur ale visului. Dar ce zbor înalt și temerar și frumos!

OCTAV PANCU-IASI

FAPTE PIONIEREȘTI

INSCRIPȚII

Îți sar în ochi ici colo, te miri unde. Și cîteodată acolo și rămîn, ca o zgură ce ustură și irită. Pe un gard — îl văd de la fereastră — se află o exclamație nesfîrșită: Costică repetentuuu... cu ultimul «u» pe ultima scîndură. Am numărat, sînt 26 de scînduri — o huiduială, așadar, lungă cît un întreg alfabet care ar tăia și respirația unui scufundător, căutător de perle. Nu mă pot însă opri să nu gîndesc că zeci de trecători sînt zilnic izbiți de zisa apostrofă, care înlocuiește acel nescris «Bine ați venit pe strada noastră» cu care atîția alți copii, pe atîtea alte străzi știu să ne întîmpine.

Astfel, daca mai adaugi și scrijeliturile făcute cu briceagul în epiderma arborilor, precum și alte tot soiul de exerciții epigrafice pe porți, asfalt, cabine telefonice, borne kilometrice, bănci, ba pînă și pe capotele prăfuite ale mașinilor, poți ajunge să detești inscripțiile. Și e păcat. Mare păcat.

O dovadă mi-o oferă pionierii din Maramureș care, pornind de curînd într-o expediție a pietății pe urmele ostașilor români căzuți în luptele cu fasciștii pe văile Munților Gutin, au așezat plăci comemorative pe locurile jertfei lor, la Creasta Cocoșului, Pietrosul, Igniș și Satra. Departe, în liniștea mișcată doar de aripa acvilei și șuierul cetinei, patru inscripții migălite de mîini pionierești vorbesc trecătorului, întorcîndu-i privirea spre cei care, pentru ca sub ochii noștri să înflorească atîtea minuni, au închis ei înșiși ochii pe vecie.

Sînt unele lucruri care nu trebuie amintite. Altele care nu trebuie uitate. Desigur, ne putem petrece timpul fie cu unele fie cu altele. Primele te fac să regreți că unii copii știu să scrie. Celelalte te îndeamnă să slăvești atît pe cei care le-au pus condeiul în mînă, cît și pe micii condeieri.

Pun această «însemnare despre însemnări» ca o tăbliță, la o răscruce. Tu, cititorule, ce înclini să scrii spre aducere aminte? De scris, știi să scrii. Rămîne doar să recitești, în gînd, ceea ce încă nici n-ai scris. Cred că de aici începe adevărata alfabetizare. Fără această pre-lectură a cugetului nostru multe din ceea ce scriem, uneori atît de laborios, pe ziduri, pe garduri, cu bidineaua sau briceagul, s-ar putea să nu fie decît... mîzgălitură. Alege.

MIRCEA SÎNTIMBREANU

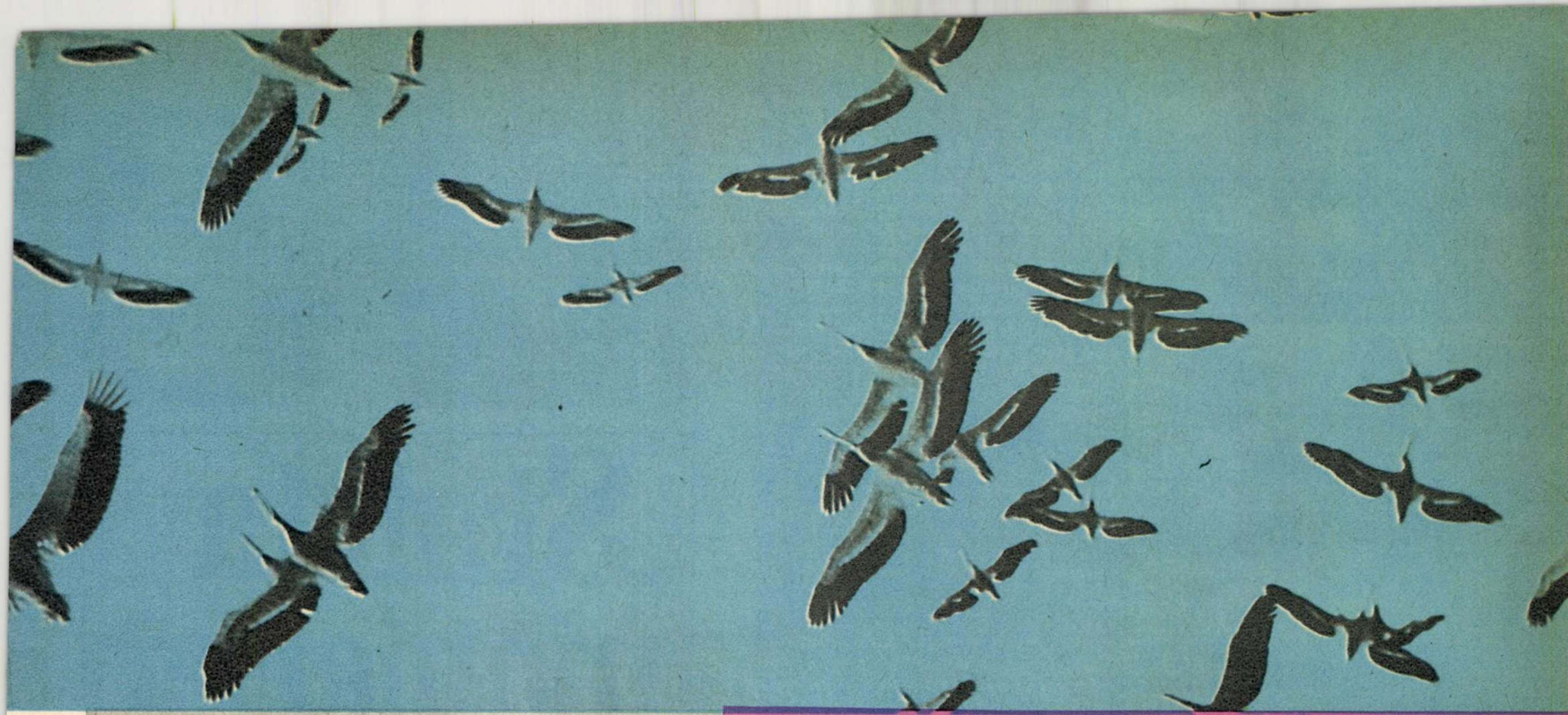

ATENȚIUNE! ATENȚIUNE!

CĂTRE TOȚI CITITORII NOȘTRI DIN BUCUREȘTI!

CĂTRE TOȚI CITITORII NOȘTRI DIN ȚARĂ, AFLAȚI ÎN TRECERE PRIN BUCUREȘTI!

Un spectacol rar: Lansări de racheto-modele, avioane captive, nave teleghidate și radio comandate-sosite la Concursul «Minitehnicus»-Cutezătorii.

În ziua de 4 mai 1969, orele 9 dimineața!

Selecționarea pe bază de DEMONSTRAȚIE, cu public, a navo și aero și racheto-modelelor captive, la baza sportivă a centrului experimental de modelism de la Băneasa (Ștrandul I.C.A.B.), troleibuz 81.

VĂ INVITĂM PE TOȚI! ACCESUL LIBER.

PLANTELE SE POT HRĂNI CU FLĂCĂRI?

DA!
SPUN CUTEZĂTORII

Într-o seră experimentală din Los Angeles s-a demonstrat cum plantele vii pot fi hrănite numai cu o flacără de gaz și o lumină specială. Flacăra de gaz natural produce toate condițiile necesare creșterii plantelor — căldură, lumină, vapori de apă și bioxid de carbon. Flacăra poate fi ajustată pentru a regla procesul de fotosinteză al plantei.

Această tehnică ar putea fi folosită la creșterea plantelor alimentare în regiunile arctice, pe bordul avioanelor sau chiar pe... Lună.

NEPOȚII LUI VLAICU LA CÎMPINA?

DA!
SPUN CUTEZĂTORII

Avioneta se numește «Pionier 001». Cît privește vîrsta — 125 ani — se împarte, nu în mod egal, la cei opt realizatori ai săi: **CORNEL NEDELCU** cl. a VII-a, Școala generală nr. 3, **VASILE CAUTIȘ,** cl. a VIII-a, Școala generală nr. 2, **SAIU ION,** cl. a VIII-a, Școala generală nr. 1. **PETRONIU VĂSII,** cl. a VIII-a, Școala generală nr. 1, **PASCU SECARĂ**, cl. a VI-a, Școala generală nr. 1, **CĂLIN MIULESCU,** cl. a V-a, Liceul nr. 1, **FLORIN LAMBA**, cl. a VI-a, Școala generală Golești, **VASILE NICULESCU,** cl. a VIII-a, Școala generală nr. 1, toți membri ai cercului aeromodele de la Casa pionierilor **CÎMPINA.** Avioneta merge (nu zboară) deocamdată cu 40 km/h. Și este surpriza cu care acești opt foarte tineri constructori se vor prezenta, la București, la Concursul «Minitehnicus!»

NU UITAȚI:

În curînd, pe meleagurile patriei, «Expedițiile Cutezătorii» și «Trofeele vacanței»!

FILME

Numai o singură viață — coproducție a studiourilor «Lenfilm» și «Norskfilm».

Filmul vă invită să urmăriți cîteva din extraordinarele episoade din viața lui Fridtjof Nansen, celebrul savant și explorator norvegian. Evident, mulți dintre voi cunoașteți destinul acestui temerar, dar plăcerea unei asemenea reîntîlniri rămîne aceeași.

Din întregul film se desprinde personalitatea multilaterală a lui Nansen, cel care a fost numit pe drept cuvînt «cetățean al lumii», pentru idealurile umanitare de care i-a fost animată întreaga viață.

Vîrstele omului — producție a Casei de filme «București».

O poveste cinematografică, de o factură inedită, despre continua aspirație a omului spre fericire și frumos. Începînd cu copilăria, eroii filmului trec prin toate vîrstele.

TEATRU

Poveste neterminată. Este titlul unei noi premiere a Teatrului «Ion Creangă» din București. L-am rugat pe autorul piesei, *Alecu Popovici*, să ne spună cîteva cuvinte despre lucrarea sa:

— Mă aflu la cea de a douăzecea piesă pentru copii și mă bucur că ea se joacă la Teatrul «Ion Creangă». Eroul piesei mele e un bunic a cărui ocupație e mai puțin obișnuită; a fost dresor de fiare la un mare circ. El nu vrea ca nepoții să-i afle secretele meseriei și aceasta declanșează multe încurcături. Am vrut mai ales să scriu o piesă din viața voastră, chiar dacă, din lumea fanteziei, am poftit pe scenă și «persoane» în mod obișnuit, necuvîntătoare.

Dar mai bine, vă invit la teatru.

CUC
PENTRU CEASURILE VOASTRE LIBERE

CĂRȚI

În cursul lunii acesteia, colecția «Lyceum» a Editurii tineretului se va îmbogăți cu trei noi lucrări:

Poezia lui Mihail Eminescu de D. Popovici, *Varia Matematica* de George St. Andronic și *Vînătorii de microbi* de Paul de Kruif.

Moartea lebedei de Ion Grecea este un roman care surprinde momente pasionante din viața grănicerilor. Eroii sînt angrenați într-o acțiune plină de dramatism, evenimentele luînd adesea întorsături neașteptate.

Moment din filmul *Adio, Gringo* — coproducție italo-franco-spaniolă.

1

„Stafeta pionieriei“

VISELOR, ZÎMBIȚI, VĂ ROG!

2

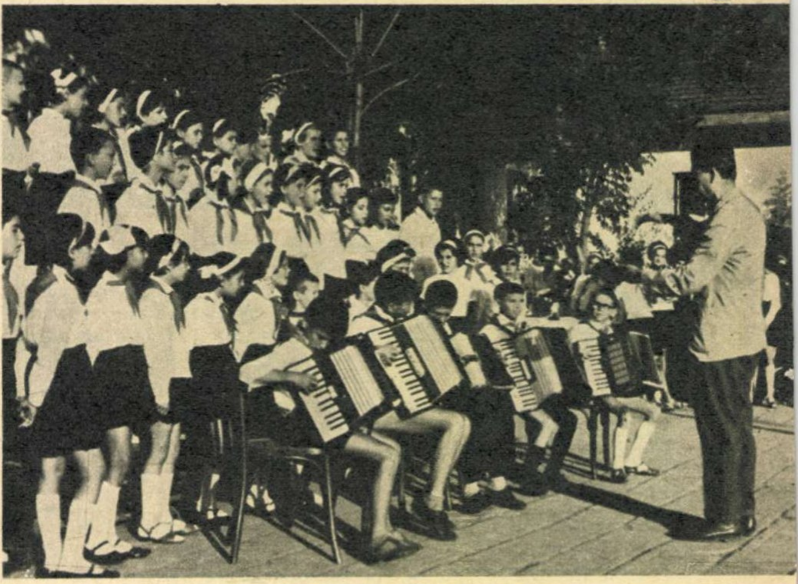

3

5

Mi-ar place să nu ştiţi... mi-ar place să nu ştiţi şi să vă tulbure un pic destăinuirea mea: aşa cum voi sînteţi grăbiţi să creşteţi mai repede, să ajungeţi mai repede oameni mari, tot aşa noi, cei care am lăsat de mult în urmă vîrsta baloanelor colorate şi a fotbalului cu nasturi, ne grăbim, fie şi numai cînd avem timp, fie şi numai cînd uităm că sîntem oameni maturi şi poate niţeluş prea gravi, să redevenim băieţii şi fetele de altă dată, locuitorii şi exploratorii fericitei Arcadii, ţara de vis a copilăriei. Şi, credeţi-mă, nu ne grăbim doar pentru că sîntem uneori trişti că anii ne-au răpit jucăriile, că ni s-a şters pata de magiun de pe bărbie şi ne-a dispărut de pe genunchi urma loviturii primite în celebrul meci cîştigat cu 17 la zero; întorcîndu-ne la vîrsta copilăriei, reînvăţăm de fiecare dată să visăm, pentru că oamenii nu pot trăi fără visuri, ele ne fac mai buni, mai frumoşi.

Mi-ar place să nu ştiţi... mi-ar place să nu ştiţi şi să vă tulbure un pic destăinuirea mea. Mi-ar place să faceţi ochii mari, miraţi. Şi v-aş cere voie să iau mirarea voastră cu mine. Am multă nevoie de ea, acum, mai ales acum cînd scriu aceste rînduri...

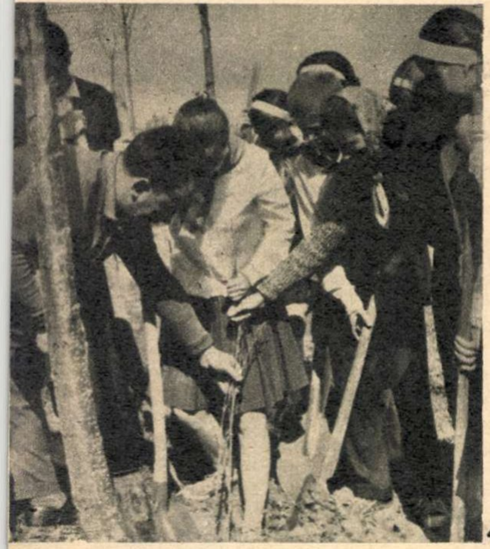

4

*

Profesoara Anicuţa Neagu este directoarea unei şcoli dintr-o comună a judeţului Ilfov. Maria Mercesan este de cîţiva ani medic undeva, prin Vrancea. Mihai Ionescu, inginer electronist, lucrează la Uzina «Danubiana». Cornel Ionescu e asistent universitar la catedra de literatură universală a universităţii bucureştene. Ilie Stan, mai tînăr, este student în anul III al facultăţii de electrotehnică... Transcriu toate aceste nume de pe o listă fără sfîrşit. O listă cu zeci şi zeci de nume, cu zeci şi zeci de profesii: învăţători, strungari, cercetători ştiinţifici, şoferi, biologi, arhitecţi... Toţi aceştia au fost colegi. Au învăţat la aceeaşi şcoală: cea purtînd numărul 40, din cartierul bucureştean Tei. Toţi aceştia au fost pionieri. Adică, nu: nu e corect spus «au fost». Prin tot ce au mai bun şi mai frumos, ei sînt încă. Anii pionieriei i-au învăţat să viseze, să lupte pentru visul lor — şi visul le e încă proaspăt, împlinirea nu i-a frînt aripa cutezătoare, se pot întîlni oricînd cu el, şi o fac adesea, poate chiar o fac neîntrerupt, aşa cum respiră, aşa cum iubesc, simplu, fără întrebări, pentru că visul e în fiecare din ei, e o parte din ei.

Nimeni, desigur, nu poate spune cu exactitate cînd a trăit acea clipă unică, intensă şi incandescentă, a înfloririi visului care rămîne în noi necontenit, care ne duce spre împlinire şi dincolo de ea. Dar toţi ştim că ea face parte dintr-o oră, dintr-o zi sau dintr-un timp fremătător, din poezia unei vîrste.

Profesoara de azi, Anicuţa Neagu, abia îşi înnodase cravata roşie la gît cînd se construia şcoala nr. 40. Şi constructori n-au fost doar zidarii şi betoniştii şi dulgherii. Au lucrat atunci la înălţarea şcolii toţi învăţătorii şi profesorii, toţi părinţii şi copiii din cartier. Poate că atunci, în ziua sărbătoririi de început, cînd şi pioniera Anicuţa Neagu a fost felicitată pentru hărnicia ei. s-a născut acea clipă unică, intensă şi incandescentă a visului care a dus-o la profesia de azi. Arhiva cu sute de fotografii a şcolii păstrează cîteva imagini de atunci. Pelicula a surprins bucuria efortului. Dar cîntecul însoţind munca şi visul înfiripat de ea îl păstrează altă arhivă: cea a inimii. Pe aceasta o consultă adesea profesoara Anicuţa Neagu, reîntîlnindu-se mereu cu visul de atunci, cu bucuria speranţei de atunci, cu certitudinea împlinirii înmugurită atunci.

6

Cercetînd arhiva şcolii, inginerul Mihai Ionescu se va opri, fără îndoială, la fotografiile înfăţişînd vizita unor uzine. Atunci, poate că atunci a simţit pionierul Mihai Ionescu, preşedintele unităţii, dorinţa aceea fierbinte de a stăpîni cuptoarele unei uzine, de a socoti valoarea temperaturilor în sute şi mii de grade. Atunci, poate că atunci s-a născut pasiunea care îl va stăpîni toată viaţa — şi toată viaţa se va întoarce cu un gînd de recunoştinţă pentru clipa aceea unică, intensă şi incandescentă.

Sute de fotografii sînt în arhiva şcolii, păstrate cu dragoste de inimosul comandant de pionieri, tovarăşul Dumitru Badea. Sute de fotografii cu mii de chipuri surîzătoare. Se recunosc printre ele toţi... grăbiţii de atunci de a ajunge mai repede oameni maturi, toţi oamenii maturi de azi care se reîntorc la anii pionieriei, la anii visului dintîi, pentru că oamenii nu pot trăi fără aceste visuri, ele îi fac mai buni, mai frumoşi...

Mi-ar fi plăcut să nu ştiţi... mi-ar fi plăcut să nu ştiţi şi să vă tulbure un pic destăinuirea mea. Sau măcar, o secundă, prefaceţi-vă, prieteni, că nu ştiaţi, lăsaţi-mi fericirea de a vă fi spus eu primul un adevăr uimitor...

ALEXANDRU BOGDAN

DOCUMENTE FOTO DIN ARHIVA UNITĂŢII

Iancu Maria, eleva de odinioară, azi studentă la biologie(1).

Orchestra are o veche tradiţie în şcoală... ca şi dansurile de altfel (2—5).

Ilie Stan, cu ani în urmă pionier şi premiant, azi student în anul III la electrotehnică (3).

Pionierii de acum, ca şi predecesorii lor, continuă acţiunea de sădire a pomilor (4).

Geologii la lucru. Cercul lor are o vîrstă de peste 10 ani (6).

Constructorii localului actualei şcoli n-au fost numai zidarii, betoniştii şi dulgherii, ci şi pionierii de odinioară (7).

1

LEOPARDUL

povestire de **OVIDIU ZOTTA**

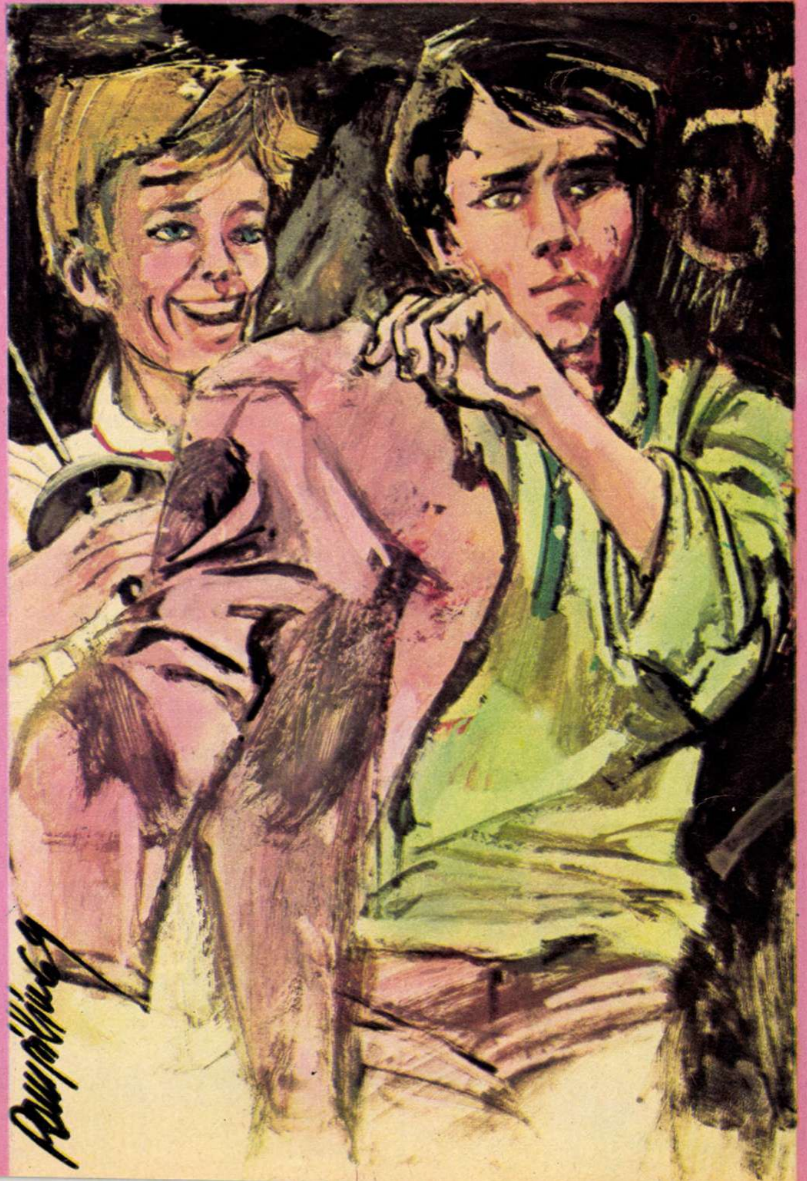

Bine, du-te la vestiar și echipează-te, cred că asta ai în sacul acela, chiloți și maiou și tenişi, nu?» spuse antrenorul. si-si reluă convorbirea telefonică. Ținea receptorul între umăr și obraz, pentru că de mîini avea nevoie pentru a răsfoi niște dosare ferfenițite, unde trebuie să găsească ceva de care avea mare nevoie omul de la celălalt capăt al firului, și acest ceva important se tot ascundea printre hîrtii și poate că antrenorul nici nu era convins de importanța lui, dar scotocea prin dosare cu un fel de ciudă dușmănoasă: «Da, Vasiliule, caut, nu mai striga!» Se întoarse furios spre Leo: «Ce mai vrei? De ce nu te duci la vestiar?» «Sabie, de unde iau sabia?» îngăimă Leo. «A, sabie — se supără antrenorul — abia ai venit și vrei sabie? Du-te, domnule, și echipează-te, o să vedem noi pe urmă dacă face să-ți dăm pe mînă o sabie!» Leo bolborosi niște cuvinte de scuză, obrajii lui mari și grăsulii ardeau, porni umilit spre vestiar, scăpînd prilejul de a auzi un lucru care poate l-ar fi bucurat, și anume cum tînărul și mîniosul antrenor îl întreba pe acel Vasiliu dacă n-ar fi dispus să facă efortul de a-și da seama că e o nerozie să înoți în dosare în timp ce elevii abia așteaptă să treacă la lucru.

Deschizînd ușa vestiarului, lui Leo îi scăpă o exclamație de spaimă; un fel de stafie fără cap se prăbușise peste el. În mijlocul rîsetelor, se descotorosi furios de «stafie». Era un vechi manechin de scrimă. Datorită unei sfori care-l lega de ușă prin intermediul unui mic scripete fixat deasupra ei, oricine o deschidea se pomenea negreșit cu manechinul în brațe. «Asta e pentru cei care întîrzie — îi explică cineva lui Leo — mai avem si alte figuri. S-o vezi pe aia cu ibricul! Nu te supăra, n-am știut că ne vine un nou coleg.» «Mă bucur că am luat contact de la început cu tradițiile locale!» rîse Leo și se recomandă. «Cum ai spus? Leo? — se miră un lungan slab ca ața, cu obrajii albi și presărați cu bubulițe purpurii — ce nume e ăsta?» «De la Leonard.» «Leo, Leo, ăsta-i nume de cîine de lux!» hohoti lunganul. «Ești prost! strigă Leo. Faci glume tîmpite.» «Bine, nu te supăra, spuse lunganul, împăciuitor. Stai jos, uite, ăsta-i cuierul tău.» Lui Leo aproape îi părea rău că-și ieșise din fire, se așeză dar... se prăbuși cu tot cu bancă. Garofil — așa se numea celălalt — îl privi amenințător de la înălțimea lui: «M-ai făcut prost, sau mi s-a părut mie?» Amețit de furie și de rușine, Leo era convins că va părăsi locul ăsta nenorocit. Totuși, se trezi echipîndu-se de zor. Ceilalți uitaseră incidentul, acum discutau despre alte lucruri, erau preocupați de preliminariile Cupei de primăvară, de cantonamentul din iulie, de formația pe care o pregăteau eternii lor adversari de la Școala sportivă nr. 2. Leo se strădui să strige și el «Da, e de la sine înțeles!» atunci cînd majoritatea vocilor erau de acord cu un anumit lucru și «Nici vorbă, se vede cît de colo că e o aiureală!» atunci cînd aceste voci dezaprobau ceva. Cînd intrară în sală, era plin de voioșie, striga și rîdea deopotrivă cu ei și nimănui nu i se părea curios lucrul acesta și Leo uitase cu desăvîrșire că trebuie să plece.

Formară un șir lung, începînd să alerge în cerc, iar antrenorul, în mijloc, le ritma pașii bătînd din palme: «Haideți, haideți!» Leo își dădea toată sîrguința, săltînd genunchii cît mai sus și lungind sau scurtînd fuleul exact după cum sunau comenzile. Dar deodată se trezi singur. Încă mai alerga, cînd își dădu seama că numai el aleargă. Ceilalți se împărțiseră în grupuri cu rosturi precise. Unii făceau gimnastică la spaliere, alții trecuseră pe planșe. De unde apăruseră atît de repede măștile și armele? Un al treilea grup, alcătuit din cei mai mărunței, începătorii — în vîrstă de pînă la 10 ani — învățau cu sîrguință primele noțiuni. Acolo ar fi trebuit să se ducă și el, dar avea 14 ani și se simțea rușinos de mare. Din nou Leo își spuse că ar fi foarte înțelept să se strecoare în vestiar, să se îmbrace și să plece. «Ce aștepți? Cere-i lui dom’ Florea Cavaleristu o sabie, stai că mă duc eu, îți fac rost și de mască», spuse cineva, și Leo recunoscu vocea lui Garofil. Se gîndi din nou că oamenii nu sînt chiar atît de răi pe cît par. Dom’ Florea Cavaleristu era mecanicul stadionului și se ocupa si de utilajul sălii de scrimă, avea la intrare o mică tejghea de lucru, cu menghină, unde repara meticulos armele și măștile. Garofil vorbi cu el, apoi alese de pe tejghea o sabie și o mască. «Hai, Leo, dă-i drumul!»

Prin sita de protecție, Leo văzu cum adversarul ia poziția de gardă și se strădui să-l imite. Curajos, se duse la atac cu toată convingerea, dar o lovitură cumplită fu cît pe ce să-i smulgă sabia din mînă. Întărîtat, atacă din nou. Sabia însă nimeri în gol. Se înverșună, încercînd să lovească, rînd pe rînd, lateral, de sus în jos, la picioare, la figură, oriunde, numai să-l atingă. Imposibil. Garofil era o sabie vie, era o umbră albă, un abur în formă de om; orice lovitură îi hărăzeai întîlnea numai sabia lui sau aerul. Deodată, Leo simți o arsură pe partea cea mai moale a spatelui; sabia lui Garofil îl plesnise exact acolo unde poate fi mai jignitor. Leo se năpusti asupra lui, dar sabia lui clănțăni sec de lama celuilalt, și, imediat, simți din nou riposta în locul acela neplăcut. Acum îi deveni clar că Garofil îl bătea, pur și simplu, la spate! Furios și neobișnuit cu masca, Leo transpirase îngrozitor. «Măcar o dată, o singură dată să-l ating!» Îi fu peste putință. În schimb, loviturile se înmulțeau și, pe deasupra, ostenise peste măsură, îi era din ce în ce mai greu să miște brațul, niciodată nu-și închipuise că scrima poate fi atît de obositoare.

Fără să-și dea seama, a început să plîngă și nici nu încercă să-și oprească lacrimile pentru că nădușise atît de rău încît nimeni nu le-ar fi observat. Deodată, o răceală ciudată îi înghețã obrajii, o liniște stranie, ca de boală, puse stăpînire pe el. Țîșni înainte ca împins de altcineva, și pentru întîia oară simți că vîrful lamei atinge ceva solid și care nu e de metal. Imediat după asta, oboseala îi reveni atît de cumplită încît simți cu groază că e gata să leșine.

«Opriți! Opriți!» strigă cineva. Leo își scoase tremurînd masca, sorbi năucit aerul răcoros. Antrenorul se răstea la Garofil, care făcea pe miratul. «Din pricina mea îl ceartă, oftă Leo. Plec. Imediat. Acum.» Zvîrli sabia și masca pe tejgheaua lui dom’ Florea Cavaleristu și alergă la vestiar, dădu drumul la robinet, își vîrî capul în șuvoiul răcoritor. «Nu mi-a mers nici de data asta. Cum de am fost atît de nerod să-mi închipui că aș putea reuși? Ce soartă! Să vrei mult, mult de tot, și să ai atît de puțin...» Fusese sigur, absolut sigur, încă de la primul pas, că povestea, vechea lui poveste se va repeta. «Fiecare om are o poveste care se repetă, dar a mea e urîtă. De azi înainte. punct.»

Cînd se ridică, văzu că nu era singur. Garofil aștepta și el să se răcorească. «Măi, Leo, de azi înainte o să-ți spun Leopardul! Stai mai așa, să mă spăl. Ai reușit să-mi iei un punct bătrîne! Unul singur, dar mare cît roata carului!» «Da. te-am atins o dată, dar ce contează asta...» «Mult! Va să zică, tu, care pui mîna prima dată în viața ta pe sabie, eu — vicecampion republican, și reușești totuși să-mi smulgi un punct!» «Antrenorul te-a certat că ți-ai pus mintea cu mine.» Garofil izbucni în rîs: «De unde ai mai scos-o și pe asta?!» «Parcă n-am auzit cum striga...» «Ai auzit, dar probabil că n-ai ascultat, Leopardule. Mîine am concurs de cupă, și în cazurile astea nu e voie să faci eforturi prea mari în ajun. Înțelegi, cînd m-a văzut lac de sudoare, i-a sărit țandăra!» «Adevărat?» «Cum naiba! La fel de adevărat cum ai realizat punctul ăla!» «Crezi că o să mai reușesc?» «De ce nu? De joia viitoare, să vii cu o oră mai devreme, ca să lucrăm în liniște și pe urmă să am timp să-mi fac și eu programul».

Leo închisese ochii și acum îi deschidea puțin cîte puțin, neîndrăznind să se bucure din toată inima. Și deodată, sala aceea scundă, cu pereții cojiți și cu lumină gălbuie, unde antrenorul se certa din nou cu Vasiliu la telefon, făcîndu-i semne furioase lui dom’ Florea Cavaleristu să înceteze cu ciocănitul, îi deveni nespus de dragă.

Desen:
POMPILIU DUMITRESCU

Cele mai frumoase amintiri
sînt fără îndoială
cele din copilărie. Anii trec,
dar
oricînd îţi amintesti de clipele
cînd doreai să fii un viteaz,
să ridici pe plaiurile tale
palate.
Dar
ca acest ideal
să se împlinească,
trebuie să dobîndeşti
cunoştinţe durabile
încă
din anii cînd pe bluză
strălucesc trandafirii roşii
ai cravatei de pionier,
să fii un cutezător —
şi fără îndoială
că fiecare pionier
e un cutezător.

Silviu Negulescu

Ceea ce nu se uită!

Biblioteca, în preajma căreia petrece multe ceasuri de taină, îl reţine adesea. Dar acum, o anumită carte îi atrage atenţia. O scoate din rafturile ticsite. Acolo, între paginile uşor îngălbenite de vreme...

Oare ce zi era? Nu-şi aminteşte exact dacă era luni sau marţi sau altă zi, dar ştie că era primăvară ca şi acum, în prag de mai, şi că din clipa aceea avea să înceapă acel drum de rodnică dăruire pe care îl parcurge de douăzeci de ani şi la capătul căruia are atîtea să-şi amintească.

REÎNTÎLNIRE CU COPILĂRIA

...Pe malul lacului Herăstrău, un şir de corturi rînduite sub streşini întunecate de verdeaţă.

Deasupra, dintre căsuţele liliputane din pînză groasă, sus pe catarg, flutură steagul. Purpuriu, ca şi cravata pe care o purta cu adîncă emoţie: se număra printre primii pionieri din ţară!

Atunci, în tabără, împreună cu colegii lui a petrecut ceasuri de bogată semnificaţie. Au străbătut lacul cu bărcile într-o pasionantă întrecere sportivă, au cîntat primul cîntec pionieresc şi au desenat. Cei mai mulţi şi-au ales subiectele chiar din peisajul înconjurător. Şi el, Silviu, a aşezat pe coala albă apa şi coroana copacilor, dar în mijloc, în acest peisaj, a ridicat din liniile subţiri ale creionului o construcţie, care putea fi o fabrică cu coşuri înalte, dar şi un bloc. Acest desen, pe care nu-l mai păstrează decît în amintire, a fost un prim examen: el sintetiza un ideal, căruia avea să i se dedice cu pasiune.

SUS, PE JIU

Să urce pe schele, să construiască — acesta a fost idealul său, din anii de şcoală, de studenţie, pe care i-a parcurs cu rezultate strălucite. Şi iată-l acum, pe Silviu Negulescu, inginer-şef pe şantierul termocentralei de la Rovinari, cea mai mare din ţară.

Aceasta nu-i decît o treaptă — e drept, cea mai înaltă atinsă pînă acum — pe drumul de împliniri al fostului pionier din primul detaşament.

De numele inginerului de acum se leagă însă construcţii numeroase: primele blocuri pe care bucureştenii le-au văzut înălţîndu-se pe Şoseaua Olteniţei, impunătoare edificii ridicate în bazinul carbonifer Căpeni-Baraolt şi, mai ales, Işalniţa — de asemenea o mare termocentrală.

O iarnă întreagă au lucrat constructorii la coşul cel mare, zidind şi noaptea, la lumina becurilor. Şi de era vremea cît de aspră, inginerul era nelipsit din mijlocul lor, pe schele. Viscolul i-a prins într-o noapte sus, la aproape două sute de metri înălţime. Cămaşa de polietilenă ce proteja schelele se acoperise de gheaţă. Fulgerele rafalelor albe izbeau năprasnic.

— Abur, mai mult abur, a indicat Silviu Negulescu. Şi controlaţi-vă legăturile de siguranţă...

De jos, de la sol, aburul fierbinte urca vijelios, încălzind aerul. Şi n-au încetat lucrul. Cu căştile îndesate peste urechi, au continuat să zidească.

A venit clipa cînd şi aici au fost coborîte schelele — Işalniţa devenind ea însăşi o constelaţie a centralelor electrice româneşti — şi meşterii, urmîndu-l, au plecat pe alte meleaguri, să ridice alte schele. Sus, pe Jiu, la Rovinari, unde braţul puternic

...«a prins în mîna mare
O piatră neagră, ce din ea va scoate
Lumina. Stele sclipitoare
Or străluci din Gorj pînă departe.
Şi turnului de-un sfert de kilometru
Aici, pe Jiu, îi pregătesc urcuş
Ţăria zărilor să o străpungă,
Cum s-a-nălţat coloana lui Brâncuşi.»

●

...Oare ce zi era? Nu-şi aminteşte exact dacă era luni sau marţi, sau altă zi, dar era primăvară ca şi acum şi cartea cu foile uşor îngălbenite de vreme păstrează clipele rămase nestinse în cravata de pionier, primită cu douăzeci de ani în urmă.

O cravată simplă, din pînză, care a strălucit în primul detaşament de pionieri din ţară.

O adună cu emoţie în palmele sale: cu ea a trecut întîiul examen de cutezanţă.

E ceea ce nu se uită niciodată.

AL. DINU IFRIM

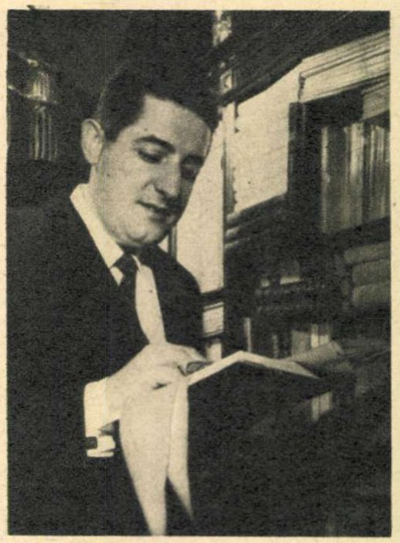

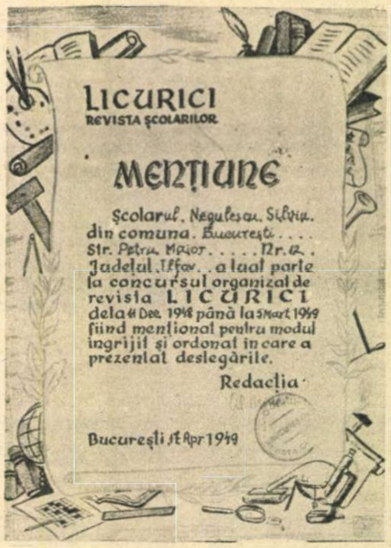

LICURICI
REVISTA ŞCOLARILOR

MENŢIUNE

Şcolarul Negulescu Silviu
din comuna Bucureşti
Str. Petru Maior ..... Nr. 12
Judeţul Ilfov a luat parte la concursul organizat de revista LICURICI dela 11 Dec. 1948 până la 5 Mart. 1949 fiind menţionat pentru modul îngrijit şi ordonat în care a prezentat deslegările.

Redacţia

Bucureşti 15 Apr. 1949

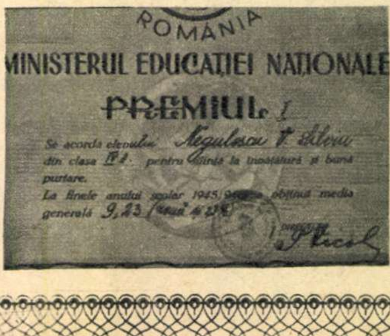

ROMÂNIA
MINISTERUL EDUCAŢIEI NAŢIONALE

PREMIUL I

Se acorda elevului Negulescu V. Silviu
din clasa IV-a pentru silinţă la învăţătură şi bună purtare.
La finele anului şcolar 1945 [illegible] obţinut media generală 9,23 [illegible]

Director

STRIGĂTUL DE FOC AL PĂMÎNTULUI

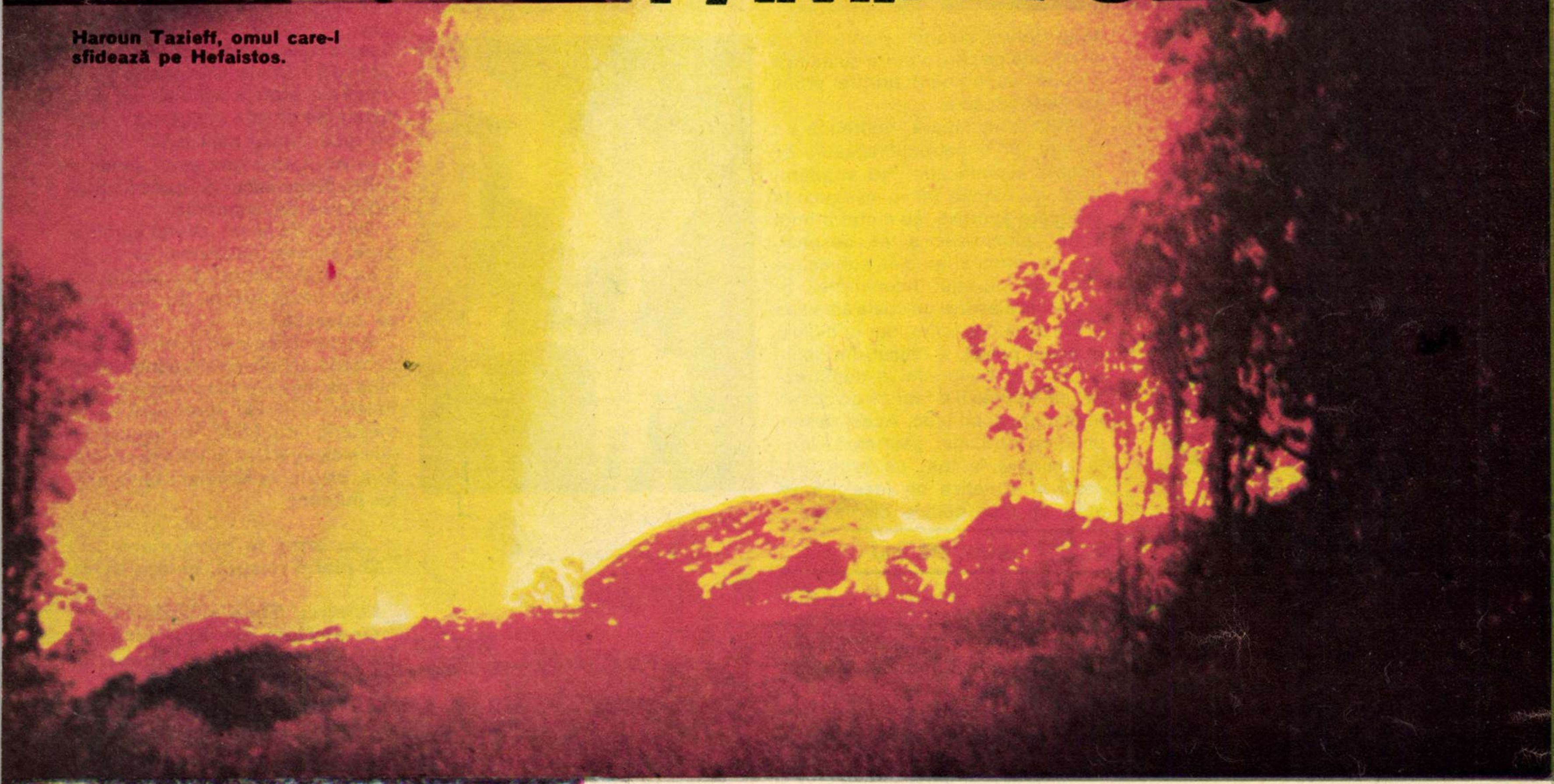

Haroun Tazieff, omul care-l sfidează pe Hefaistos.

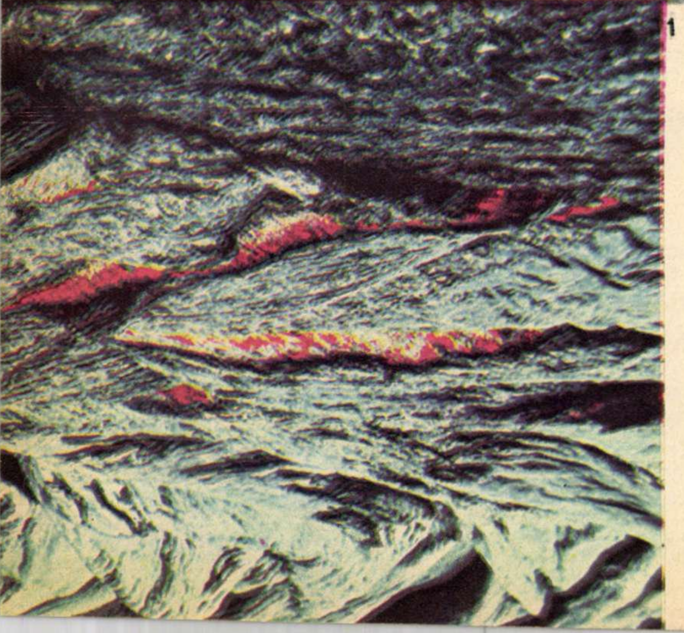

1

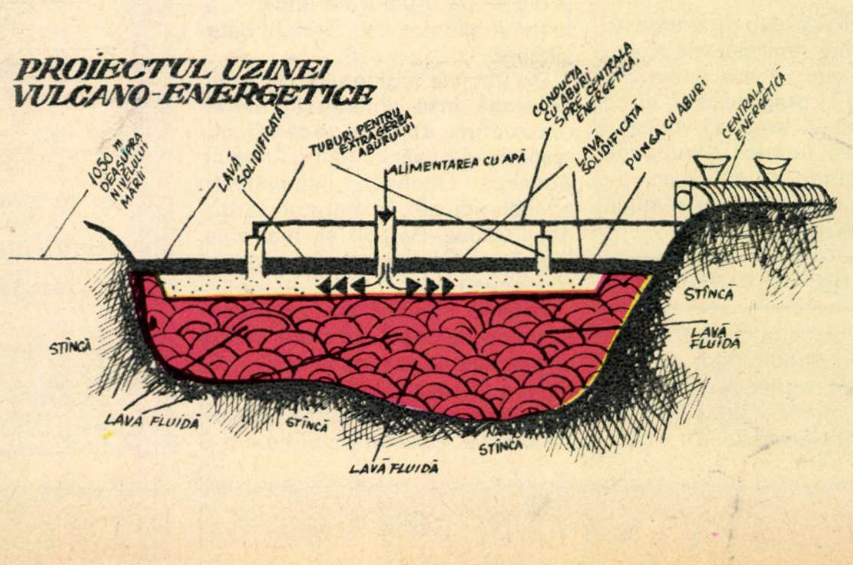

PROIECTUL UZINEI VULCANO-ENERGETICE
1050 m DEASUPRA NIVELULUI MĂRII
LAVĂ SOLIDIFICATĂ
TUBURI PENTRU EXTRAGEREA ABURULUI
ALIMENTAREA CU APĂ
CONDUCTA CU ABURI SPRE CENTRALA ENERGETICĂ.
LAVĂ SOLIDIFICATĂ
PUNGA CU ABURI
CENTRALA ENERGETICĂ
STÎNCĂ
LAVĂ FLUIDĂ
STÎNCĂ
LAVĂ FLUIDĂ
STÎNCĂ
STÎNCĂ
LAVĂ FLUIDĂ

1. «Piele de elefant» se numește crusta fierbinte pe care o arborează lacurile de lavă la cîteva luni de la formarea lor.

2. Un foarte tînăr uscat al Pămîntului, insula Surtsey, operă a vulcanismului.

3. Ploaia cu pietre — un eveniment banal în viața vulcanilor.

4 După erupție. Foto: Haroun Tazieff.

INTERVIU CU „ÎNVINGĂTORUL VULCANILOR“

Un grup de fete și băieți din Paris au avut acum cîtva timp ocazia de a trăi o extraordinară aventură. Ei l-au întovărășit pe îndrăznețul vulcanolog HAROUN TAZIEFF într-una din expedițiile sale și, conduși de el, tinerii au putut să coboare în craterul Etnei.

Criteriul după care Tazieff și-a ales tinerii colaboratori a fost cu totul original. El le-a acordat un interviu, iar aleșii au fost cei care i-au pus cele mai bune întrebări. Lui Tazieff i-a plăcut mai ales interviul pe care i l-a luat Annick Duquesne. Mărturisind de la început că din vulcanologie nu cunoaște decît culorile și aspectul grandios al erupțiilor, desprinse din filme, ea a formulat întrebarea:

— Ce vă interesează în primul rînd cînd vă aflați lîngă un vulcan?

— Evident, i-a răspuns Tazieff, și mie îmi place spectacolul extraordinar al unui vulcan în acțiune dar mai presus de aceasta mă interesează să explorez și să înțeleg fenomenele care-l determină.

Întrebările următoare au vizat necunoscutele vulcanilor submarini.

— Foarte numeroși și aflați la mare adîncime, a spus celebrul om de știință, vulcanii submarini sînt greu abordabili: din avion nu pot fi observați, iar căpitanilor de nave nu le sînt pe plac semnele prin care-și manifestă prezența. Sper însă că nu peste multă vreme vom realiza un submarin anume amenajat pentru cercetarea vulcanilor de sub mări.

Răspunzînd altei întrebări, Haroun Tazieff a precizat:

— Se pot prevedea uneori datele erupțiilor, în cazul că la fața locului se află laboratoare care supraveghează vulcanii fără întrerupere, zi și noapte. Din păcate, asemenea laboratoare sînt foarte puține în lume: 6 în Japonia și 12 pe restul globului, ceea ce este infim față de numărul imens al vulcanilor gata oricînd să erupă.

La întrebarea cam indiscretă: dacă, în timpul expedițiilor, lui Tazieff i-a fost vreodată frică, acesta a răspuns zîmbind:

— Pentru mine nu m-am temut niciodată, dar mi s-a întîmplat o dată, într-o expediție, prin anii 1958-59, să-mi fie adeseori frică. Mi-era mai ales teamă, noaptea, pentru cei 20 de colegi ai mei care dormeau în corturi. Vulcanul lîngă care ne aflam era în plină erupție, așa încît sentimentul meu nu e greu de înțeles.

— Ce v-a determinat să vă alegeți profesiunea de vulcanolog?

— Simpla întîmplare. Eram geolog. Odată mi-a ieșit în cale un vulcan în plină erupție și... m-am îndrăgostit pe loc!

— Ce vă atrage mai mult în vulcanologie?

— Trecînd peste extraordinarul spectacol pe care-l oferă vulcanii, îmi plac peripețiile legate de explorări. Apoi, nutresc totdeauna speranța că, încetul cu încetul voi putea înțelege ceea ce stă la baza fenomenului vulcanic.

— Actualmente pot fi explicate cu precizie cauzele erupțiilor vulcanice?

— Nu. Și totuși, din mulțimea ipotezelor au fost alese două explicații mai aproape de adevăr. Prima: magma urcă din adîncuri spre suprafață prin fisurile pe care le găsește. Sub presiunea ei straturile cedează și vulcanul erupe. De reținut că asemenea erupții sînt anticipate prin cutremure de pămînt.

Cea de a doua explicație ține de faptul că există momente cînd gazele din magmă se eliberează și-și caută drum spre suprafață, unde se acumulează în cantități mari. Cînd presiunea este puternică, se produce o explozie care deschide drum magmei. Asemenea erupții nu sînt previzibile deocamdată, dar părerea mea este că un studiu al fenomenelor ar putea rezolva problema.

— V-aș ruga să ne spuneți cum se realizează prevederea unei erupții.

— Prin îndelungi observații asupra vulcanului. Poate fi socotită un mare succes al vulcanologiei anunțarea cu cîteva luni înainte a erupției din 1960 a vulcanului Kilauea.

Întrebat în legătură cu viitorul vulcanilor stinși, Tazieff a ținut să sublinieze că se poate întîmpla ca aceștia să devină într-o zi din nou activi. Dar cum unitatea cu care se măsoară viața vulcanilor este mileniul, cine știe cît avem de așteptat înainte de a asista la un asemenea fenomen.

În privința planurilor sale de viitor, Tazieff a relatat tinerilor săi prieteni că-l preocupă în cel mai înalt grad problema analizei gazelor vulcanice. Cum aceste gaze își schimbă foarte repede compoziția, ca să le studiezi bine ar trebui să le supui analizelor din cinci în cinci minute, la fața locului, lîngă vulcan. Operația este nu numai pretențioasă, dar și primejdioasă.

— Sper ca în curînd să pot folosi un aparat care să execute automat analiza frecventă a gazelor și care sa comunice rezultatele la orice distanță de locul în care a fost plasat, a spus Haroun Tazieff.

Dominique Chambard, una dintre participantele expediției, cunoscînd ultimul film realizat de Tazieff asupra vulcanilor, a vrut să cunoască opiniile autorului.

— Filmul pe care l-am turnat este sinteza unei serii de expediții pe care le-am făcut între anii 1953—1965. Am încercat să realizez o ecranizare antrenantă. N-a fost de loc ușor.

Nu-i de mirare. Nimic nu este ușor în știința atît de dificilă a vulcanologiei.

SPRE DOMESTICIREA LAVEI

Un tunet înfricoșător se înalță din străfundurile Pămîntului. Solul tresare, se zguduie, se despică. Spre cer țîșnesc jeturi de abur fierbinte, coloane de fum cenușiu, jerbe de flăcări. Pietre încinse, proiectate în aer, recad după o zadarnică încercare a imponderabilității. Ca o încununare a spectacolului, Hefaistos deșartă cuptoarele sale subterane. Un șarpe de jăratec, dogorîtor, se prelinge peste marginile craterului și, după ce nimicește totul în calea sa, încremenește.

Forțe nestăvilite, vrăjmașe vieții, sălășluiesc în măruntaiele planetei noastre. Vom izbuti oare, într-o zi, să le facem să ne sluiească?

Ideea utilizării căldurii subterane în scopuri energetice nu este nouă. În Italia, Noua Zeelandă, Japonia, California și peninsula Kamciatka funcționează de mai mult timp centrale geotermice, care utilizează aburul fierbinte ce izvorăște din adîncul Pămîntului. În Islanda multe locuințe sînt încălzite prin folosirea surselor de ape termale, iar în U.R.S.S. mări subterane de apă fierbinte furnizează căldură unor orașe întregi.

Recent s-a ajuns la concluzia ca și vulcanii pot constitui o sursă de energie. În luna noiembrie a anului 1959, după una dintre puternicele erupții ale vulcanului Kilauea din Havai, craterul auxiliar Iki s-a umplut cu lavă fluidă, oferind oamenilor de știință prilejul de a elucida problema valorificării energiei termice a acesteia. În urma erupției se formase un lac de lavă avînd un volum de circa 30 milioane m^3. După scurt timp, suprafața lacului de lavă se solidificase, formînd o crustă dură de 6 metri grosime. Această crustă protejează împotriva răcirii masele de lavă a căror temperatură depășea 1 000°C.

Se pune întrebarea: există oare posibilitatea de a transforma energia termică a lacului de lavă în energie electrică? Savanții au răspuns afirmativ, oferind în acest scop mai multe soluții. Cea mai avantajoasă și cu mai multe șanse de a fi pusă în aplicare este următoarea:

În mijlocul lacului de lavă se introduce, sub crustă — prin intermediul unei conducte — apă sub presiune. Aceasta, evaporîndu-se, formează o pungă de aburi. Pompînd tot mai multă apă, punga se întinde și ajunge să ocupe aproape întreaga suprafață a lacului de lavă de sub crustă. Ea separă crusta solidă de lava fluidă. Vaporii fierbinți sînt captați la marginea lacului și utilizați în vederea producerii energiei (vezi schița din pag. 8).

Ca o etapă viitoare a cercetărilor se prevede realizarea unei retele de foraje în flancurile vulcanului Kilauea, pentru a se stabili existența și poziția exactă a rezervoarelor subterane de lavă.

O dată determinat cu precizie amplasamentul depozitelor subterane, s-ar putea porni la utilizarea directă a acestor rezervoare naturale de căldură, la producerea de electricitate «vulcanică» prin uzine energetice cu funcționare continuă.

Monștrii din adîncuri se zbuciumă și în furia lor oarbă trimit la suprafață fluvii de jăratec. Dar, pe crestele vulcanilor, savanții ascultă bătăile inimii lor. Ei scrutează viitorul, pregătindu-se să încătușeze aceste forțe încă nestăvilite ale naturii.

RADU NOR

2

3

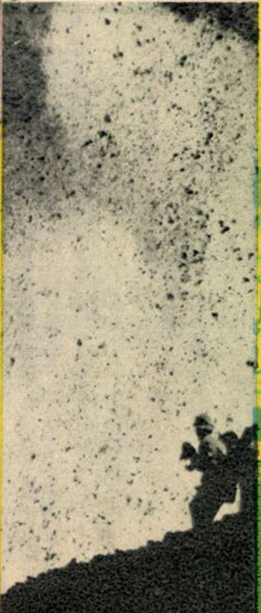

4

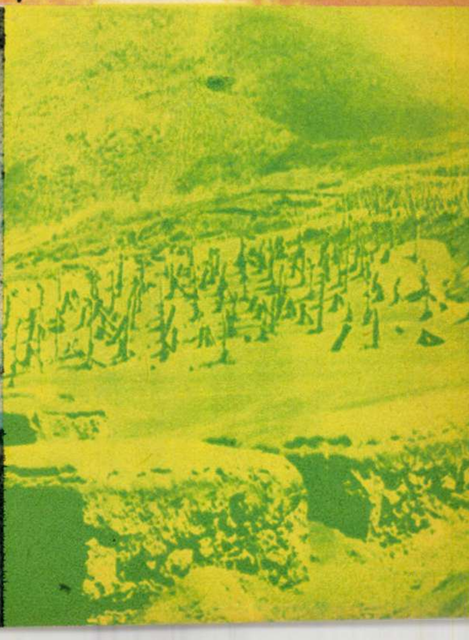

MICROENCICLOPEDIE

CORRIDA

FIESTA BRAVA

1

Desigur, ca să înțelegi Spania — a scris unul dintre cei mai mari istorici ai sărbătorii curajoase (fiesta brava) — trebuie să înțelegi și luptele cu taurii. Sînt atît de profunde și numeroase rădăcinile corridei, încît nici o fază a vieții spaniole, de la artă și industrie la comerț nu-i scapă acestei influențe. Poate că aceste rădăcini au cu Spania aceeași relație intimă pe care o aveau olimpiadele cu Grecia antică.

Este un ritual crud, deformat de mult romantism, un spectacol în care spaima e luată de mulți drept artă. Cultul onoarei, bărbăției și cultul morții au putut crea ritualul acesta cu brutalitatea sa, compensată de frumusețea efemeră; glorificarea curajului și a disprețului pentru moarte oferea un portret viu al valorilor celor mai apreciate în Spania.

Nici un alt animal nu era mai adecvat să însoțească omul în sărbătoarea spaniolă a curajului și a morții, ca taurul curajos — simbol al forței.

Dar caracterul spaniol nu putea perpetua sacrificarea taurului «bravo» (curajos) fără să pună în acțiune marca virtuților hispanice.

Acum, înainte de a muri, taurul avea posibilitatea să rănească sau ucidă pe omul care avea pretenție să-i ia viața. A fost un gest demn de orgoliul spaniol, care a transformat sărbătoarea «*brava*» în ceva mai mult decît un sport sau un spectacol, *plaza de toros* în ceva mai mult decît un teatru, *corrida* se transformă într-un ritual rigid, condus de norme și tradiții, iar taurul în ceva mai mult decît un accesoriu al vanității omului.

2

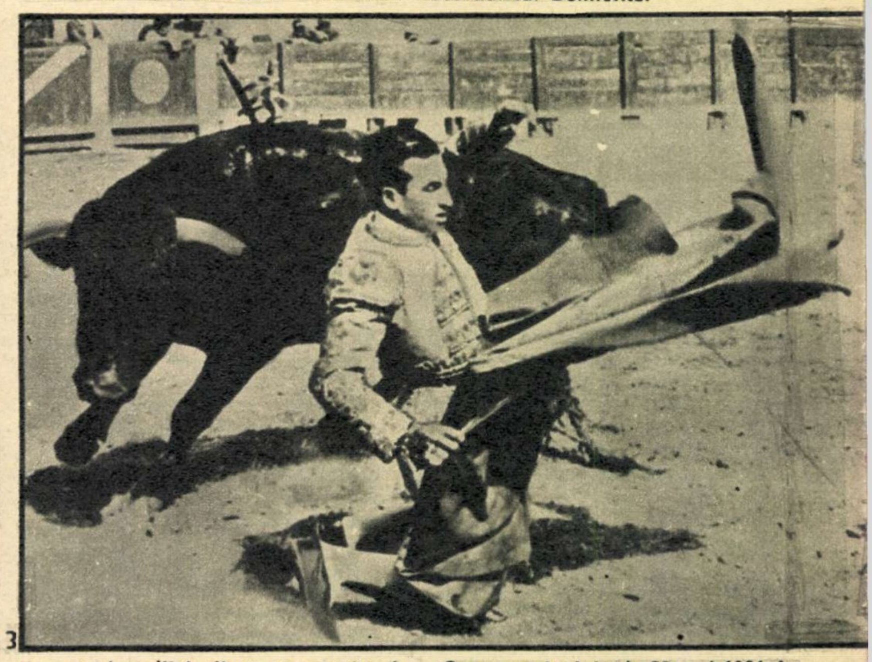
3

4

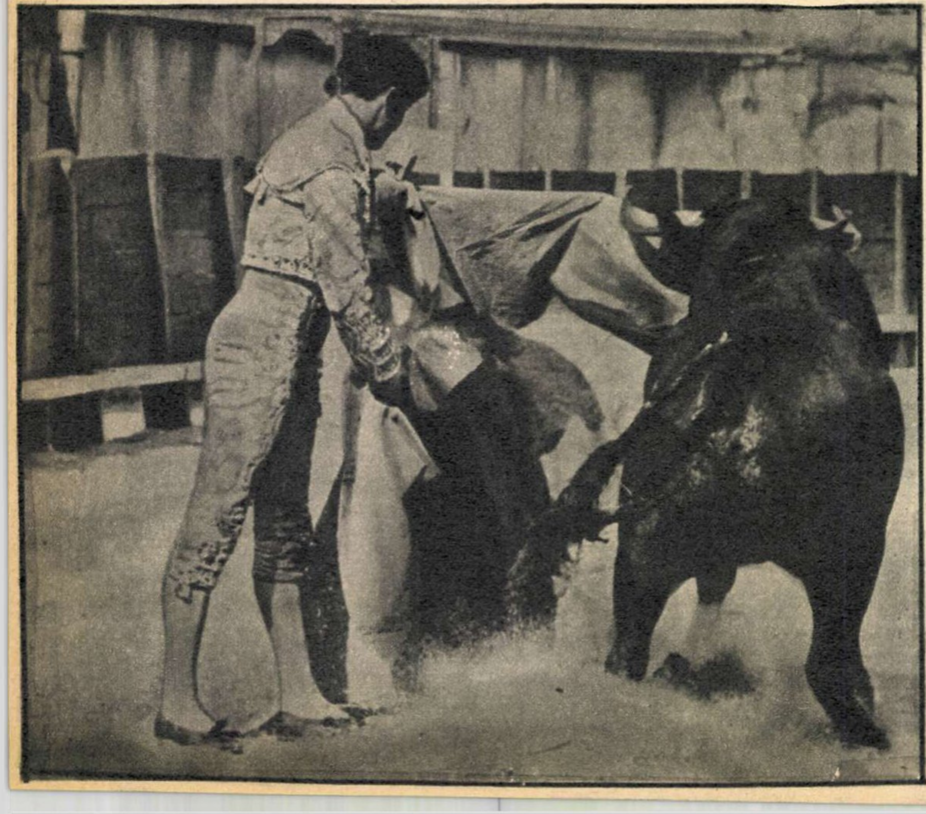
5

Timp de 17 secole *corrida* a fost distracția principilor și nobilimii. Dar cu timpul se desemnau noi curente, iar adepții lor au introdus în luptele cu tauri concepte de grație și eleganță, spectacolul acesta dîndu-i Spaniei un nou filon de eroi naționali, oameni ca *Joaquin Rodriguez — «Costillares»*, pictat de Goya, *Rafael Sanchez — «Legartijo»*, care a ucis 4 867 tauri în 42 de ani, *Manuel Garcia — «El Espertero»*, aclamat într-un cîntec ca «rege al tuturor toreadorilor».

După primul război mondial, sărbătoarea spaniolilor a fost dominată de un bărbat considerat ca toreadorul cel mai mare al istoriei: *Jose Miguel Gomez y Artego — «Joselito»*. Fiu, nepot și frate de toreadori, a sărit într-o arenă (cea din satul lui) la nouă ani și și-a început cariera la 12 ani. La 16 ani a înfrînt 6 tauri, înainte de 21 a fost aclamat ca figura cea mai mare pe care a produs-o această sărbătoare. Cu eleganța lui senină și frumusețea clasică a mișcărilor părea că exprimă idealul unei lumi care murea. Cînd pierea, în 1920, Spania întreagă spunea că nici un toreador nu va mai fi ca el.

Locul i-a fost luat de un băiat urît, cu un tic nervos și picioare strîmbe, *Juan Belmonte*. Oamenii care admiraseră frumusețea rece a artei lui «Joselito» se ororizau văzînd curajul lui Belmonte. Fără nici o tradiție de toreadori, a reușit singur și, cînd s-a retras, modificase toate canoanele artei. Așa cum eleganța lui Joselito simbolizase grația unei epoci care murea, Belmonte părea să anunțe începutul unei noi lumi.

Un alt idol al spaniolilor, apărut tot în secolul XX, a fost *Manuel Rodriguez — «Manolete»*. Avea ochi negri și triști și o față melancolică. A fost numit de aceea «Cavalerul tristei figuri». 7 ani a dominat figura sa tristă și solitară. Cînd a murit «Manolete», în 1947, părea că moare cu el și o parte din Spania.

Manuel Benitez — «El Cordobes» va reprezenta apoi, cu victoriile sale, o nouă epocă. Epoca turismului și a emancipării tinerilor spanioli. Între Spania și America de Sud, «El Cordobes» are mai mult de o sută de corride pe an. Răpune mai mult de 200 de tauri și se expune mai mult de 200 de ori la pericolul de a fi ucis. În 1965 a avut 111 corride numai în Spania, bătînd recordul lui Belmonte.

Cu un an înainte, la 20 mai 1964, în arena de tauri din Madrid, Manuel Bernitez — «El Cordobes» fusese consacrat omorîtor de tauri; 20 de milioane de spanioli așteptau înfrigurați rezultatul corridei. Astăzi, «El Cordobes» poartă pe corp cicatrice de la 19 lovituri de coarne. Două au fost pe punctul de a-l ucide. «El Cordobes» însă continuă să fie o prelungire a unei legende crude, un toreador a cărui putere de atracție se extinde dincolo de arenele de tauri și deșteaptă un ecou în inimile milioanelor de spanioli obișnuiți.

...Timp de 17 secole, a fost, cum am mai spus, un fel de amuzament al nobililor și principilor Francisco Romero și cîțiva discipoli au convertit apoi «taurul brav», ai cărui strămoși alergau liberi pe cîmpurile din Iberia. Simbol al forței și al hărniciei, taurul a fost din antichitate obiect al venerației omului. Cu zece mii de ani înainte de corrida, omul preistoric l-a omagiat pictînd imaginea lui sălbatică pe pereții cavernei. Indieni și persani i-au adorat imaginea în temple. În Spania el a generat însă un altfel de cult. În ciuda venalității, a corupției și frondelor, spectacolul a cărui inovație simbolică era așteptată cu vie emoție în arene, era o manifestare constantă și fidelă — dincolo de suferință și ritual — a caracterului mîndru spaniol.

ANA GIUGARIU

MICRO DOCUMENTAR

Luptele cu taurii constituie divertismentul national al spaniolilor.

Spectacolul este prezidat de corregidor. Mai întîi are loc defilarea de picadores, banderilleros și toreros. Picadores sînt înarmați cu lance. Ei trebuie să înțepe taurul în umăr, cu lancea, numai sub piele, fără a pătrunde profund în carne. Acesta este primul act al tragediei. Apar apoi agilii banderilleros. Fiecare dintre ei dispune de cîte o pereche de bastoane (66 cm lungime) frumos ornamentate iar la vîrf cu țepi. Banderilleros așteaptă taurul înfuriat cu brațele ridicate, trec cele două bastoane pe deasupra coarnelor și le înfig cîte una în umerii animalului, exchivîndu-se printr-o săritură în lături. Primului banderillero îi urmează alții pînă cînd furia taurului ajunge la culme.

Torrero intră în arenă ultimul, salutînd publicul. El ține în mîna dreaptă espada (sabie scurtă și masivă). În mîna stîngă ține muleta (o capă roșie) pe care o opune furiei animalului. Torrero fixează de la distanță locul unde trebuie să lovească cu siguranță. Lovitura de grație se numește suerte, și în momentul cînd o aplică, torero nu trebuie să schițeze nici un moment de incertitudine, deoarece taurul l-ar ridica imediat între coarnele sale și l-ar omorî. Loviturile frumoase sînt salutate de public cu strigăte de: bravos, bravos și vivat!

Marii pictori, poeți și romancieri Francisco de Goya, Picasso, Garcia Lorca, Hemmingway ș.a. au imortalizat în opere de seamă chipuri și pagini vibrante din istoria corridei.

Toreadorul mulțumește publicului pentru aplauze.

Dar luptele cu tauri nu sînt cunoscute numai în Spania .

- În Grecia, de pildă, s-au găsit basoreliefuri care reprezintă lupte cu tauri. În Larissa și Tesalia, taurilor li se dădea drumul în arenă, iar ostași călări îi hărțuiau pînă ce animalele oboseau. Atunci, le ucideau cu lancea, fără a coborî de pe cai.
- Dincolo de Pirinei, corridele datează din antichitate. S-au bucurat de mare interes chiar sub dominația maurilor. Pînă în secolul al XVIII-lea, taurii nu erau atacați decît de pe cal, cu lancea, apoi apărură picadorii și banderilleros, urmați de toreros.
- Joaquin Rodriguez, creatorul jocurilor moderne, este și inventatorul principalelor suertes (lovituri).
- «Coliseo del Torrero» din Madrid este cea mai mare arena pentru lupte cu tauri.
- Se spune că Andaluzia este regiunea unde cresc cei mai «sălbatici» tauri care, abia la vîrsta de 5 ani, devin buni pentru luptă.

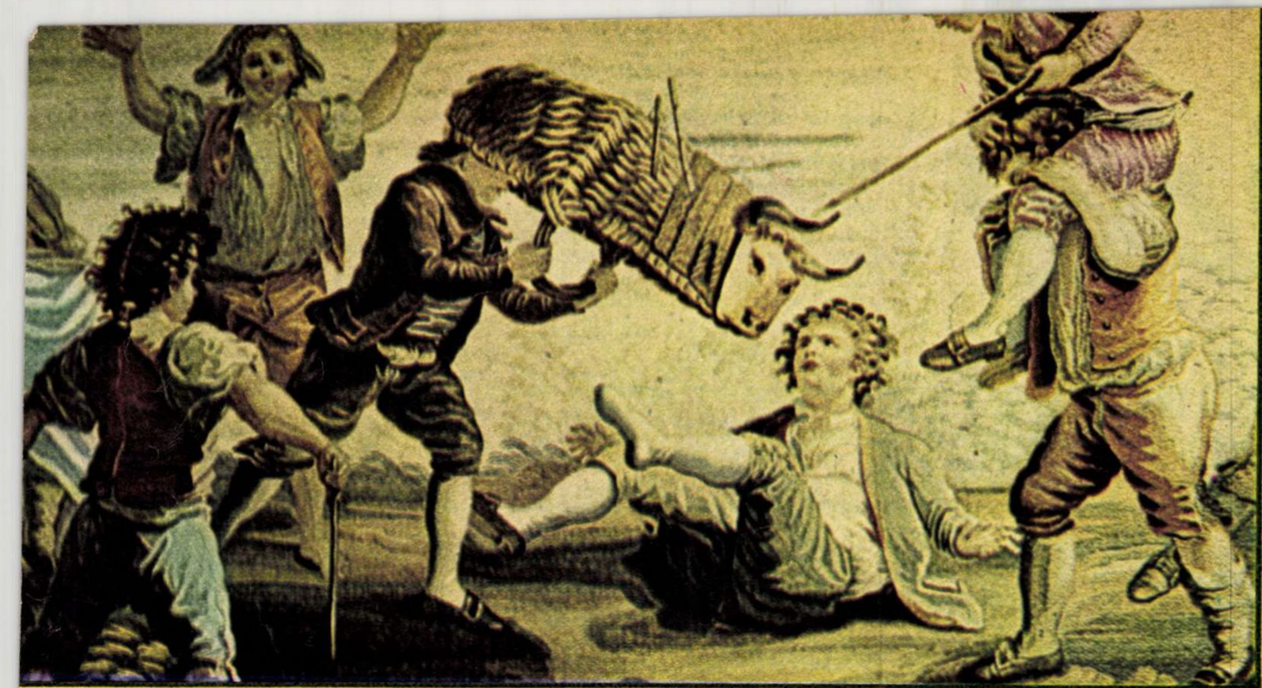

7

6

8

O primă înfruntare cu taurul curajos (1).

Lupta devine tot mai palpitantă. Între forța taurului și agilitatea toreadorului nu mai există decît un obstacol — capa roșie (2).

După o scurtă răsucire pe genunchi, toreadorul va porni din nou în urmărirea adversarului (3).

Această splendidă «manoletina» amintește de celebrul Manolete. Execuția ei este foarte dificilă (4).

O spectaculoasă «veronica» (5).

În jocurile lor, copiii spanioli simulează deseori luptele cu tauri (6).

Iscusiții maeștri țesători din vechime au surprins pe acest goblen o scenă de corrida jucată de copii (7).

Orașul Pamplona în timpul unei fieste (8).

Strada

PRIETEN SAU INAMIC? DEPINDE CUM CIRCULAȚI

Nu întotdeauna drumul cel mai scurt este și cel mai recomandabil! Un ocol mic înseamnă ieșirea dintr-o zonă aglomerată de vehicule, și cele două-trei minute cheltuite în plus vă răsplătesc prin aceea că faceți imposibilă acea eventualitate neplăcută — accidentul de circulație.

Desigur, poate mulți dintre voi își pun următoarea întrebare: care sînt cele mai importante reguli de care trebuie să se țină seama în drum spre școală sau spre alt loc unde trebuie să ajungem?

Iată **regula fundamentală:** regula traversării străzii. *Înaintea traversării unei străzi, se observă cu atenție circulația vehiculelor care se apropie din stînga și din dreapta și numai după ce artera de circulație este cu adevărat liberă, strada poate fi traversată pe la colț, fără oprire, perpendicular pe axa sa.*

Niciodată nu se traversează strada în fugă. *O alergare pripită este tot atît de periculoasă ca și o «plimbare inconștientă» pe partea carosabilă a străzii.*

Locurile de trecere pentru pietoni pot fi foarte ușor recunoscute cu ajutorul marcajului «zebră» *și după* tăblița indicatoare triunghiulară, cu omulețul negru. *Trebuie să știți că în momentul cînd treceți prin asemenea locuri, voi sînteți cei care aveți întîietate de trecere, însă nu este rău dacă luați seama la autovehiculele ce se apropie. Faceți tot posibilul ca, atunci cînd traversați, să nu fiți singuri, deci* alăturați-vă unui grup de pietoni maturi.

STOP!
HEI!
SPORT

Este necesar să respectați semnalele semaforului electric *și pe cele ale* agentului care reglementează circulația. *Brațul stîng, ridicat în poziția verticală, al agentului, sau culoarea roșie a semaforului, impune necondiționat «stop».*

La culoarea galbenă a semaforului pregătiți-vă ca în momentul cînd apare culoarea verde *să fiți gata pentru traversare.*

Pentru copiii din mediul rural *sînt importante în primul rînd acele reguli care obligă pietonii de pe o șosea, fără trotuare,* să circule cît mai aproape de marginea din stînga a șoselei *sau pe* potecile laterale. *În cazul în care există trotuare, circulația pietonilor se face* numai *pe aceste trotuare.*

Și îmbrăcămintea *joacă un rol deosebit în siguranța circulației voastre ca pietoni. Pentru acest motiv, dacă la reîntoarcerea de la școală vă prinde întunericul, îmbrăcați-vă pe cît posibil* în haine de culoare deschisă, *pentru a fi mai ușor observați de către conducătorii de vehicule.*

Încă un amănunt: pentru a ajunge din timp la școală și fără să aveți neplăceri, plecați de acasă întotdeauna cu cîteva minute mai devreme decît e necesar. *Criza de timp vă determină să comiteți unele imprudențe pe stradă și să nu mai fiți atenți la pericolele circulației. La întoarcerea de la școală, să nu uitați că strada nu este un loc de joacă.*

Sînt oare anevoie de reținut regulile de circulație? Nu. Se pare însă că, pentru unii, sînt mai greu de aplicat. Dacă însă astăzi faceți eforturi pentru a le respecta, mîine ele vor deveni o obișnuință. *Încercați!*

Locot. ION ȘERBĂNESCU
Lt. major IOAN FONOȘ

Fotbal

ȘI... MATEMATICĂ!

Prima oară l-am întîlnit pe terenul viran din colțul străzii mele. Atunci juca în echipa «celor încălțați cu teniși» împotriva echipei «celor încălțați cu bascheți».

Nu avea mai mult de 11 ani și era colegul de bancă al băiețelului meu. Echipa în care juca a cîștigat, «la mare luptă», cu 16—15! Nu era un joc de handbal, ci de fotbal. Dar în fotbal orice e posibil. El a marcat atunci 12 goluri și, ceea ce e mai important, a marcat golul al 16-lea — golul victoriei.

Pe drum, spre casă, am discutat cu fiul meu:

— Cine era băiețelul acela, ca o sfîrlează, care a marcat atîtea goluri?

— Colegul meu, Radu.

— E tot atît de «tare» la matematică, așa cum e la fotbal? — am întrebat eu.

— Radu? Mai tare! Acolo înscrie numai cîte... 10!

...A doua oară l-am întîlnit pe un teren de handbal unde jucau... fotbal «a VII-a B» cu «a VII-a A». Scor: 6—3 pentru cei de la B. Radu a marcat toate cele șase goluri. Aveau și un arbitru: «un puști» dintr-a V-a, căruia i-am acordat, în gînd, șase stele. (Notați că de obicei presa de specialitate acordă maximum cinci stele).

În drum spre casă, l-am întrebat pe fiul meu:

— Tot cu Radu stai în bancă?

— Da.

— Afară de fotbal, ce mai știe?

— A luat azi un 9 la română și un 10 la fizică.

...A treia și ultima oară l-am întîlnit pe Stadionul Republicii, cu totul întîmplător. Juca «Progresul» cu o echipă suedeză. De la bun început mi s-a părut că îl cunosc pe jucătorul cu numărul 7. Parcă era aceeași sfîrlează de pe terenul viran și de pe cel de handbal.

— Bine joacă acest Ionescu! mi se adresează vecinul de bancă.

— Care Ionescu? — întreb eu.

— Numărul 7 de la Progresul!

— Nu cumva îl cheamă și Radu?

— Ba da! E elev în clasa a XI-a C la Liceul «Gheorghe Lazăr» din București.

El era! Ajunsese jucător de elită! Cînd m-am întors acasă, l-am întrebat pe fiul meu:

— Ce mai face Radu?

— Bine. Se pregătește de zor pentru examenul de admitere la Institutul politehnic.

MIRCEA POPESCU

◀ De aici începe drumul spre marile stadioane.

CALEIDOSCOP VOLEIBALISTIC

◀ **Peisaj de primăvară pe un teren de volei.**

● În urmă cu vreo cincisprezece ani, un nou talent se releva la săritura în lungime: juniorul *Aurel Drăgan* din Timișoara, ale cărui sărituri constante de peste șase metri stîrneau admirația specialiștilor atletismului.

Dar i-a fost dat lui Drăgan să ajungă unul dintre cei mai renumiți... jucători de volei ai țării noastre și chiar de pe întregul glob! De zeci de ori internațional, om de bază al echipei naționale, coordonator al sistemului de joc în echipa «Rapid»-București, iată numai cîteva titluri care onorează cartea sa de vizită.

Măiestria performanțelor sale voleibalistice, Aurel Drăgan o datorează în bună parte tot atletismului. Deși nu are o statură impresionantă, detenta sa excepțională (de aproximativ un metru!) îl ajută să depășească în săriturile la fileu mulți dintre jucătorii cu gabarit net superior.

Ziariști, sportivi și antrenori îl consideră pe Aurel Drăgan drept jucătorul cu cea mai spectaculoasă săritură din Europa.

● La fotbal, un meci durează 90 de minute. La hochei pe gheață, 60 de minute. Toate jocurile sportive au o durată fixă: și rugbiul, și baschetul, și handbalul. Unul singur face excepție de la regulă: voleiul.

În acest sport nu există limite de timp. Un joc poate dura o jumătate de oră, o oră, două sau chiar mai mult.

Jocul din campionatul diviziei A pe anul 1959-60, Politehnica Galați—Politehnica Brașov, a durat exact trei ore și cincisprezece minute!

Sînt și meciuri pentru care sînt necesare mai puțin de 40 de minute. Exemplu: meciul România-Venezuela, masculin, a luat sfîrșit cu victoria echipei noastre la scorul de 3—0 în numai 38 de minute.

● Voleiul mai are, spre deosebire de celelalte jocuri de echipă, o caracteristică: formațiile nu se înfruntă «om la om». Între ele se află fileul. Întrecerea în ceea ce privește forța, îndemînarea, curajul, fentele se face prin intermediul mingii. În acest caz poate fi vorba de curaj sau de fente? Desigur. A «scoate» o minge prin plonjon e uneori un act de mare curaj. Jucătorul care «trage» peste fileu are posibilitatea să fenteze. El schimbă fulgerător mîna dreaptă cu cea stîngă, sau în loc să tragă împinge mingea ușor, «săltat», peste plasă sau, în fine, pentru a înșela blocajul adversarilor, se preface că trage, lăsînd însă ca «bomba» să fie expediată de alt coechipier.

INVITAȚIE LA DRUMEȚIE

POIENILE CU NARCISE

Despre frumusețile peisajului patriei noastre au vorbit cu admirație numeroase personalități ale tuturor timpurilor, începînd cu Herodot și Ptolomeu. «Străinii — spunea Tudor Arghezi — vin să vadă basmul românesc». Și tot el continua, lansînd o invitație către toți locuitorii plaiurilor carpatine: «Dar pînă ce toate popoarele lumii vor trece prin acest basm, este o datorie a fiecărui român să-și cunoască patria, una dintre cele mai frumoase de pe pămînt».

Subscriind la această invitație la drumeție, la cunoașterea frumuseților peisajului nostru, o reînnoim acum, în miezul acestei primăveri. Și pentru ca ea să fie mai convingătoare pentru voi, începînd cu acest număr vă vom prezenta cele mai interesante comori ale acestui peisaj, adevărate minuni ale naturii, în preajma cărora puteți să faceți popasuri mai îndelungate, să le cercetați și să le admirați.

Probabil că unii dintre voi au și încruntat din sprîncene, a mirare: «Cum, există mai multe asemenea poieni? Că noi am auzit numai despre una, cea de la Vad, aflată la poalele Făgărașului, în apropiere de Sercovia».

Da, există. E adevărat, la Vad se află cea mai mare și mai cunoscută dintre toate. Aici, pe o suprafață de aproape 10 ha, narcisele formează în fiecare primăvară un uriaș covor alb. O mică operație aritmetică ne poate da numărul lor aproximativ. După cum știți, un hectar are 10 000 m.p. Și cum pe un m.p. se găsesc 25—30 asemenea flori, înseamnă că la Vad înfloresc în fiecare primăvară peste 2 000 000 de narcise.

Plantă de origină mediteraneană, narcisa a găsit la poalele Făgărașului clima prielnică pentru a se dezvolta. Dar ea crește și în alte părți ale țării.

A doua poiană cu narcise se află în apropierea comunei Intregalde (între Alba Iulia și Aiud), pe Piatra Ceții, acoperind peste 8 ha din spinarea domoală a dealurilor.

Sîntem convinși, mulți dintre voi ați vizionat celebrele sculpturi ale lui Brâncuși, aflate la Tg. Jiu. Știați însă că în apropiere, lîngă satul Ciocîrlău, se află o altă poiană cu narcise?

În sfîrșit, la Negrești (35 km sud de Pitești), în lunca Dîmbovnicului, pe o suprafață de aproape un hectar cresc mii de narcise, care prezintă față de toate celelalte o curiozitate: ele nu sînt albe, ci... galbene. Oamenii de știință le consideră relicve din prima fază a cuaternarului, ceea ce a mărit și mai mult interesul pentru ele.

Știm că vă plac florile. Și excursiile. Tocmai de aceea nu ne îndoim că și în acest an poienile cu narcise vor primi vizita voastră. Nu uitați însă ceva foarte important: admirați-le, dar nu le smulgeți. Poienile cu narcise sînt declarate monumente ale naturii, pe care și voi trebuie să le ocrotiți.

SEVER NORAN

AMFORA SABINA

UN SERIAL DE AVENTURĂ ȘI DETECTIVISM DE POP SIMION

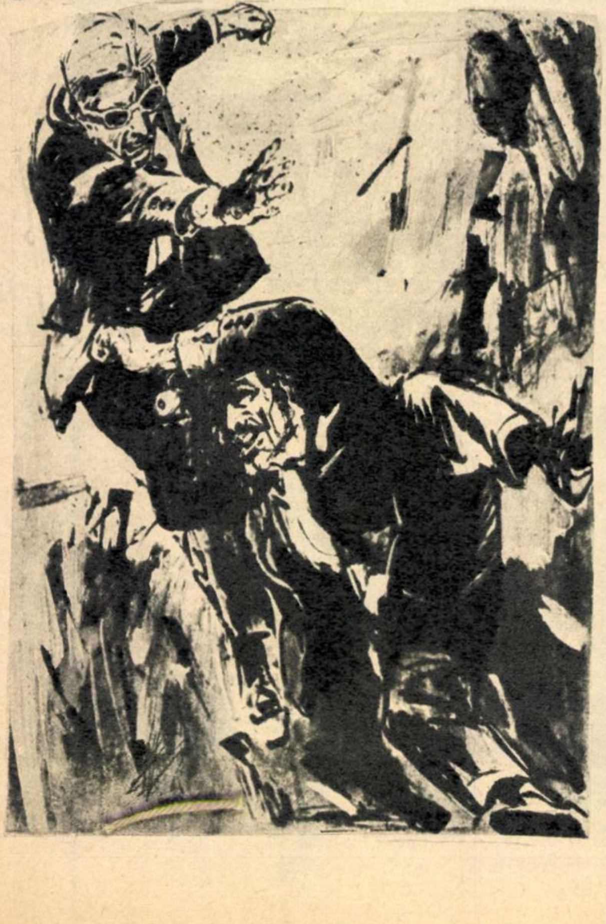

17. UN DINTE SI ÎNCĂ UNUL

Întiia grijă a vericului Mircea a fost ca bătaia pe care o dezlănțuie, «caftul» din cetatea-muzeu, să nu lase urme; a ales, de aceea, stilul «berbece», bazat pe puternice lovituri cu capul, din avînt, aplicate la părțile moi, în stomac, la plex, ca cel atacat să fie silit la aplecări succesive, în poziție de ghemuire, iar puștii să-i poată sări în spinare, să se atîrne de el ciorchine, să-l doboare prin greutatea trupurilor lor. Omul cu mustăți groase, în ciuda staturii sale mici, avea forță în brațe (ca orice lucrător cu hîrlețul); care cum nimerea în mîinile lui mari, ca niște lopeți, se văicărea, striga ca din gură de șarpe. Vericul Mircea s-a oprit pentru o clipă, din atac, a respirat adînc, după care le-a ordonat aliaților lui: «Atenție la vînătăi! Feriți-vă mutrele!» A respirat iar din toți bojocii, după care și-a așezat palmele în creștetul capului, puse cruciș, încleștate strîns, deget cu deget, ca să-și apere mai bine fruntea și moalele capului de noul val de bufnituri în stil berbec pe care avea de gînd să-l dezlănțuie; își luă un și mai mare teren de avînt, iar loviturile lui berbecești erau acum mai rare, însă incontestabil mai tari, icnite, aplicate exact unde doare mai rău, în furca pieptului, la lingurică. Omul cu mustăți groase avea să facă însă cunoștință și cu ploaia de pumni, cu seriile de «carate» date cu latul mîinii, execuții judo (arta supleții), lovituri jiu-jitsu, felurite piedici și fente ale micilor luptători, toate astea l-au înfuriat la culme pe săpător, l-au pus pe alergătură, s-a trezit că sare ca un țap înjunghiat, să pună mîna măcar pe unul dintre cei patru împielițați. Începu să azvîrle cu bolovani, într-o pierdere a minții, să se arunce ca o panteră după copiii care se resfirau în toate părțile. Reveneau însă iute, cînd unul, cînd altul, să-l atingă pe urît exact unde acesta nu se aștepta, ceea ce trezea în respectivul o și mai mare mînie, gesturi necontrolate, decizii lipsite de inteligență. La o astfel de decizie s-a aruncat cu disperare după fata-băiețoi, sperînd s-o apuce de redingota de catifea; Amazoana s-a ferit cu istețime, fentînd, iar omul cu mustață groasă a aterizat pe burtă, în patru labe, ca un broscoi, drept în jgheabul unui apeduct, făcut din lespezi de granit, în patru fețe, de romani. Urmarea fu că bietul om și-a spintecat buza de sus și i-a picat pe loc dintele metalic, de viplă, pe care și-l pusese cîndva de frumusețe, să strălucească sub sfîrcul stîng al mustății. Sabina și scatiii s-au declarat să facă pace, însă omul pățit își vîrî dintele căzut într-un buzunar al vestei, lîngă ceasul cu lanț, după care începu să-i ocarască pe ștrengari, să-i scuipe prin buza lui de iepure, care sîngera abundent. Scatiii și Amazoana îl luară în mijloc pe furios, jucară tontoroiul strigînd astfel:

Na un blid de linte
Și ți-o crește un dinte...

Atunci apăru Joo Gurămică; copiii amuțiră (nu de frică, de neașteptata apariție a misteriosului personaj), în timp ce omul cu mustăți se căzni să-și smulgă de pe tureatca cizmei curelușa cu care voi Nițeluș-Purceluș să-l imobilizeze; reuși s-o scoată, o făcu ghem, o vîrî în buzunar, după care dădu să plece. Îl opri vocea lui Joo:

— Te-ai distrat bine, Voștinar?

— Du-te dracului.

— Asta dă mereu în mintea copiilor, comentă Joo, adresîndu-se celor mici, pe care îi și întrebă: — Dar voi cine sînteți? De unde veniți? Ce căutați?

— Niște pui de lele!, bombăni Voștinar prin buza lui de iepure. Niște smintiți. Niște răufăcători. Lovesc, atacă, strică tot.

— Gura! La lucru!, îi puse Joo în vedere.

— Mie să nu-mi comanzi!, se răzvrăti Voștinar. — Vorba asta mi-o plătești tu cu vîrf și îndesat. S-a terminat cu zeița. Înțărcăm delfinii. Dau în vileag toată excrocheria.

Cu aceste spuse săpătorul cu mustăți groase se îndepărtă suflînd ca o locomotivă; Joo îl urmări cu privirea, parcă amuzat de ceea ce aude, după care zise:

— Îi lipsește bietului om o doagă. Ce ar fi să mîncăm niște smochine? Ia, domnișoară. Serviți, băieți. După aia facem o rișcă. Dăm cu banul. Care dă întîi?

Cei patru primiră jocul, rupseră din legătură cîte o fructă uscată, stafidită și zaharată, făcîndu-și semne pe ascuns. Plimbară prin gură smochina, loviră cu banul, însă mintea le era muncită de aceleași întrebări formidabile. Cu ce fel de zeiță s-a terminat? (o fi Hera). Care-s delfinii înțărcați? La ce excrocherie se referea Voștinar? Ce ascunde felul de a fi prietenesc a lui Joo? Dar smochinele? Cu acestea vrea să-i cîștige pe expediționari?

— Ooo!, se miră Adrian de ceea ce descoperi; mușcînd din smochină, îi rămase în fructa zaharată un dinte lătăreț de lapte.

În zona ruinelor apăru pipa lui Dim Epsilon și chelia lui Leon Gaspar, lustruită din mers cu știuta batistă roșie, de docher.

(Va urma)

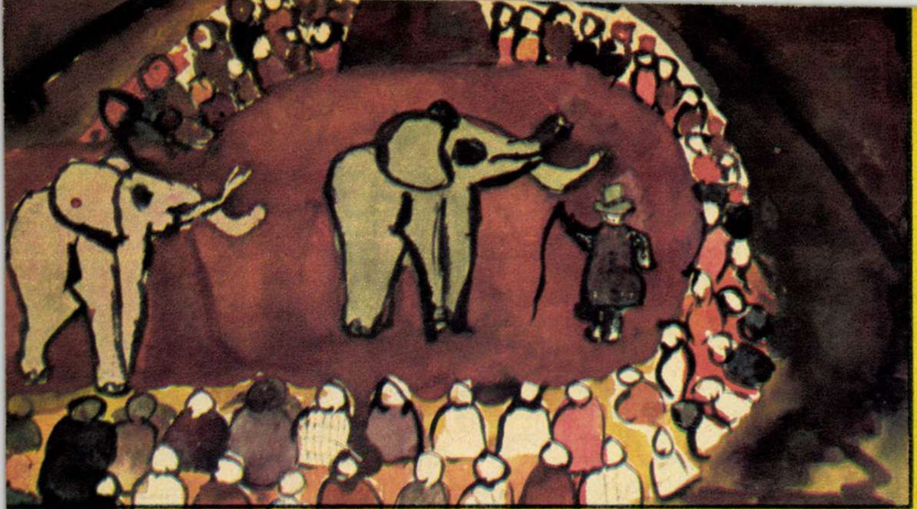

1

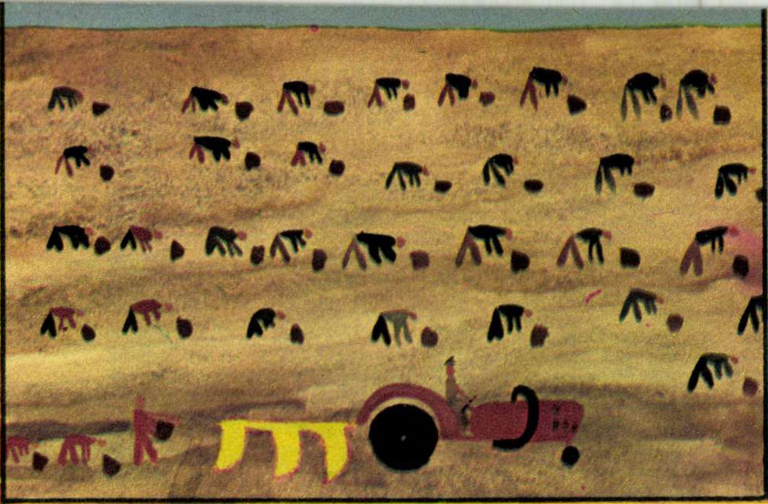

2

Galeriile de artă „Cutezătorii”

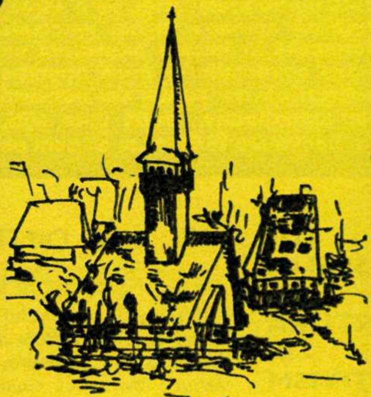

LA MUZEUL SATULUI:
Popescu Mircea, cl. a VIII-a,
Şc. generală nr. 80, Bucureşti.

4

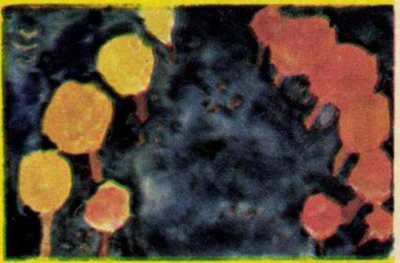

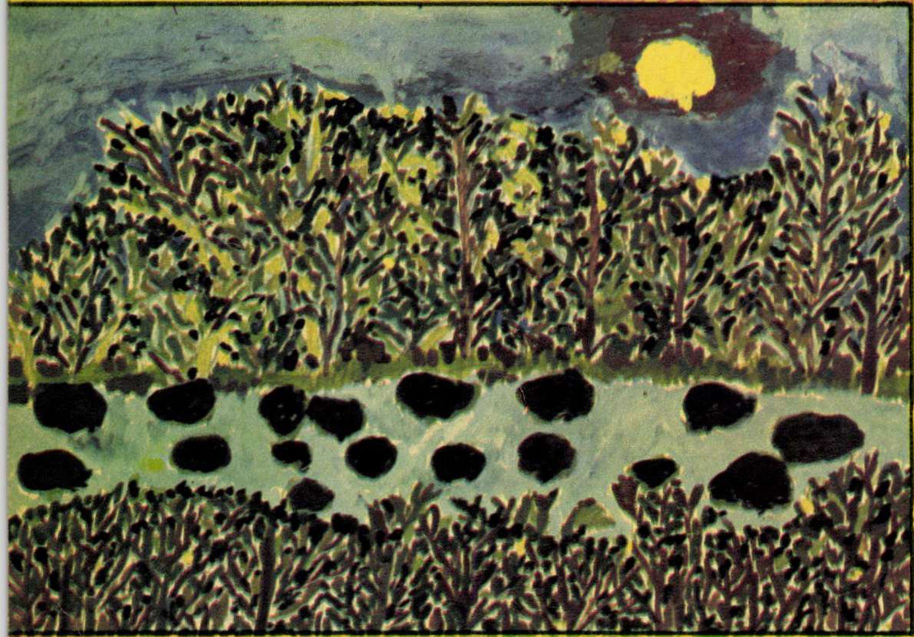

3

LA CIRC. **Elena Tudor, cl. a V-a, Casa pionierilor — Piteşti (1).**
PRIMĂVARA PE CÎMP. **Janóş Zengráff, cl. a V-a B, Liceul Miercurea Ciuc (2).**
PEISAJ DE PRIMĂVARĂ. **Victor Teodorescu, cl. a VIII-a, Şc. generală nr. 75, Bucureşti (3).**
COPACI ÎNFLORIŢI. **Georgeta Nica, cl. a III-a A, Şc. generală nr. 2, Suceava (4).**
ORAŞUL. **Lucreţia Diaconescu, cl. a IV-a, Vultureşti — Argeş (5).**
FAZĂ LA POARTĂ. **Alexandru Grigorescu, Bucureşti (6).**

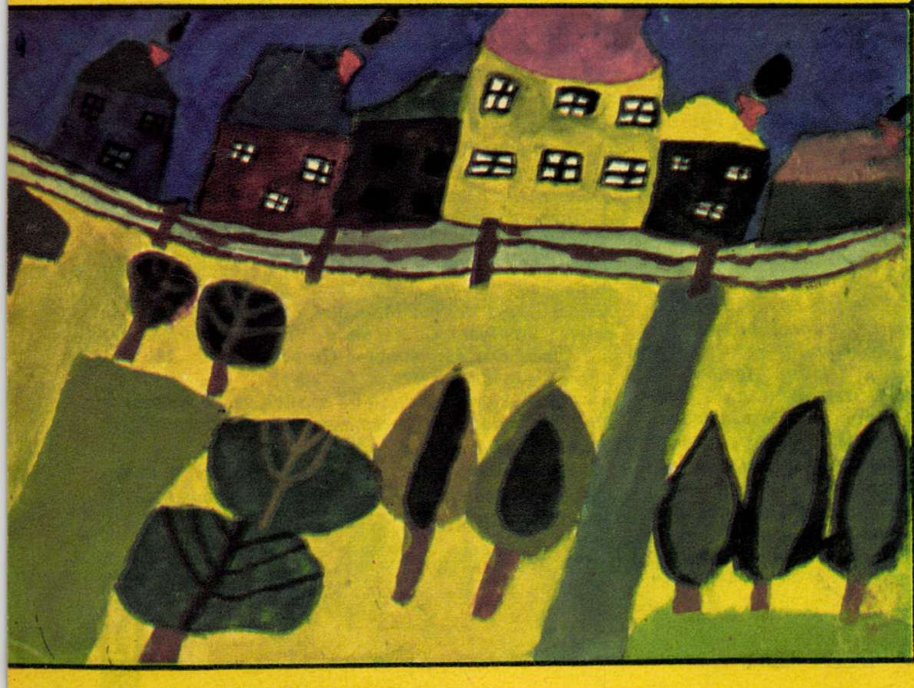

5

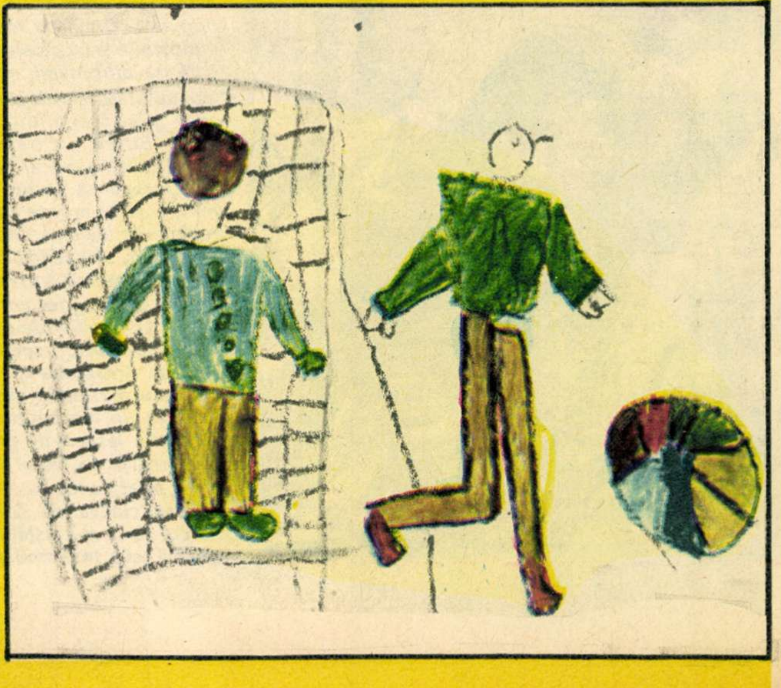

6

Mama

Cine este la ușă?
Pîlpîie o flacără,
E seară deplină,
Un vînt adie
Întunericul s-a lăsat
Totul e pustiu
Și învelit cu mantia unei povești.
Copacii se leagănă
Foșnindu-și frunzele și florile
primăverii.
Și totuși la ușă e cineva.
Cine este la ușă?

Ușa s-a deschis
Și umbra unei femei
Se apropie de mine
Cine e?

E Ea.
Și Ea cine e?
Ea este o femeie
Cu care privesc
Pe fereastră
Prima seară de primăvară.

PATRICIA COMAN
cl. a III-a,
Șc. generală nr. 11,
Ploiești

NATURĂ ÎN NOAPTE

Sub vălul serii nesfîrșit
se-aud culorile șoptind.

Se-aud cămilele de valuri
cum somn încolăcesc pe
maluri.

Și-a nopții tînără crăiasă
pe tîmpla lebedei visează..

RODICA ABAGIU, cl. a V-a B, Șc. generală nr. 186, București

PRI-MĂ-VARA

A venit iar primăvara
Să ne-mpodobească țara
Cu podoabe colorate
De prin colțuri neaflate

Ies gîzele la plimbare,
Melcii cu casa-n spinare
Să se bucure de soare.

Tu pădure-ghiocei,
Pe cîmpii se joacă miei
În clinchet de clopoței.

Zarzărul cel mic și fraged
Azi s-a speriat de-o boare
Și s-a îmbrăcat îndată
Cu-o mantie roz, de floare.

CRISTINA PICIORUȘ
cl. a IV-a,
Lic .Spiru Haret, București

CĂSUȚA CU ADRESE

Florentin Jigoreanu — Str. 6 Martie nr. 54, com. Vladimirescu, jud. Arad — mărci poștale.

Georgeta Radu — com. Tișău, jud. Buzău — corespondențe, ilustrate.

Florica Rodica — Str. Plugului 38, jud. Vaslui — fotografii cîntăreți de muzică ușoară.

Cristina Teodorescu — Calea Floreasca nr. 134, ap. 24, Sector I, București — mărci poștale.

Cristina Berki — Str. Principală nr. 79, com. Sîncrai de Mureș, jud. Mureș — fotografii actori.

Adrian Podeanu — Str. Unirii, Bloc 3? ap. 54, Tg. Jiu, — ilustrate.

Aurelia Pop — Str. Ciheiului nr. 8, Oradea, jud. Bihor — cîntece, fotografii de actori.

Ștefan Pătrașcu — Str. Caracal nr. 50, Craiova, jud. Dolj — literatură, ilustrate.

FĂRĂ CUVINTE

VASILE MÎNDRĂ-CRĂIȚĂ

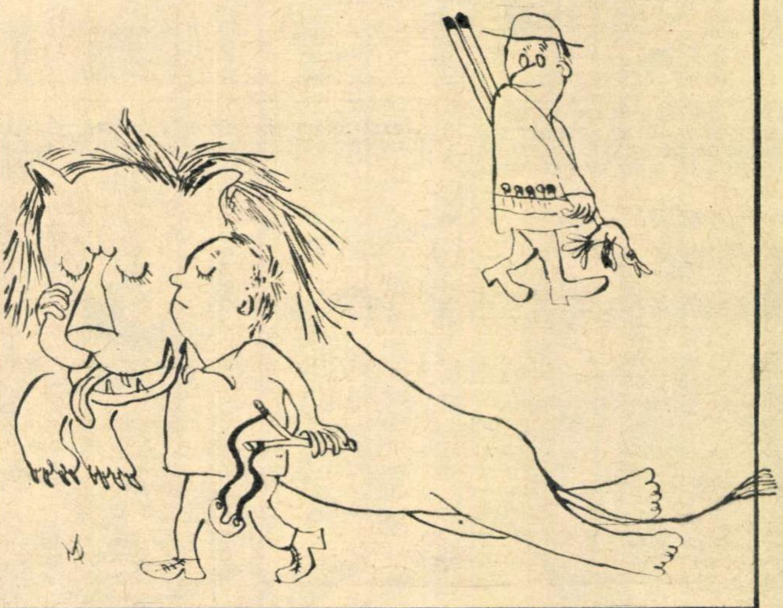

ORĂ DE CHIMIE

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1											
2										■	
3				■							
4					■					■	
5				■					■		
6			■					■			■
7		■				■					
8							■		■		
9			■								

PERIOADE — 1) Amenajate și dotate cu vase și aparatură necesare analizelor chimice; 2) Cicluri nesaturate în chimia organică. 3) Oxid de calciu; Element chimic folosit la construcția celulelor fotoelectrice pentru radar. 4) Trecut cu vederea; Orz încolțit, conținînd amilază, enzimă sub acțiunea căreia se formează din amidon, dizaharidul maltoza. 5) Mamifer din Tibet; Grafitul din... lemn! (pl.) Pește... scos din H_2O! 6) Stronțiu; Piatra de-ncercare... la chimie! (pl.) Pămînt și H_2O! 7) Valență... la apă! (abr.) A descoperit radioactivitatea indusă. 8) Curs de apă la care substanțele toxice și radioactive au fost îndepărtate și inactivate; Azot și sulf. 9) Radiu; Acoperit cu un strat dintr-un metal prețios.

GRUPE — 1) Renumit învățat francez, unul din fondatorii chimiei moderne. 2) Specialist în prelucrarea cuprului; Protoactiniu. 3) Acid slab, cu proprietăți dezinfectante; Vanadiu și Uraniu. 4) Cromat... la mijloc! Metal prețios (Fem.) 5) Par intors!; Ține de o moleculă gram. 6) «Sistemul lui Bohr»; Tîrg. 7) Gigant chimic în combinație tetravalentă. 8) Măsuri vechi de capacitate; Insuliță lîngă Noua Caledonie. 9) Acesta (pop, inv.); Iridiu. 10) Bază în chimia organică. 11) Cuptor de laborator; Răsărit.

Cuvinte rare: IAC, UEN.

TEATRUL DIN PEȘTERĂ

În Ungaria a fost elaborat recent programul pe anul 1969 al teatrului «subteran». În timpul verii, acest teatru cu o capacitate de 1 000 de locuri funcționează într-una din cele mai importante săli ale celebrei peșteri de stalactite și stalagmite din Aggtelek. Aici se dau concerte cu concursul cîntăreților de operă. Programul pe anul acesta va începe la 25 mai cu «Orfeu în infern» de Offenbach. În plus, el va cuprinde fragmente din două opere de Richard Wagner, precum și «Tedeumul de la Budavar» de Zoltan Kodály.

CEL MAI LUNG POD SUSPENDAT DIN EUROPA

În curînd, la Lisabona, va fi pus în funcțiune cel mai lung pod suspendat din Europa. Acesta trece peste rîul Tago, unind capitala Portugaliei cu orașul Almedo. Lungimea deschiderii podului este de 2 278 m, înălțimea terasamentului deasupra nivelului apei 70 m, iar înălțimea fiecărui pilon de 190,5 m.

ÎN ANGLIA...

...a început să joace o echipă feminină de fotbal, denumită «Leton Ladies». Cei mai înfocați suporteri ai echipei sînt — ați ghicit? — copiii jucătoarelor.

LA SAN DIEGO

in S.U.A., o maimuță, pensionara grădinii zoologice din San Diego, este dotată cu capacități neobișnuite. Ea poate, de exemplu, să stea ore întregi cu o carte în mînă, ca și cum ar citi...

O FETIȚĂ DE PATRU ANI ÎNVAȚĂ JIU-JITSU

Linde Günther din Offenbach (R.F.G.) este deținătoarea titlului rar pentru o femeie, de maestră internațională de jiu-jitsu, gradul III, adică posesoarea cordonului negru cu trei dungi. Linde Günther a fost totuși înfrîntă de fiica ei, Ariane, în vîrstă de 4 ani! (Ariane a fost ajutată de tatăl ei, Heinz Günther, maestru de jiu-jitsu gradul V internațional, luptător de judo și karate...

ARCAȘII LUI ȘTEFAN CEL MARE

4

Scenariul: COSTACHE ANTON **Desene: ALBIN STĂNESCU**

REZUMATUL CAPITOLULUI PRECEDENT

CIȚIVA BOIERI, PENTRU CARE DOMNUL ȚĂRII ERA PREA OBOSITOR, PREA STRAȘNIC, CHELTUIA PREA MULȚI BANI PENTRU BISERICI ȘI MĂNĂSTIRI, ȚINEA PREA MULT CU POPORUL, URZESC SĂ-L ÎNLATURE PRIN OMOR, LA PUTNA. CĂPITANUL COSTEA GINJU ADUCE ÎNSA VESTEA CĂ RĂZBOINICII LUI MAMAC-HAN AU PORNIT SĂ PRADE MOLDOVA. MĂRIA SA VODĂ ȘTEFAN NU MAI RĂMÎNE LA PRÎNZUL CARE SE PREGĂTISE ȘI ASTFEL MIȘELEASCA FAPTĂ A BOIERILOR TRĂDĂTORI E ZĂDĂRNICITĂ.

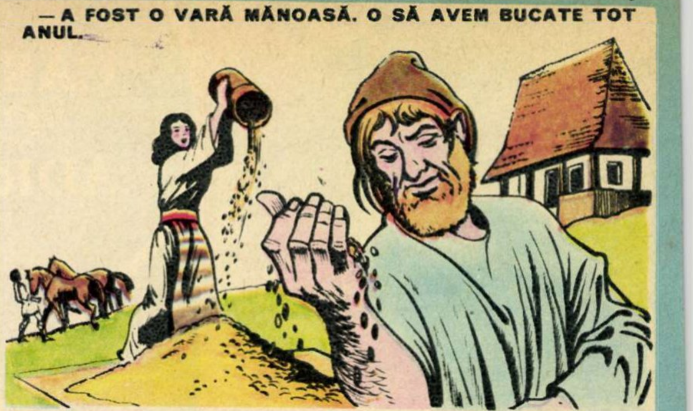
— A FOST O VARĂ MĂNOASĂ. O SĂ AVEM BUCATE TOT ANUL.

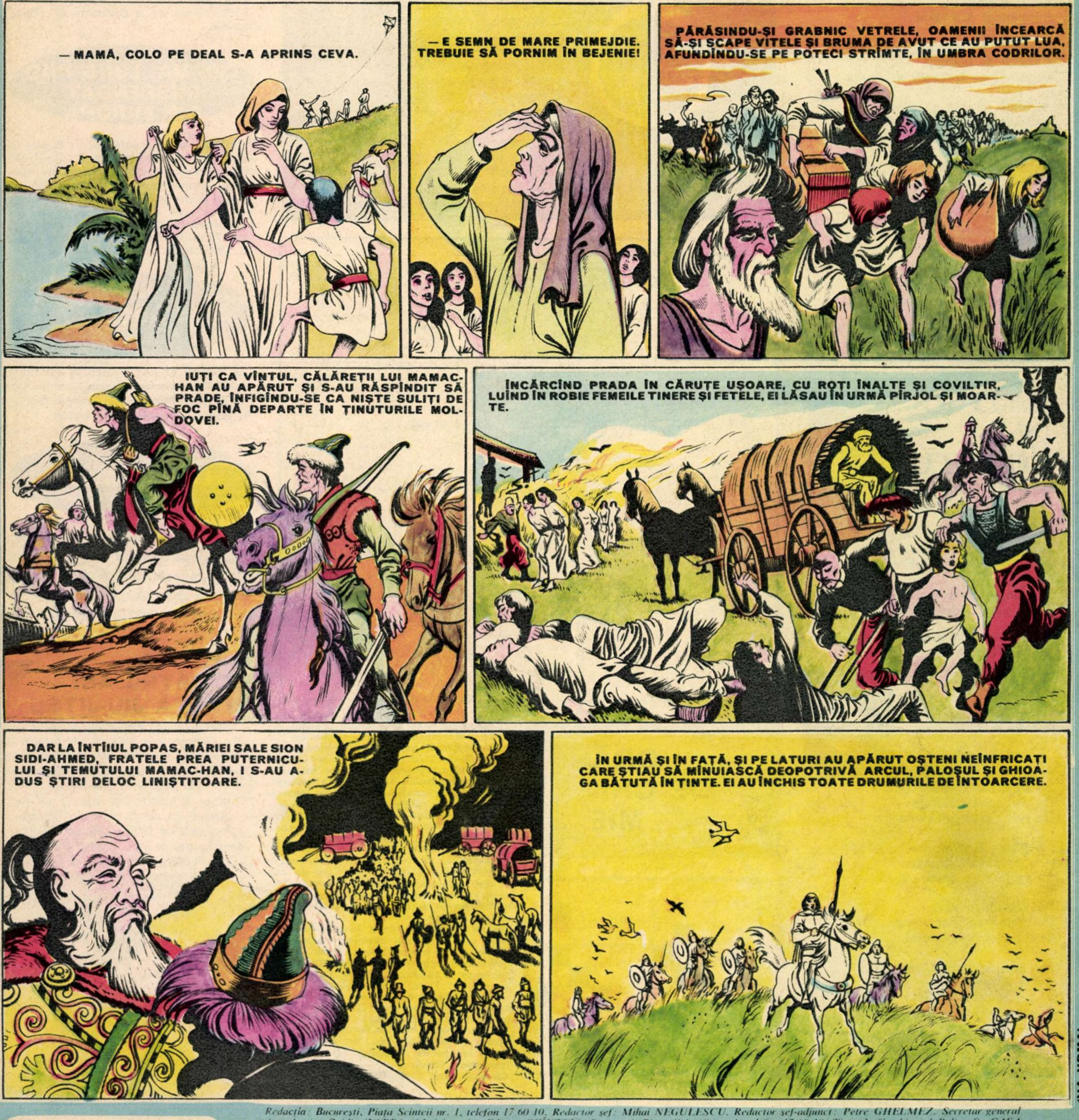
— MAMĂ, COLO PE DEAL S-A APRINS CEVA.
— E SEMN DE MARE PRIMEJDIE. TREBUIE SĂ PORNIM ÎN BEJENIE!
PĂRĂSINDU-ȘI GRABNIC VETRELE, OAMENII ÎNCEARCĂ SĂ-ȘI SCAPE VITELE ȘI BRUMA DE AVUT CE AU PUTUT LUA, AFUNDÎNDU-SE PE POTECI STRÎMTE, ÎN UMBRA CODRILOR.
IUȚI CA VÎNTUL, CĂLĂREȚII LUI MAMAC-HAN AU APĂRUT ȘI S-AU RĂSPÎNDIT SĂ PRADE, ÎNFIGÎNDU-SE CA NIȘTE SULIȚI DE FOC PÎNĂ DEPARTE ÎN ȚINUTURILE MOLDOVEI.
ÎNCĂRCÎND PRADA ÎN CĂRUȚE UȘOARE, CU ROȚI ÎNALTE ȘI COVILTIR, LUÎND ÎN ROBIE FEMEILE TINERE ȘI FETELE, EI LĂSAU ÎN URMĂ PÎRJOL ȘI MOARTE.
DAR LA ÎNTÎIUL POPAS, MĂRIEI SALE SION SIDI-AHMED, FRATELE PREA PUTERNICULUI ȘI TEMUTULUI MAMAC-HAN, I S-AU ADUS ȘTIRI DELOC LINIȘTITOARE.
ÎN URMĂ ȘI ÎN FAȚĂ, ȘI PE LATURI AU APĂRUT OȘTENI NEÎNFRICAȚI CARE ȘTIAU SĂ MÎNUIASCĂ DEOPOTRIVĂ ARCUL, PALOȘUL ȘI GHIOAGA BĂTUTĂ ÎN ȚINTE. EI AU ÎNCHIS TOATE DRUMURILE DE ÎNTOARCERE.

(VA URMA)

Redacția: București, Piața Scînteii nr. 1, telefon 17 60 10. Redactor șef: Mihai NEGULESCU. Redactor șef-adjunct: Petre GHELMEZ. Secretar general de redacție: Ovidiu ZOTTA. Administrația: Editura SCÎNTEIA, București, Piața Scînteii nr. 1, telefon 17 60 10. Tiparul: Combinatul Poligrafic CASA SCÎNTEII. Redactor de număr: Al. Dinu Ifrim, Redactor artistic Pompiliu DUMITRESCU, Tehnoredactor: Rozalia BARANY

Abonamentele se primesc de către oficiile și agențiile P.T.T.R., de către factorii poștali și difuzorii de presă.

1 leu

[illegible]
Tîrg-Mureş

Cutezătorii

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR.

18 (84)

JOI, 1 MAI
1969, ANUL III

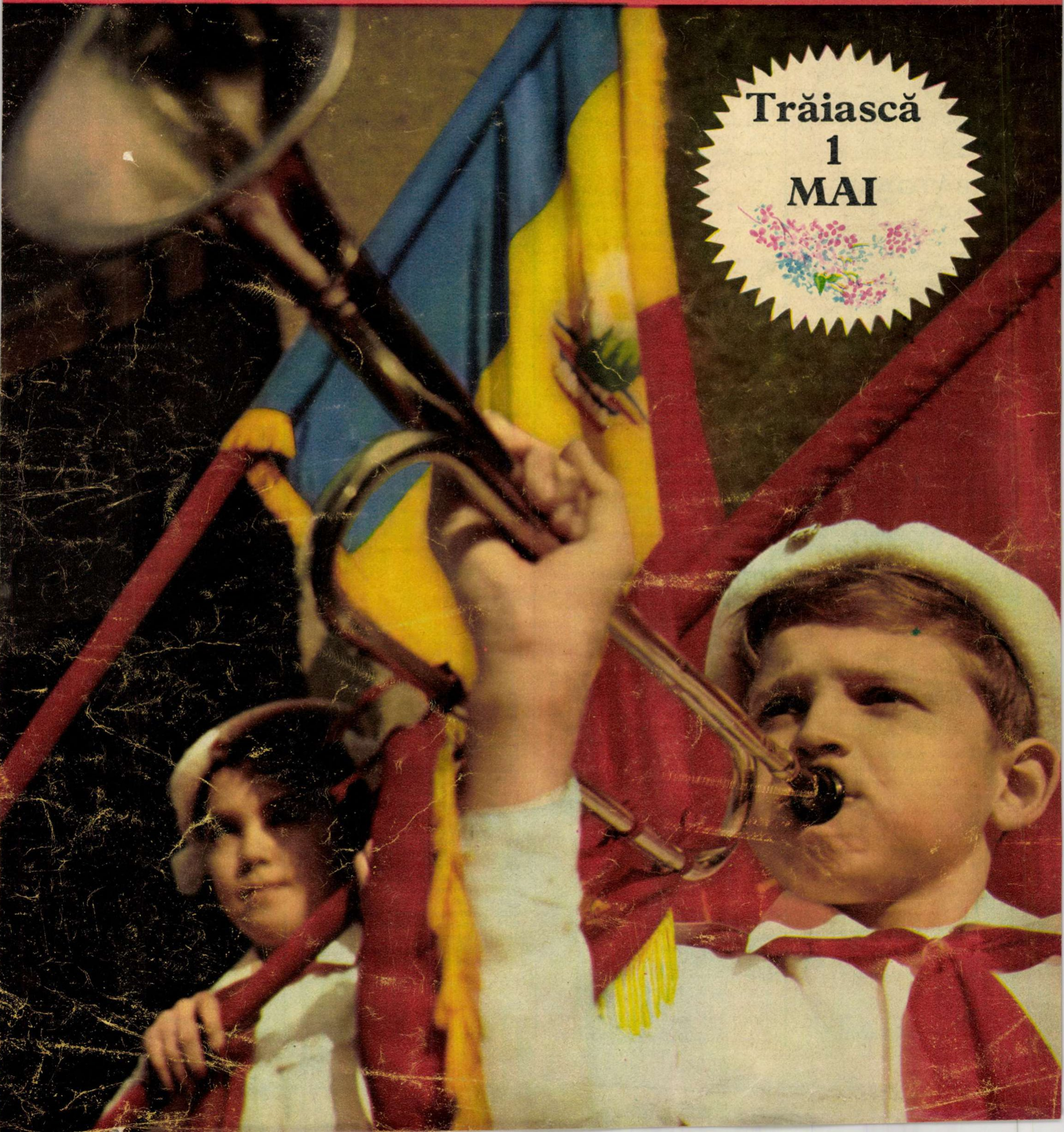

Trăiască
1
MAI

SĂRBĂTOARE DE MAI

A venit ziua, cutezătorilor, cînd grădinile primăverii, încărcîndu-vă brațele cu flori, vă cheamă să pășiți în frenetica, majestuoasa coloană a lui Armindeni. Cu voi, și prin voi, simbolul marei sărbători a muncii și solidarității tuturor celor ce muncesc își mai apropie un sens: cel al legăturii de nedesfăcut între generații. Mîndriei și satisfacției împlinirilor aureolînd bilanțul zilei de 1 Mai pe acest pămînt al Mioriței, i se adaugă frumusețea idealului vostru de a fi, cu demnitate, schimbul de mîine al celor ce, cu atîta dăruire, înalță edificiul de beton și soare, de poezie și certitudini societatea noastră socialistă.

Zi de raport colectiv în fața partidului, 1 Mai înregistrează la noi, alături de însemnate biruințe ale oamenilor muncii din întreaga patrie, și bucuria voastră că învățați cu sîrg, că prinde necontenit viață dorința voastră de a trăi astfel încît să onorați numele de pionieri, copiii cutezători ai unui popor liber, harnic și pașnic, martorii unui timp frenetic, cei mai tineri cetățeni ai unei țări despre al cărui efort, material și spiritual, îndreptat spre progres și civilizație se vorbește pretutindeni cu stimă și admirație.

Simbol al frăției oamenilor muncitori de pe toate meridianele, 1 Mai trimite și gîndul vostru de dragoste pentru copiii Terrei, cu care vă întîlniți în același vis de a trăi mîine într-o lume mai bună, mai dreaptă, izbăvită de război și vrajbă.

Primăvara vă cheamă în coloană. Sînteți abia la începutul drumului vostru, dar cît de departe știți să priviți! Și cît de generoasă este cu voi sărbătoarea de astăzi! În fiecare clipă a ei descoperiți o pagină de istorie, izvorul unei învățături care vă dăruie aripi și frumusețe zborului vostru, pentru care nimic nu va fi prea sus, nimic de neatins. Florile ce le aduceți sărbătorii sînt pentru părinții voștri, pentru oamenii cu mîini de aur, cu minți iscusite și clarvăzătoare, cu inimi în care a rodit bogat cuvîntul partidului nostru comunist — buchetul generos al recunoștinței, al omeniei, al prieteniei, al viitorului luminos care vă așteaptă.

•

OCTAV PANCU-IAȘI

DE LA OM
LA OM

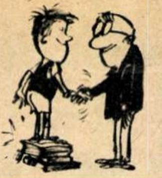

UN PLIC, UN TIMBRU, O ADRESĂ

Un plic, un timbru, o adresă. Gustul de a coresponda se propagă rapid, ca pasiunea pentru fotbal. Din curiozitate, din plictiseală, din dorința de a cîștiga un nou prieten sau pur și simplu fiindcă e la modă, corespondăm.

Mai mulți cititori, printre care Magdalena Nistor din Sighetul Marmației și Ioana Macovei din Paltinul-Suceava ne solicită adresele unor vedete ale muzicii ușoare. Nu știm ce ar dori să le scrie. Poate vor să întrebe ceva care-i frămîntă de mult, poate vor să ceară cu împrumut misterioasa cheiță a succesului sau poate vor să solicite acel nimic prețios care este autograful vedetei.

Dar, între timp, delicata scrisoare a ajuns pe tărîmul vrăjit, adică acasă la vedeta noastră, o dată cu multe sute de alte scrisori. Poștașul le așază respectuos lîngă teancul de ieri, și mîine va mai apărea un teanc. Dacă e o vedetă foarte mare, înseamnă că are un secretar. Scrisorile le va citi el și tot el va formula cîte un răspuns politicos. Poate însă că e o vedetă mai modestă, fără secretar. Are însă mamă, are frați, are bunici și mătuși. Ei trebuie s-o ajute, iată-i citind scrisorile și răspunzînd cu gravitate în locul tinerei celebrități. Să lăsăm însă gluma și să presupunem că vedeta citește și răspunde personal la toate scrisorile. «Aș vrea să ajung ca dumneavoastră. Sfătuiți-mă cum să procedez» se roagă cineva. «Ce cărți vă plac, cum vă petreceți timpul liber, care e floarea dv. preferată?» întreabă altcineva. Dar cum să răspunzi sincer, pe larg, de la om la om, atîtor *necunoscuți?* Poate florile nici nu-ți plac, dar poți să scrii așa ceva? Va trebui deci să admiți că ești îndrăgostit de garoafe sau de lalele! Poate că habar n-ai ce sfaturi i-ai putea da celui care vrea să ajungă ca tine, pentru simplul motiv că nici de tine nu ești convins că ai ajuns prea departe și, la drept vorbind, nu știi de loc dacă mîine vei mai fi vedetă. Iată de ce, în majoritatea cazurilor, vedeta se va hotărî pentru o simplă formulă de politețe: «Scrisoarea dv. m-a impresionat foarte mult» sau «Mă bucur că sînteți un iubitor al artei» sau «Am convingerea că, perseverînd, vă veți atinge țelul urmărit».

Dar noi nu știm nimic din ce a gîndit vedeta. Noi primim răspunsul și leșinăm de fericire. Îl citim și-l răscitim, de la stînga la dreapta, de la dreapta la stînga, îl arătăm prietenilor, îl punem în ramă și, a doua zi, cînd vedeta noastră cîntă la televizor, sîntem siguri că numai *pentru noi* cîntă. La drept vorbind, nu e destul?

Și poate că va cînta atît de frumos, încît ne vom simți foarte fericiți, și atunci, încrezători în viață și în puterile noastre, vom îndrepta scrisorile cu întrebări pe propria noastră adresă...

SANDU ALEXANDRU

Fapte pionierești

LUNA APLAUZELOR

Cîte aplauze primește un artist? Am putea la nevoie, calcula,dar cine să socotească aceste înflăcărate daruri ale palmelor entuziaste? Eu n-am auzit încă pe nimeni declarînd: «Am aplaudat de 111 ori pe cutare mic artist» sau: «Știți cîte aplauze au fost la programul X? 111 111 pe toată sala». Nu e greu de imaginat-la urma urmei — nici un aparat special pentru evidența aplauzelor. Mă întreb numai la ce ar folosi? Cînd ne place ceva aplaudăm și gata! Și totuși parcă îmi pare rău că nu știu să le numărăm! Pentru că din toate lunile anului, în acest aprilie cred că pionierii au aplaudat cel mai mult. În această lună, cei mai buni mici artiști din țară au urcat pe scena Festivalului cultural-artistic: 20 000 în întreaga țară! Așadar 1 din 2 000 au primit delegația de a-și demonstra virtuțile artistice și ce val de aplauze i-au purtat pînă aici!În plus, cred că nimeni nu s-a gîndit, văzîndu-i, să se întrebe: «Oare cu cartea cum stau?» «Dar la purtare ce notă au?» Ei cîntau, recitau, dansau, jucau teatru și pentru noi, cei din sală, era limpede că acolo nu era vorba numai de talent,dar și de muncă și disciplină, de zeci și zeci de repetiții, de atenție și punctualitate, de o permanentă voință de a se depăși.

O asemenea școală a voinței spune mult căci nu-mi pot închipui un copil aducînd lacrimi în ochii a mii de spectatori cînd recită «Moartea căprioarei», iar la lecția de română să se ridice în picioare (sau nici măcar) și să se scuze: «Eu n-am învățat». Tocmai de aceea, în numărul aplauzelor trebuie să includem și pe cele adresate nu numai artistului, ci și pionierului respectiv.

De fiecare dată, aplauzele durau minute și minute în șir. Fără sfîrșit. Și copiii-artiști reveneau și se înclinau pentru a cincea, pentru a zecea oară în fața publicului, a juriului. Și reflectoarele se plimbau pe chipul lor fericit. Apoi plecau. Și atunci erau primele clipe de ezitare... Căutînd drumul spre culise, copiii-dansatori nu-l mai găseau... Se rătăceau doi cîte doi, sub ploaia de aplauze, printre instrumentiști...

MIRCEA SÎNTIMBREANU

RADAR

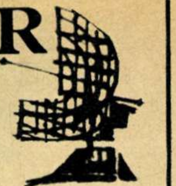

ACEL „CEVA" ÎN PLUS, NECESAR

Stau adesea de vorbă cu mulți copii și trebuie să mărturisesc din capul locului, că aceasta este un adevărat cîștig pentru mine. Vorbim despre cîte în lună și-n soare, ne simțim cu toții bine, dar deodată, cînd nici nu te-ai aștepta, pentru unii discuția începe să devină incomodă, veselia scade, rîsul își pierde sonoritatea lui firească. De pildă, cînd eu am nefericita idee să întreb: «*Dar voi cum stați cu matematica?*» sau «*cu fizica?*» sau «*cu chimia?*» sau «*cu limbile străine?*» Atunci unul sau doi dintre cei de față pun capul în jos, și se fac așa, că au ceva, dar ceva foarte important de căutat prin buzunare. Bineînțeles că noi simțim cu toții «jena» celor în cauză, iar eu, cum n-am ceva mai bun de făcut, întreb din nou: «*Și de ce nu stați voi bine cu limbile străine, de pildă?*» «*Sînt materii grele acestea*» primesc un răspuns. «*Trebuie să-ți bați mult capul ca să înveți o limbă străină*» Alt răspuns. «*N-avem înclinație pentru așa ceva și gata!*» își ia unul inima în dinți, pentru a rezolva definitiv problema. Stau și mă gîndesc de fiecare dată după asemenea răspunsuri și nu pot să nu fiu de acord cu ele. Într-adevăr, limbile străine nu-s cele mai ușoare materii din școală. Dar, la urma urmelor, cînd vrei să faci o treabă serioasă, care materie este ușoară?! Că trebuie să-ți bați capul, și asta e adevărat. Pînă acum însă nu cunosc nimic pe lume pentru care nu trebuie să ne batem capul. Cît despre talent, despre înclinații, desigur, este un mare bine dacă le avem. Dar ar fi un mare rău dacă ne-am bizui numai pe ele. Mai trebuie pe lîngă toate acestea «ceva» în plus. «Ceva» anume ce? Am citit de curînd într-o gazetă despre un om care se cheamă Georges Schmidt, care lucrează la sediul O.N.U. de la New York, și care cunoaște nici mai mult, nici mai puțin decît... 66 de limbi! Iată un bărbat extraordinar, mi-am zis. Care o fi acel «ceva» ce l-a făcut pe el să realizeze o asemenea performanță? Talentul, fără îndoială. Nu cred însă că Georges Schmidt este singurul om din lume care posedă un astfel de talent. Studiul. Este și aceasta o condiție esențială. El a început studiul limbilor la vîrsta de 10 ani. Dar cîți alții n-au început studiul la această vîrstă, sau chiar la o alta și mai fragedă?! Atunci? O precizare, aparent fără importanță, cred că ne apropie de dezlegarea misterului. Georges Schmidt, deși are 53 de ani și cunoaște 66 de limbi, continuă să... învețe! Învață în prezent limba fang, care se vorbește în Guineea Ecuatorială și pe insula Fiji. Poate că acesta este acel misterios «ceva» în plus, despre care vorbeam mai înainte: o voință extraordinară de a cunoaște mereu mai mult decît cunoaștem; o curiozitate neastîmpărată de a ști mereu mai mult decît știm. Înlocuiți profesiunea de lingvist a lui Georges Schmidt cu aceea de matematician, chimist, tehnician, profesor, medic sau oricare altă profesiune și veți vedea că datele problemei rămîn aceleași.

PETRE GHELMEZ

Curiozitate

de **MIOARA CREMENE**

Am desfăcut toate chingile,
am vărsat apa fermecată din clondire.
Tălpile au început să-mi sară ca mingile,
iar negura părului mare, să fluture în văzduh,
să mi se resfire.

La fiece pas atingeam din creștet zăpezi,
îndulceam cu ele după-amiezi.
Eram paznic la cirezi de bezne,
mă ascultau foarte lesne,
îmi păşteau din mînă şi alături de glezne.

Departe într-atît am ajuns
încît am prins urma săgeților
pornite de două milenii
din arcul strămoşilor, geților.

— Unde te duci? mi-au strigat zînele cuminți
şi-au încercat să-mi prindă părul în agrafe.
— Unde te duci? Pînă unde te duci? mi-au strigat
niște zmei bătrîni, fără dinți,
hai, şezi lîngă noi, bea cu noi
apa liniştii, din alte carafe.

O, nu pot prieteni, nu ştiu —
Sînt tînăr, sînt tînăr... E prea tîrziu!

* * *

JOC DE PRIMĂVARĂ

VOINȚA ÎNVINGE ÎNTOTDEAUNA?

DA!

SPUN Cutezătorii

Cînd oamenii din comunele Vîrvorul, Ciutura și Dobromira (județul Dolj) își vor aminti de primăvara lui '69 vor povesti, fără îndoială, despre cele trei zile și trei nopți de luptă înfrigurată cu apele. Vor povesti atunci, cum prin topirea zăpezii, apele Deznățuiului și Gabrului au ridicat, în 10 ore, cu vreo doi metri și jumătate, nivelul obișnuit al lacului artificial Ciutura-Fîntînele.

Dacă oamenii ar fi ezitat, 200 de case, sectorul zootehnic al C.A.P., magaziile de cereale, atelierele, răsadnița, aproape 5 000 hectare cu semănături — adică o avuție de peste 5 000 000 lei ar fi fost distrusă.

5 000 de saci cu nisip au cărat pe umerii lor tinerii Traian Gheorghețu, Severică Enache, Dumitru Vătu, Marin Moga, Ion C. Camen, Dumitru Enache, Marin Boghină și alții. Iar Ion Camen si Traian Gheorghețu au apărat, cu trupurile lor, o porțiune a digului amenințată să se surpe. Cineva a venit cu ideea de-a instala pompe care să deverseze, peste baraj, exact debitul adus de apele Deznățuiului și ale Gabrului.

Așa a fost salvată o avuție de 5 milioane de lei.

PRIMII LA SPORT PRIMII LA ÎNVĂȚĂTURĂ?

DA!

SPUN Cutezătorii

*Și faptele pe care le relatăm confirmă. Zilele trecute, Stadionul «Dinamo» din Capitală a găzduit concursurile republicane de primăvară ale juniorilor mici la atletism. Clubul sportiv școlar din **București a avut** o bună comportare: **o medalie de aur obținută de Adriana Teodoru** la 80 **metri plat; o medalie de bronz obținută** la **ștafetă (compusă din Adriana Teodoru**, Ileana Bokor, Vascu Dora).*

E greu să fi primul? Nu e ușor, dar prin perseverență, printr-un antrenament riguros — e posibil! Iată deviza Adrianei Teodoru, care cu 10,2 sec. pe 80 m a egalat recordul republican. Și mai are o deviză demnă de o cutezătoare: prima în sport — prima la învățătură! Adriana are numai note de 10, o pasionează matematicile. Deviza Adrianei este de fapt și deviza celorlalți sportivi ai clubului — mulți dintre ei fiind primii la învățătură pentru că orice lucru trebuie făcut cu multă seriozitate și cu multă tragere de inimă.

PODIUMUL DE ARGINT LA PICIOARELE NOASTRE?

DA!

SPUN Cutezătorii

Și iată cum: cu cîtva timp în urmă, la München s-a încheiat campionatul mondial pe echipe, la tenis de masă. Comportarea echipei noastre feminine la actualele campionate mondiale este dintre cele mai remarcabile: locul doi și medalia de argint **în clasamentul final al celor mai bune formații din lume.**

De remarcat un fapt: pînă în finală echipa noastră formată din talentatele jucătoare Maria Alexandru, Eleonora Mihalca și Carmen Crișan au obținut numai victorii, printre învinse figurînd formația Japoniei, campioană mondială, și a R.F. a Germaniei, campioană europeană. Un podium de argint pe care nu-l putea urca oricine!

Ștafeta pionieriei 20

VIITORUL ÎNCEPE... LA TOAMNĂ

PRIETENI, ÎMI PARE RĂU CĂ TITLUL NOSTRU NU E PREA POETIC, AȘA CUM CERE ÎNDEOBȘTE ORICE REFERIRE LA VIITOR. BA E CHIAR ABRUPT ȘI NU PREA SUNĂ. DAR MAI ALES — HAI S-O SPUNEM ȘI PE-ASTA — E PREA CATEGORIC. VIITORUL ÎNCEPE LA TOAMNĂ... AȘA, CA UN CAMPIONAT DE FOTBAL SAU O MIGRAȚIE DE BERZE. HOTĂRÎT LUCRU, E PROZAIC. AR MAI TREBUI SĂ SPUNĂ ȘI CÎND SE TERMINĂ IDEALUL ȘI DEZOLAREA NOASTRĂ AR FI DEFINITIVĂ. A NOASTRĂ, CEI CARE NE-AM OBIȘNUIT SĂ CREDEM CĂ VIITORUL ÎNCEPE ORICÎND, DE REGULĂ MULT TIMP DUPĂ CE GÎNDIM LA EL, ȘI NU SE TERMINĂ NICIODATĂ. VIITORUL E UN EL DORADO, O ÎMPĂRĂȚIE CU PORȚI DE AUR CARE SE APROPIE DE TINE ȘI ZICE: «POFTIȚI, INTRAȚI, DE CÎND VĂ AȘTEPT!» NU-ȚI MAI RĂMÎNE DECÎT SĂ-ȚI ARANJEZI UN PIC FREZA CU PALMA ȘI SĂ INTRI. VIITORUL E...

Dar ce să ne mai jucăm cu metaforele... Haideți cu mine în satul Răzvad, județul Dîmbovița, **să-i întrebăm pe cîțiva din** elevii clasei a VIII-a A.

MIHĂESCU LUMINIȚA. **Nu știu ce o să vă spună vouă fotografia. dar Luminița e o fată înaltă, vioaie, nițeluș alintată. Dar nu vă grăbiți, nu de asta vrea să se facă artistă. De unde am aflat? De curînd toată clasa a făcut o mărturisire scrisă: ce vrea fiecare să devină, să facă în viață.**

— *Tu scrii că te frămîntă multe gînduri, dar că «timpul va rezolva totul». Cum să înțeleg asta la o fată decisă ca tine?*

— Adică eu, tot eu, cu timpul, voi rezolva totul.

— *De ce vrei să te faci artistă? «Mirajul scenei», cum spui tu, ne fascinează pe toți, dar nu toți vrem sau am vrut să ajungem artiști.*

— Îmi place să mă ridic. Sînt foarte ambițioasa.

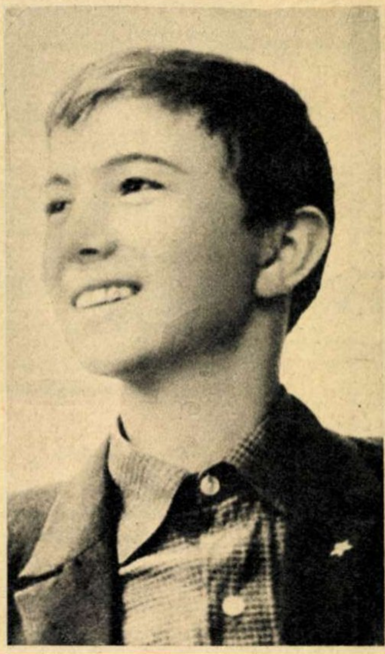

— *Ambițioasă? Asta-i bine. Dar știi ce spune Victor Hugo?* **«AMBIȚIA E CONFUNDATĂ LESNE CU VOCAȚIA».** *La tine se potrivește zicala sau nu?*

— O să vă mire, dar nu mă aștept la insuccese. Îmi place să învăț bine și cred că asta e arma mea principală. Parcă am și ceva talent...

— *De acord. Dar la toamnă, ce faci?*

— Merg la liceu.

— *Și artistă cum ai de gînd să ajungi?*

— Sinceră să fiu, în amănunt nu m-am gîndit la asta. E încă ceva vag. Deocamdată să intru la liceu, apoi...

— *Ei da: acum sînt și mai «de acord» cu tine. Deocamdată să intri la liceu.*

MERTIC CONSTANTIN. **Subțirel, sigur pe sine, Costel afirmă clar: «Vreau să ajung desenator tehnic». Și cunoaște toate etapele ce-l așteaptă: admiterea, bacalaureatul, apoi din nou admiterea la școala tehnică.**

— *Am doi frați, unul la liceu, altul student. Ei m-au inițiat în «ce trebuie făcut» ca să ajung desenator tehnic. Într-a VI-a voiam să ajung chimist. Pe urmă, cînd am făcut cunoștință cu chimia...*

— Pasiunea ta s-a destrămat. E grea chimia sau nu-ți place?

— *Nu-mi place.*

— De ce te-ai oprit cu «visul» la desenator tehnic și nu te gîndești mai departe, la «inginer»?

— *Eu mă pricep să desenez, să calculez, să măsor. Deocamdată asta mă preocupă. Funcția ca atare e o altă problemă.*

— Bravo, Costel! Declarația ta e o contribuție teoretică. S-ar traduce cam așa: Idealul nu se suprapune neapărat cu funcția, cu profesia chiar. Idealul tău e desenul tehnic, un desenator tehnic, inginer, șef de secție etc.

— MATACHE MARIA. **O fată liniștită, cu o privire bănuitoare.**

Desene: ION DONCA

* * *

Fîntîni de primăvară

Aici, în țara fîntînilor...
fiecare om e o fîntînă
cu cumpănă larg
înclinată deasupra.

Aici, în țara fîntînilor...
fiecare copac e o fîntînă
cu zare multă
adunată sub coajă,
cu soare mult în frunze
și sînge mult în rădăcini.

Aici, în țara fîntînilor...
fiecare zi e o fîntînă
cu femei închise în ziduri
de cine știe ce legendar
Manole.

Aici în țara fîntînilor...
m-am născut eu —
fîntînă spre care vin să se-adape,
în nopțile fierbinți,
vise albastre
cu steme de soare.

VALERIU STOICA clasa a IX-a
Liceul Gh. Lazăr
București

* * *

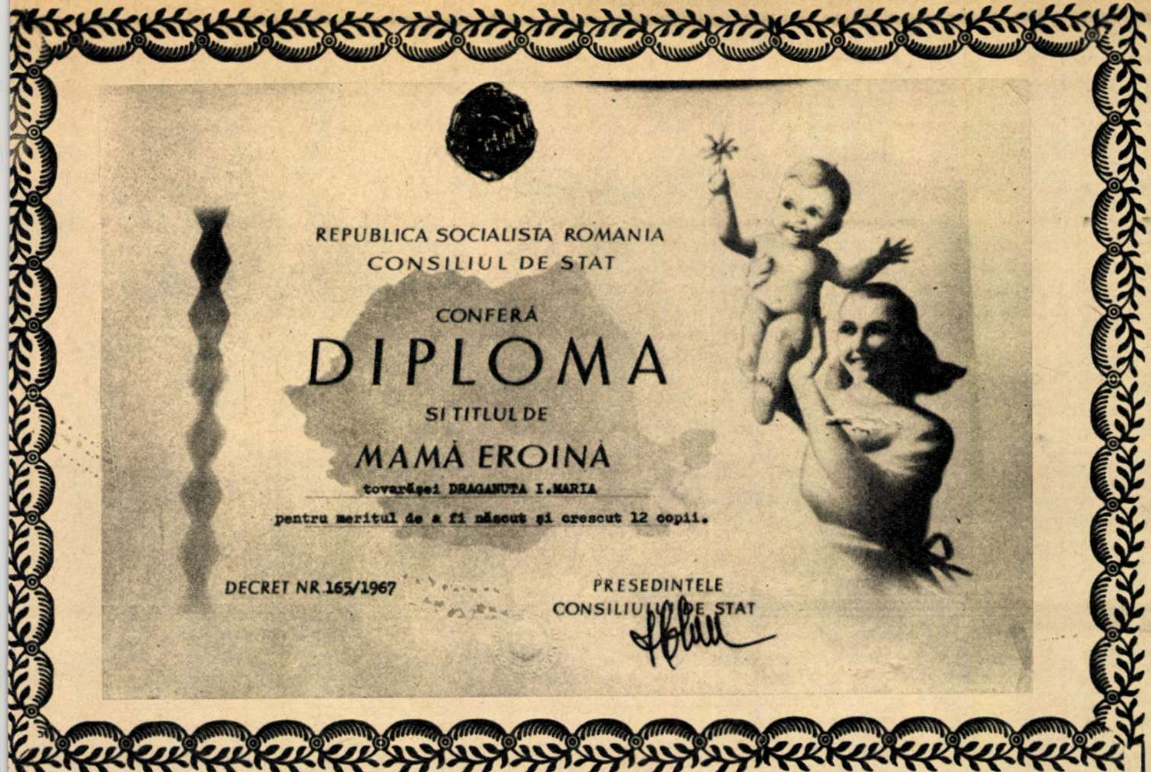

REPUBLICA SOCIALISTA ROMANIA
CONSILIUL DE STAT
CONFERĂ
DIPLOMA
SI TITLUL DE
MAMĂ EROINĂ
tovarășei DRAGANUTA I.MARIA
pentru meritul de a fi născut și crescut 12 copii.

DECRET NR.165/1967
PRESEDINTELE
CONSILIULUI DE STAT

dar zice c-o s-o înlocuiască cu alta grozavă. Eu, ce să-i spun?!... E flăcău, și-a luat de toate — haine faine și televizor și cîte și mai cîte...

Dialogul nostru continuă cu mama eroină din Săcele cînd, deodată, sosește Puiu de la uzină. Îl văd cum ia în mare grabă căldările să aducă apă de la cișmea. Puiu e bine legat, gesturile-i trădează simplitate și bunătate. În ochii bătrînei se citește scînteierea înrourată a unei bucurii adînci... E bucuria unor idealuri împlinite, a înțelegerii unor mari rosturi ale vieții. Să crești doisprezece copii, să le potrivești bine pașii pe cărările luminoase ale muncii, ale omeniei, ale cinstei și ale demnității, să vezi cum ei înșiși la rîndul lor duc mai departe gîndurile și simțămintele tale, călăuzind pașii copiilor lor, cu aceeași grijă, cu aceeași mare răspundere învățată din generație în generație, este într-adevăr un prilej de adîncă și îndreptățită mîndrie. O mîndrie pe care într-un anume fel o simt chiar și cei mai mici membri ai acestei familii.

Verișorii lui Dănuț

Dănuț, băiețelul cu ochii scăpărînd de vioiciune, pionier, îmi arată în apropiere crestele munților.

— Acolo e Tîmpa... Dincolo e uzina... Acolo lucrează tata. Noi am trecut de mai multe ori cu școala prin halele enorme, chiar pe acolo, pe unde se fac autocamioanele. Le cunosc cum îmi cunosc verișorii sau cum mă cunosc pe mine...

Apoi, după o clipă de gîndire:

— Apropo de verișori. Nu vreți să vă arăt niște poze? Acesta e Adi, verișorul meu de un an...

Din fotografie, vine spre noi, tiptil-tiptil, un ștrengărel de toată frumusețea.

— Știți, e nemaipomenit de ager. Rîde și își spune chiar și numele, conchide Dănuț. Tanti Cornelia îl răsfață pe Adi. Ori de cîte ori se întoarce de la uzină, îl îmbie:

— Știi ce ți-am adus, Adișor? Ceva bun cu miere și nucă...

Mama lui zice c-o să-l facă inginer. Și Adișor rîde, semn că se bucură... Dar mai am un văr: uitați-vă, e Virgil, învață la profesională!

Tainele meseriei

La uzină l-am cunoscut pe maistrul Pavel Drăgănuță, tatăl lui Dănuț. El este unul dintre veteranii uzinei, alături de Ion, de Ilie — alți frați ai săi. Uzina le-a dat sentimentul înalt al statorniciei. Și asta de foarte de timpuriu, de cînd feciorii bătrînei Drăgănuță din Săcele au venit în uzină. Ei au deprins aici tîlcul ardent al meseriilor. Nu le-a fost de loc simplu la început. Dar au luptat spre a învinge greutățile, le-au învins, poate mult mai ușor dacă au fost împreună. Au rămas să muncească și să învețe ei în continuare, pentru că de învățat înveți cît îi viața. Au rămas să-i învețe și pe alții tainele meseriilor. Pentru că o meserie bună are o taină anume pe care trebuie s-o pricepi. Astfel se face că la «roți dințate» îl întîlnim pe Ion Drăgănuță, maistru și el. Gesturile-i traduc un echilibru cîștigat prin ani. În juru-i se adună cîțiva elevi practicanți. Le explică, îi ajută cu grijă să deprindă în cele mai mici amănunte meseria.

— Am treizeci de ani de cînd sînt aici, mărturisește maistrul Ion Drăgănuță, și-mi pare că mă aflu în familie...

— Am și eu vreo douăzeci, surîde Mircea. Tot aici.

— Tot aici eu împlinesc optsprezece ani acum, zice Neculai, mecanicul.

— Am și eu vreo douăzeci și mai bine, ne destăinuie Vasile, sudorul. Tot aici.

La flacăra albastră a sudurii, profilul lui Vasile Drăgănuță cîștigă o aureolă aparte. Omul lucrează la o înălțime amețitoare. Ne-am urcat pînă acolo, spre a reface emoția unor înălțimi dobîndite prin muncă. Sînt înălțimile sufletului și ale gîndurilor lor cutezătoare, mereu însetate de tot ceea ce este mai frumos, mai luminos în viață.

În ceasurile libere, feciorii bătrînei Drăgănuță din Săcele ies pe serpentinele munților, privesc orașul, ori rămîn acasă, în familiile lor, ascultă muzică și deschid larg ferestrele, pentru ca mugurii și razele soarelui de primăvară să le inunde încăperile, să simtă poate împreună cu ei bucuria de a trăi. O bucurie nobilă pe care oamenii acestui pămînt românesc au știut s-o guste din plin prin muncă demnă, din veacul veacurilor, și căreia zilele noastre îi adaugă sporuri noi de strălucire. Una dintre acele bucurii nepieritoare.

Ancheta ••• noastră

CE ESTE PRIETENIA?

În relatarea din numărul al 16-lea al revistei noastre, privitoare la scrisoarea elevului Caburgan Vasile, am căutat să cităm cît mai multe din scrisorile care sosiseră, pînă în acel moment la redacție, drept răspuns al unei întrebări pe care absolut toți corespondenții noștri au tratat-o cu o seriozitate care, în asemenea împrejurări, șade foarte bine unor cutezători. Avalanșa de scrisori care a continuat și după aceea ne obligă să facem o constatare ce ne umple inima de mîndrie și anume că există la toți cei care ne-au scris o adevărată vocație a prieteniei, în spiritul celor mai nobile tradiții ale poporului nostru de la care noi toți am învățat și învățăm zilnic cinstea, demnitatea și omenia. Tocmai de aceea, în măsura spațiului tipografic de care vom dispune, vom continua dezbaterea pe marginea acestei anchete, așa cum încercăm să facem și în pagina de față, publicînd o nouă scrisoare de la prietenul vostru Vasile Caburgan.

PETRE GHELMEZ

Vreau în primul rînd să mulțumesc pentru faptul că mi-ați înțeles scrisoarea pe care am trimis-o în urmă cu cîteva săptămîni și ați publicat-o în paginile revistei «Cutezătorii». Pe adresa școlii noastre au sosit după aceea numeroase scrisori din partea multor pionieri și uteciști care au preferat să-mi răspundă direct. De aceea m-am hotărît să ajut la această anchetă citînd cîteva scrisori mai semnificative.

Dar înainte de a cita scrisorile cele mai interesante vreau să spun și ce înțeleg eu prin prietenie, mulțumind totodată tuturor colegilor din țară pentru amabilitatea cu care au răspuns la întrebările pe care mi le priveam. După părerea mea, dacă ai un prieten, înseamnă că ai un sprijin sigur în orice moment. A fi prieten înseamnă a fi un om foarte, foarte sincer. Indiferent dacă prietenul este un băiat sau o fată, sinceritatea este dascălul fiecărei prietenii, iar rușinea și ocolirea prietenului atunci cînd acesta are nevoie de tine, înseamnă năruirea prieteniei după care fiecăruia dintre noi îi pare rău dacă această năruire s-a săvîrșit.

Și acum iată cîteva spicuiri din scrisorile pe care le-am primit.

Bărhuceanu I. Maria — **com. Ceptura de Jos nr. 196, jud. Prahova. «Eu m-am gîndit să-ți dau și eu părerea mea: să știi că tu ai procedat foarte bine că nu ai putut să lovești în fostul tău prieten M. Marian. El a făcut o faptă foarte urîtă, deoarece a putut să lovească în tine, un adevărat prieten al lui. Și colegii tăi de clasă au procedat foarte rău că te-au îndemnat să reîncepi bătaia».**

Onuțu Mihai — **sat vecin, oraș Boldești-Scăeni, jud. Prahova. «Cum am primit revista «Cutezătorii» și am citit despre ce ai relatat tu în paginile ei, m-am gîndit să-ți scriu și eu părerea mea. Cred că colegul tău (mai ales că ți-era prieten) nu a procedat bine sărind la bătaie. Dimpotrivă, el trebuia oarecum să-ți mulțumească că tu l-ai oprit din acea «lectură particulară» pe care o făcea în timpul orei de desen. Eu cred că astfel de prietenii nu se pot închega. Spui că ți-a fost prieten bun, atunci de ce în loc să te răsplătească, te-a jignit? El nu mai merită prietenia ta».**

Boian Maria — **com. Albești-Sighișoara, str. Principală nr. 527, jud. Mureș. «Eu cred că ar fi bine, dacă ai putea, să te împaci cu fostul tău prieten Marian și să-l ajuți tu să se îndrepte. Trebuie să-l faci să-nțeleagă că tu i-ai vrut binele, iar el nu a înțeles acest lucru».**

Bineînțeles că scrisorile voastre, dragi prieteni, mi-au ajutat mult să găsesc un răspuns cît mai bun la întrebările pe care mi le puneam. Și poate nu m-au ajutat numai pe mine.

VASILE CABURGAN

FESTIVALUL
CULTURAL ARTISTIC
Faza republicană

1

2

3

4

5

6

Primăva
pe scenă

Cortina a căzut pentru ultima dată, lumina reflectoarelor s-a stins și o dată cu ea zarva veselă a copiilor.

Festivalul pionierilor și elevilor — în faza republicană a zonei București — s-a încheiat. Timp de trei zile, în sala teatrului din Lipscani, cîntecul și poezia, și jocul s-au înmănuncheat într-un buchet plin de strălucire, dedicat celei de a XXV-a aniversări a eliberării patriei și împlinirii a 20 de ani de existență a mișcării pionierești din România. Timp de trei zile, cîntecele românești înfrățite cu cele maghiare, germane și ale altor naționalități, au grăit despre strălucitorul surîs al copilăriei care înflorește sub soarele patriei noastre.

Timp de trei zile, farmecul pionieriei ne-a purtat pe aripa sa, în lumea de frumusețe și puritate a copilăriei.

Ce bine că trăim în veacul XX și că există peliculă, că există bandă de imprimat, că datorită lor, filmul festivalului poate fi păstrat în întregime. Cu atît mai greu ne este ca dintr-un lung metraj să alegem cîteva secvențe. Vom încerca totuși.

— Cine ești tu, Motan încălțat, tu prințesa gingașă, tu iepuraș drăgălaș?

— Alcătuim echipa de teatru a Școlii generale Izvoare-Sinaia și fiecare dintre noi este rînd pe rînd actor, regizor și scenograf. Noi am jucat fragmente din piesa lui Tudor Mușatescu «Motanul încălțat». Dar mai presus de toate, sîntem un grup de buni prieteni și colegi care ne petrecem admirabil, împreună, timpul liber (foto 1).

Ne-a plăcut s-o ascultăm pe Balea Constanța (clasa a VI-a, comuna Starchiojd) cîntînd străvechea baladă a haiducului Gheorghileș. Vocea ei a trebuit să învingă întîi prima sufocare de emoție, după care însă, și-a luat zbor

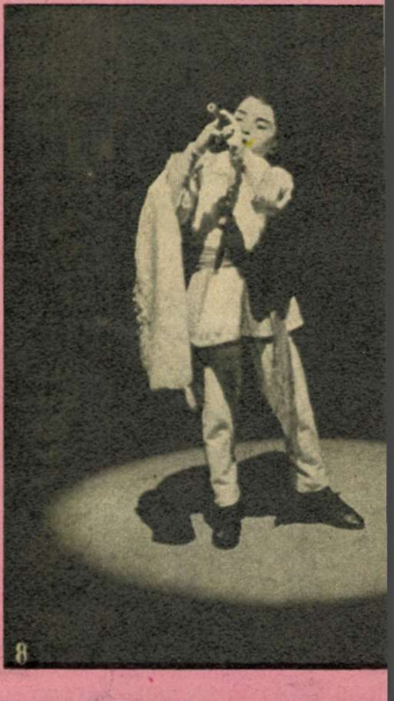
8

7

ra
CARAGIALE

înalt sau a coborît în tînguiri prelungi, de o mare putere de evocare. Tanței, cîntăreața cu ochi albaștri și păr bălai, îi place să asculte melodiile vechi de la bătrînii satului și să le redea într-o formă proprie, așa cum le simte ea (foto 2).

Din comuna Veneția (Brașov) a venit grupul de dansatori pe care-l vedeți, mari meșteri la joc, pe care-l întovărășesc cu strigături pline de haz (foto 3).

— Păpușarii sînt din județul Covasna. Nevăzuții (...în carne și oase!) artiști ai acestei mici scene au dat viață unor întîmplări pline de haz. Eroii principali se văd în fotografie (foto 4).

Prezența pe scena Festivalului a fanfarei pionierești a Școlii generale nr. 10 a fost cu totul insolită. Tromboane, bași, tobe mari și tobe mici, cînd s-au pornit toate laolaltă, au lăsat o impresie copleșitoare. Se pare însă că fanfara este obișnuită cu succesele pentru că are mult aplomb. Și încă ceva: știți cine e «sufletul» ei? 16 fete. 16 toboșerițe, cu o excelentă pregătire care ne-au spus fără sfială: «Vom cîștiga!» (foto 5).

— Instantaneul (foto 6) a fost luat din culise. Cîteva clipe de încălzire înainte ca micile balerine să intre în scenă. (Liceul I.L. Caragiale, Ploiești).

Grație, sănătate, forță, iată ce ne-au demonstrat pionierii Liceului nr. 1 din orașul Sf. Gheorghe prin programul de gimnastică artistică prezentat (foto 7).

Un băiat din Dobrotești, din aceia care știu a zice «cu foc» din «fluieraș de soc» ne-a rugat, după ce au prezentat programul, să primim următorul autograf de la ei: «Vă poftim pe la noi, dragi cutezători, ca să învățați a cînta din fluiere...» (foto 8).

La confruntarea finală de la București, s-au impus în primul rînd echipele de dansatori. Fie că au venit de pe cîmpiile Bărăganului, fie din satele Carpaților, sau de prin așezările de pe malul mării, fie că jocurile au fost românești, maghiare sau germane, ele au adus suflul bogat al folclorului nostru. Festivalul a demonstrat că, preluînd vechea și măiastra ștafetă a jocului românesc, pionierii vor fi vrednici s-o ducă mai departe. Am ales pentru a v-o înfățișa, din nenumăratele echipe prezentate pe scenă, pe cea de la Școala generală din comuna Aita-Medie, care a prezentat o suită de jocuri românești, maghiare și secuiești. (foto 9)

Cortina a căzut pentru ultima dată, lumina reflectoarelor s-a stins. La București, premiera a avut loc.

În momentul în care citiți revista, gongul Festivalului pentru faza republicană a mai bătut pentru Iași și Cluj. Vom reveni!

Foto: GR. PREPELIȚĂ și GH. CUCU

DEPĂRTĂRI

O schiță de CONSTANTIN STOICIU

Podul acela spînzura deasupra cîmpiei netede și arămii în sfîrșitul potolit al zilelor de vară; acea vară nemaipomenit de lungă și de toropită de căldură și uscăciune și-un fel de năuceală încă bună la nimic sau prea timpurie și de aceea neînțeleasă; adică prea puțin înțeleasă, asemenea anilor de dinainte, asemenea iernilor cutremurate de bucurie și indiferență. Iar podul era de fapt o jumătate de pod, un arc frînt pe din două, cenușiu, străpuns de bare de fier strîmbe, răsucite anapoda, ruginite și împletite la capătul rămas întreg, bătute cu ciocanul și netezit pînă la luciu și alunecuș, pentru că puteai trece cu palma pe locul acela strivit și palma îți rămînea curată, doar ușor vineție din pricina bulbucăturilor ivite în urma loviturilor mici ale ciocanului. O jumătate de pod rămasă întreagă, stingheră, de parcă cineva avusese gîndul năstrușnic să ridice așa ceva, un astfel de lucru nefolositor și ciudat pe cîmpia limpezită într-o margine apropiată de barăcile celor ce construiau noua cale ferată, iar într-o altă margine de castelul de apă ce se clătina molatec către cerul lipit de crestele munților albicioși, și-acel cineva cu gînduri năstrușnice se apucase și ridicase de unul singur namila de beton — fiindcă ei (copiii acelor locuri) nu mai cunoșteau nici o îndoială, credeau deci din tot sufletul că numai un singur om, numai un singur bărbat ar fi fost în stare să se apuce de acel lucru, să-și irosească vremea și anii și sănătatea cu căutatul locului, cu adusul cimentului și pietrișului cu boaba mare, cu îndoitul fierului, cu totul, cu totul; numai unul din bărbații feluriți de la noua cale ferată ar fi fost bucuroși de așa ceva, numai unul din bărbații cu chipuri uscate de soare și vînt, lucrînd despuiați pînă la brîu, nădușind murdar, strigînd la întîmplare, către ce le pica în preajma furiei lor și-a trufiei lor, fie om, prieten sau necunoscut, limbut și obraznic, fie unealtă tocită, fie ploaie repezită suptă degrabă de pămîntul arămiu al cîmpiei rătăcite, fie scurgerea crudă a căldurii amețitoare. Deși ei (copiii acelor locuri) aflaseră adevărata poveste a podului săltat frumos peste cîmpia ruptă în două de o vale nisipoasă, adevărata poveste a căii ferate ce scurta drumul către un oraș din nordul țării; și cum bombele războiului împrăștiaseră totul. Iar oamenii împliniseră ce mai rămăsese: luaseră șinele răsucite, acoperiseră valea nisipoasă, nivelaseră locul, adunaseră ceea ce mai puteau folosi, și-apoi plecaseră la treburile lor, altele, mai importante și-n urma tuturor căzuse iarăși cîmpia arămie, de parcă niciodată picior de ființă omenească nu trecuse pe-acolo, de parcă din totdeauna acea jumătate de arc din beton armat fusese acolo, năpădită de buruieni și șopîrle și gușteri cu ochi bulbucați de uimire și nepricepere. Iar la începutul acelei veri nemaipomenit de lungi, ei (copiii acelor locuri) se rătăciseră către pod, suiseră dîmbul împins în piciorul de ciment, se așezaseră pe marginile lustruite, suflaseră aerul din piept și tăcuseră și cercetaseră cîmpia. N-au văzut prea departe. Și nu în a doua seară, nici în a treia și nici în a patra, ci spre mijlocul verii descoperiseră vagoanele de dormit ale constructorilor noii căi ferate și calea ferată venind către pod, oprindu-se deodată, lăsînd să-i iasă în întîmpinare stratul de pietriș aidoma brazdelor din grădinile de zarzavat și, curînd, prea curînd, pămîntul cîmpiei răscolit de cazmale și împins deoparte de o mașină mare și galbenă. Și așteptaseră. Și văzuseră cum vagoanele de dormit primesc lumina plăpîndă și spălăcită a becurilor aruncate peste tot; și văzuseră televizorul instalat pe un scăunel în mijlocul așezării, pîlpîind, schimbînd obrazul obosit al bărbaților ce-și plimbau palmele grele prin păr și peste tîmple, ochii lor lucind blînzi și înțelegători. Și-abia atunci plecaseră amintindu-și de casa lor și a părinților lor. Și-abia atunci dormiseră visînd nimicuri. Și-n ziua următoare au venit iarăși, dar n-au aflat rostul lor acolo, dar nici n-au căutat un rost temeinic; n-aveau ce face cu explicațiile. Asta pentru că s-au pomenit călcînd pe neașteptate alături, umăr lîngă umăr, parcă obosiți sau încercați de oboseală, aceeași veche oboseală întîlnită în ziua cînd descoperiseră cu adevărat podul, acea jumătate de pod, cînd alergaseră bezmetici într-acolo și-și găsiseră mîinile moi și genunchii moi și ochii încercănați și nu știuseră ce se întîmplă cu ei, cu viața lor plină de îndoieli și de ciudățenii.

După care, de fiecare dată, în acea vară nemaipomenit de lungă și de toropită de căldură și uscăciune și-un fel de năuceală însă bună la nimic sau prea timpurie, în acele odihnitoare seri cînd soarele aluneca sîngeriu dincolo de castelul de apă, dincolo de paralelipipedul din scîndură neagră cu cratița lui uriașă înfiptă pe creștet, trupul lor (al copiilor acelor locuri) primise moliciunea și înduioșarea drumului către pod, primise strigătele deprinse de la bărbații constructori, înfrînte însă în gîtlejurile lor uscate, în piepturile lor zdrobite, în oasele picioarelor cocoțate pe marginile de ciment. Și nu știură cît o vor mai duce astfel.

Apoi acea vară se sfîrși. Jumătatea de pod rămase în același loc, noua cale ferată o ocoli și se duse mai departe, trecu și de castelul de apă, se pierdu către munți. Iar în vara următoare jumătatea de pod fu năpădită de buruieni și gușterii se ridicaseră pe marginile lustruite și se holbară către depărtări. Iar în cea de a doua vară, ei (copiii acelor locuri) nu mai văzură podul; sau îl uitară. Și cineva le spuse că apucaseră vremea să-i sece depărtările. De-acum însă o aflaseră și ei. Și în jurul lor erau numai drumuri și bărbați.

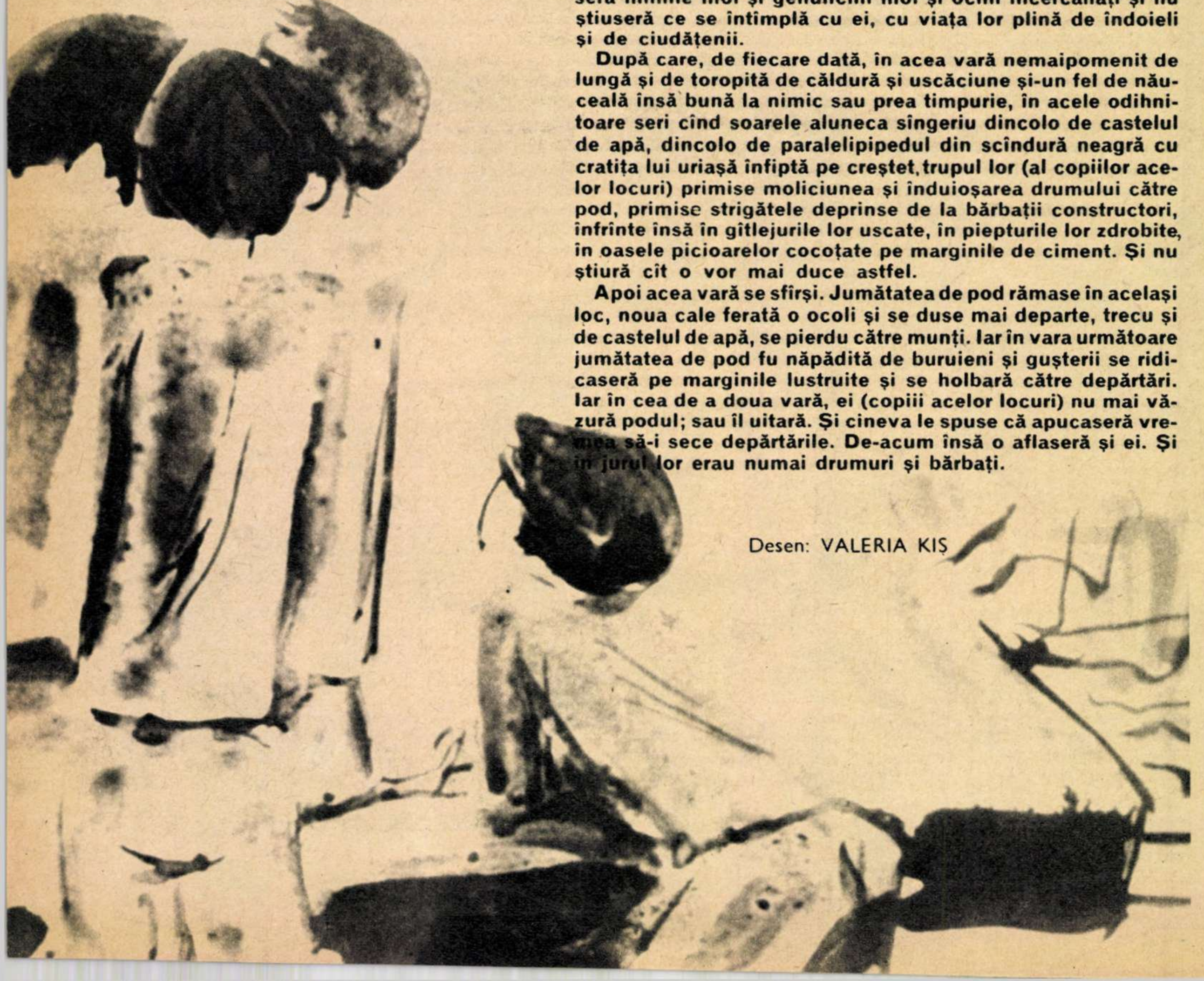

Desen: VALERIA KIȘ

Sărut mîna, BUNICUȚO!

Simțeam că lipsește ceva din această pagină cu imagini de automobile vechi. Simțeam că lipsește ceva și nu știam ce. Acum mi se pare că știu: fotografia bunicii. Așa cum a surprins-o «maestrul», cu șaizeci de ani în urmă, în clipa de mirare încremenită a lui «zîmbiți, vă rog!», în rochia lungă cu volane, strîngînd la piept o umbrelă delicată, cu fruntea acoperită de zulufi și umbrită de borul larg al pălăriei cu canari. Și parcă încă ceva mai lipsește: cîteva rînduri pe adresa bunicii — poate chiar rîndurile pe care nepotul de altă dată, lăsînd pentru o clipă din mîini zmeul vacanței, le-a scris bunicii intrate azi în neființă: «Bunicuțo, dragă, eu sînt bine, mata ce mai faci? Mi-e dor de poveștile matale și de dulceața matale de căpșuni, te-am auzit în vis cum cîntai «valsul roșiorilor» și mi s-a făcut dor. Uite, am decupat dintr-o revistă cîteva poze de automobile și ți le trimit. Îți plac, nu-i așa? Au și scară, și felinar, și claxon cu pompă, pot atinge chiar viteza de 50 de kilometri pe oră, bineînțeles dacă șoferul e un as al volanului... Au portbagaj și roată de rezervă, iar sub perna din spate, bidonul cu benzină. Fac, ce-i drept, cam mult zgomot, tot li se mai pare că înainte de a fi mașini au fost niște cai obișnuiți înhămați la trăsură, și fornăie, și nechează, și se opresc la fiecare han. Dar sînt atît de frumoase, bunicuțo, au, cum i-ar place bunicului să spună, personalitate. Nici una nu se aseamănă cu alta. Fiecare e ea și numai ea. Singurul lucru care le apropie este **aerul** lor de învingătoare, bucuria fiecăreia că s-a născut, că există, că fără ele lumea n-ar putea trăi, că au tot viitorul în față. Sînt, dacă pot să zic așa, fericite. Una zîmbește discret, alta surîde superior, a treia rîde din toată inima. Cînd mă uit la ele, mă mir cum de au numai mărci, nu și nume. Eu i-aș spune uneia Maria, alteia Teodora sau Sidonia... Și nu le-aș ține în garaj, ci în sufragerie, iarna acoperite cu pleduri groase, vara cu mari baticuri colorate. Uneori le-aș ține afară, sub umbrele de soare, lîngă un cățel care n-a învățat încă să latre și aproape de o fîntînă împroșcînd apă pe tichiile celor șapte pitici. Cam asta am vrut să-ți spun. Sărut mîna, bunicuțo.»

o.p.i.

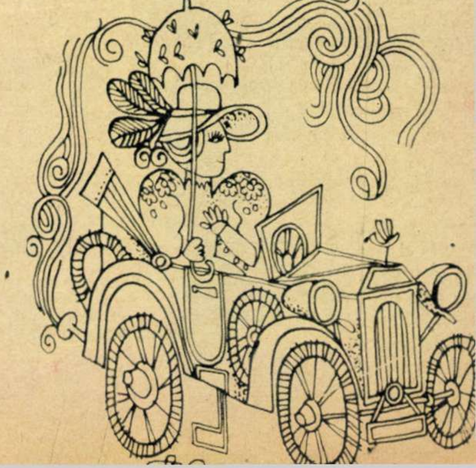

CAMPIONATUL
MONDIAL
DE
FOTBAL
EDIȚIA
1970.

Vom juca

ÎN MEXIC?

Iată întrebarea care-i preocupă pe toți iubitorii fotbalului din țara noastră. Să încercăm a da un răspuns acestei întrebări.

Argumente pro: — **Echipa României, tînără, încrezătoare acum în forțele sale (chiar cînd joacă în deplasare) a obținut în ultima vreme rezultate satisfăcătoare și a dovedit un plus de tehnicitate față de celelalte echipe din seria sa.**

— În cazul unei victorii, la 14 mai, în fața Elveției, pe terenul acesteia, echipa națională va acumula 5 puncte și în funcție de rezultatul meciului Portugalia—Grecia (4 mai — Lisabona) poate trece în fruntea clasamentului.

— Meciurile cu Portugalia și Grecia se vor juca la București (deci, teoretic, vom mai acumula încă 4 puncte) ceea ce ar însemna că indiferent de rezultatele obținute de celelalte echipe nu am mai ceda primul loc.

Argumente contra: — **În fotbal nu se pot face calcule precise.**

— Elveția, concurentul principal la locul I în serie, nu prea e dispusă să piardă pe teren propriu.

— S-ar putea ca Grecia să învingă Portugalia la Lisabona. Forma slabă a portughezilor (din ultimul timp) ne îndreptățește să ne gîndim și la acest lucru. Și atunci se ivește un al treilea candidat: echipa Greciei, care, rețineți, la 15 octombrie va întîlni la Atena echipa Elveției.

Iată deci cîteva calcule teoretice, dar răspunsul, bineînțeles, nu poate fi dat decît practic, pe teren. În acest sens s-a pronunțat și antrenorul echipei naționale, prof. ANGELO NICULESCU, pe care l-am întrebat:

— Revista «Cutezătorii» vă solicită un pronostic asupra șanselor echipei României. Ce părere aveți? Mergem sau nu, în Mexic?

Și iată răspunsul:

— Este greu să prevedem viitorul dar, pînă la 16 noiembrie, fiecare echipă participantă în jocurile preliminarii ale campionatului mondial speră la victoria necesară calificării. Ceea ce va decide nu este decît comportarea în jocurile respective și eu sper că echipa României va fi aceea care va avea cea mai bună comportare.

MIRCEA POPESCU

LILIANA DAN CAMPIOANĂ LA 13 ANI

Printre multe alte bucurii recente trăite de elevii clasei a VI-a F de la Liceul nr. 24 din București, una le-a fost oferită de colega lor, LILIANA DAN. Participînd la concursul national de natație, desfășurat la bazinul Floreasca (vecin cu școala lor), ea a cîștigat primul loc în proba de 100 m liber. E un succes de prestigiu, care ne-a îndemnat s-o cunoaștem și să-i luăm un interviu. Am găsit-o, cum poate vă și închipuiți, la bazinul acoperit Floreasca, în timpul unui antrenament:

— Mai întîi... cum ai terminat cel de al doilea trimestru?

— Cu note de la opt în sus.

— Nu-i tocmai un record, totuși e bine. De cînd ai început să practici natația?

— Încă de mică am frecventat cursurile de înot de la Ștrandul tineretului. În vara anului 1965 am fost selecționată, împreună cu alți copii, de prof. **C. Vlăduță,** în echipa de natație a Clubului «Dinamo». De atunci particip cu regularitate la antrenamente, fie iarna, fie vara.

— Cînd ai obținut primele rezultate?

— În concursuri mai mari de-abia acum un an, cînd am ocupat trei locuri I în probele rezervate copiilor de vîrsta mea. De altfel tot în urmă cu un an am făcut și prima deplasare peste graniță, la Berlin (R.D.G.)

— Cum a fost cursa pe care ai cîștigat-o?

— Frumoasă, iar satisfacția triplă.

— De ce?

— Fiindcă am obținut un timp foarte bun, 1:06,9, ceea ce reprezintă cea mai bună performanță românească. Apoi, cursa am cîștigat-o la două zile după ce am împlinit 13 ani. Și, în al treilea rînd, am fost selecționată în lotul care va participa la un concurs la Praga.

OCTAVIAN VINTILĂ

!

Ce sînt EXPEDIȚIILE CUTEZĂTORII? Dar TROFEELE VACANȚEI?

Veți afla în curînd din revista noastră!

Pînă atunci vă recomandăm o carte foarte utilă:

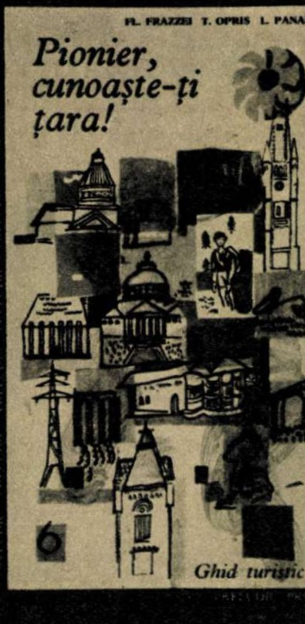

A apărut în colecția *Preludii*, ghidul turistic *Pionier cunoaște-ți țara*, cuprinzînd un material substanțial, selectat, orînduit și redactat cu competență. În prima parte a lucrării vă sînt date tot felul de sfaturi: ce echipament și materiale să vă luați cu voi, cum să vă hrăniți, cum să vă deplasați, cum să vă orientați, cum să dați primul ajutor în caz de accidente ușoare etc. Tot aici vă sînt recomandate și explicate cîteva dintre cele mai atractive forme de turism: drumeția, cicloturismul, speoturismul și campingul, iar pentru popasuri vi se propun cîteva interesante aplicații recreative.

În partea a doua vă sînt prezentate principalele zone turistice ale țării cu ceea ce au ele mai specific și demn de a fi văzut și cunoscut, textul explicativ fiind completat de o hartă amănunțită pe care o găsiți la sfîrșitul volumului, plus planul turistic al principalelor orașe.

Bogat înzestrat cu fotografii care prezintă aspecte reprezentative din peisajul țării, ilustrat și cu o serie de desene nu lipsite de umor (autor Iurie Darie), ghidul acesta vă e de un real folos în apropiatele călătorii pe cărările patriei, pe care le veți începe în vacanțele viitoare. Căutați-l deci, în librării și la biblioteci și consultați-l cu atenție.

C.D.

PLANETA RĂPITĂ

Scenariu: HORIA ARAMĂ

Desene: POMPILIU DUMITRESCU

1

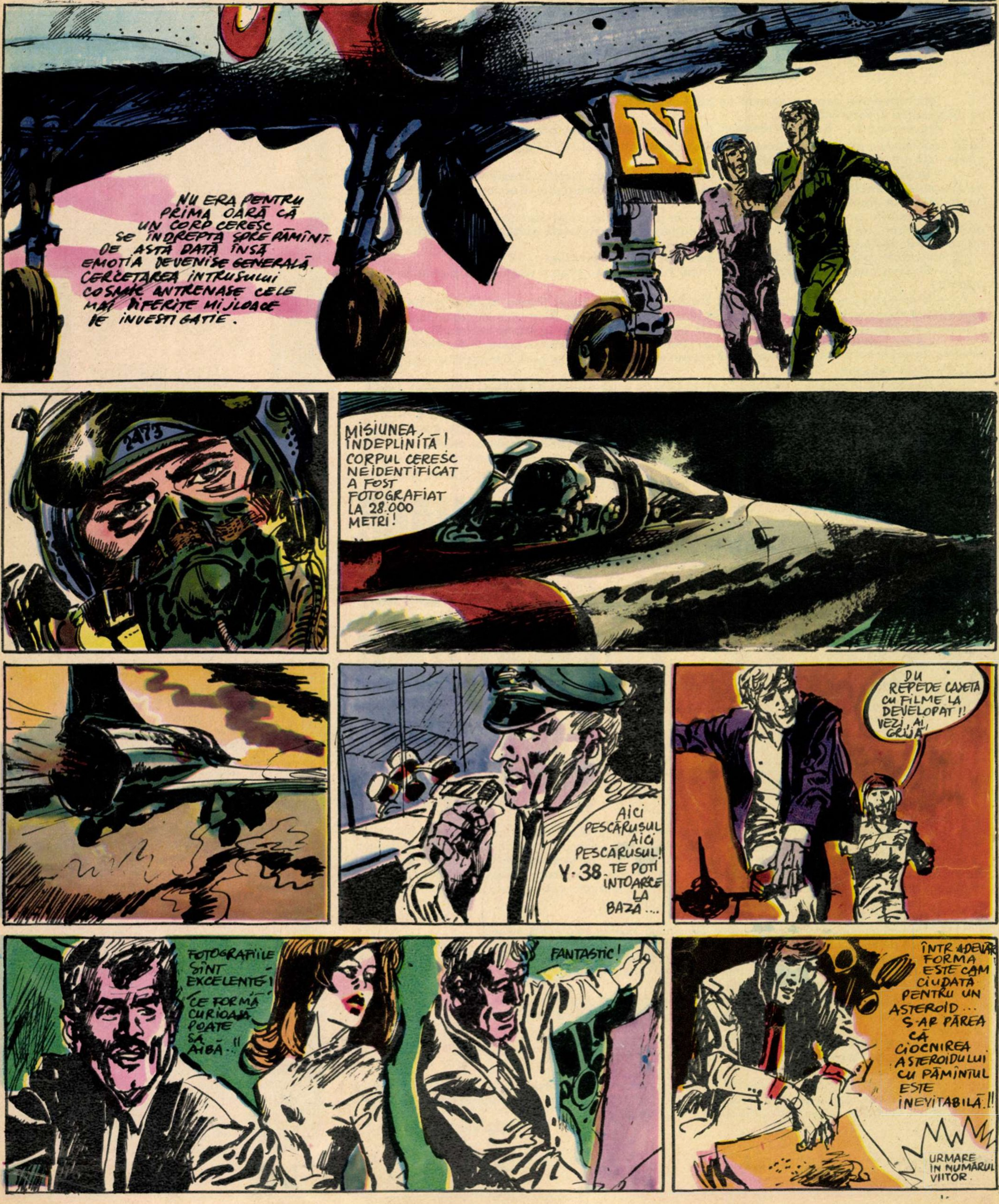
NU ERA PENTRU PRIMA OARĂ CĂ UN CORP CERESC SE ÎNDREPTA SPRE PĂMÎNT. DE ASTĂ DATĂ ÎNSĂ EMOTIA DEVENISE GENERALĂ. CERCETAREA INTRUSULUI COSMIC ANTRENASE CELE MAI DIFERITE MIJLOACE DE INVESTIGATIE.
N
2473
MISIUNEA ÎNDEPLINITĂ! CORPUL CERESC NEIDENTIFICAT A FOST FOTOGRAFIAT LA 28.000 METRI!
AICI PESCĂRUSUL AICI PESCĂRUSUL! Y-38 TE POTI ÎNTOARCE LA BAZĂ...
DU REPEDE CASETA CU FILME LA DEVELOPAT!! VEZI, AI GRIJĂ!
FOTOGRAFIILE SÎNT EXCELENTE! CE FORMĂ CURIOASĂ POATE SĂ AIBĂ...!!
FANTASTIC!
ÎNTR-ADEVĂR FORMA ESTE CAM CIUDATĂ PENTRU UN ASTEROID... S-AR PĂREA CĂ CIOCNIREA ASTEROIDULUI CU PĂMÎNTUL ESTE INEVITABILĂ!!
URMARE ÎN NUMĂRUL VIITOR.

Un calendar pentru... 800 de ani ?

La laboratorul Institutului de raționalizări și construcții din Praga s-a construit un calendar care nu se învechește nici după 400 de ani. El poate indica toate datele calendaristice pe o perioadă de 800 de ani (400 de ani din viitor și 400 de ani din trecut), ținînd cont și de anii bisecți.

Principala parte a aparatului (care ca volum nu este mai mare decît un calendar de birou) se compune dintr-un dispozitiv mecanic, care cuprinde sistemele calendarelor iulian și gregorian, precum și așa-numitul sistem mondial unic, pe care îl pregătește O.N.U.

Șahul - un sport... halterofil?

Pentru ca șahul să dezvolte în același timp și mintea și trupul, în orașul silezian Tyhy (Polonia) a fost construită... o tablă de șah din beton și piese care cîntăresc, nici mai mult nici mai puțin, decît 22 kg fiecare! Cîștigarea unei partide obișnuite după toate regulile acestui șah-haltere necesită aproape același consum de energie ca și o competiție de haltere combinată.

Copiii între 6 și 10 ani pot parcurge 10 km în 70-80 minute?

Numai că nu orice copil. Ca să poți străbate 10 km în 70—80 minute, la o altitudine de peste 2 000 m... trebuie să te naști și să crești în tribul indian tarahumara din satul mexican Chihuahua (50 000 locuitori).

Despre acești locuitori specialiștii afirmă că atît copiii cît și maturii au o rezistență deosebită la cursele de fond. Această afirmație a fost verificată pe un grup de locuitori maturi care-au parcurs 177 km și pe un grup de copii între 6 și 10 ani, care au parcurs 10 km în 70—80 minute!...

Marele munte mic

Există un munte fără nume a cărui altitudine de la bază la vîrf este de 10 672 m. Dar vîrful lui nu iese decît cu 12 cm deasupra nivelului apei și asta numai în timpul refluxului. Muntele se află în Oceanul Pacific, în zona Insulelor Caroline. Primul om care a pus piciorul pe acest vîrf a fost alpinistul Kurt Wasserfeld din R.F.G. El a reușit să stea pe mica platformă patru ore, după care a fost luat de un vas care circula pe acolo în tot acest timp.

LA FERMĂ

(Triverb; 7, 2, 5)

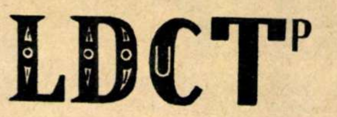

În desenul de jos se văd cinci fragmente ale unei tăblițe pe care a fost făcută o adunare. Vă propunem să îmbinați aceste bucățele, în așa fel încît să obțineți un dreptunghi cu baza alcătuită din opt căsuțe și înălțimea din patru căsuțe, iar totalul pe fiecare coloană să fie egal cu 66.

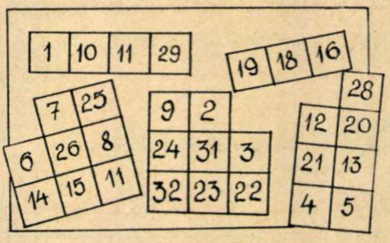

CLUBUL LOGICIENILOR (12)

Tovarășul profesor universitar EDMOND NICOLAU vă prezintă cea de-a 11 problemă de logică din cadrul concursului cu premii «Clubul logicienilor».

Grăbiți-vă și trimiteți-ne răspunsurile la redacție specificînd pe plic «Pentru Clubul logicienilor» nr. 12.

PLACA TURNANTĂ

Andrei și Sorin tocmai își terminaseră lecțiile, cînd unchiul Toader le propuse o nouă problemă.

— E o problemă de căi ferate, pe care o știu de la un bătrîn ceferist care a lucrat pe vremea cînd la noi nu erau linii ferate electrice și nici instalații feroviare automate.

Pe vremea aceea, într-o stație mai mică, în afara liniei principale nu era decît o a doua linie pe care se afla o placă turnantă, așa cum se vede în desen.

Nu știți ce e placa turnantă? E o placă rotundă, pe care sînt două linii dispuse în cruce. De exemplu vagonul A poate fi împins pe placă, apoi placa e rotită de oameni și vagonul ajunge pe linia pe care e și vagonul B.

— Dar care e problema? întrebă nerăbdător Andrei.

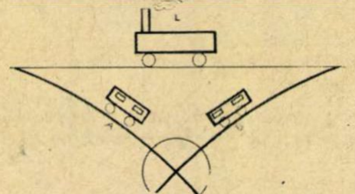

De fapt sînt două probleme.

Prima cere să se schimbe vagoanele între ele, adică A să treacă în locul lui B și invers — dar fără ca locomotiva să se urce pe placa turnantă. A doua problemă cere același lucru cu diferența ca de data aceasta numai locomotiva are voie să urce pe placă.

Și, dragi copii, ca să vă vină mai ușor, puteți marca pozițiile prin litere. De exemplu poziția din desen poate fi «stenografiată: ALB.

Și acum, dați soluțiile!

ATENȚIUNE!

MINITEHNICUS

Vă invită

CĂTRE TOȚI PIONIERII ȘI ȘCOLARII DIN BUCUREȘTI!

CĂTRE TOȚI PIONIERII ȘI ȘCOLARII DIN ȚARĂ AFLAȚI ÎN TRECERE PRIN BUCUREȘTI!

În ziua de 4 mai 1969, orele 9 dim, are loc

SELECȚIONAREA PE BAZĂ DE DEMONSTRAȚIE A NAVO ȘI AERO-MODELELOR CAPTIVE la baza sportivă a centrului experimental de modelism de la Băneasa (Ștrandul I.C.A.B.), troleibuz 81.

SELECȚIONAREA RACHETO-MODELELOR, în aceeași zi, la ora 12, în parcul HERĂSTRĂU, lîngă pavilionul expoziției, troleibuz 81, stația Piața Scînteii.

UN SPECTACOL ORIGINAL: Lansări de rachete, avioane captive, nave teleghidate și radio comandate.

VĂ INVITĂM PE TOȚI!

ORIZONTAL: 1) Animal de mare finețe, inteligență și suplețe, care oferă minunate numere de dresură (pl.). 4) Curajos slujitor al circului. 9) Arta de a produce iluzii. 15) Dimitriu Mircea. 17) Construcție destinată reprezentațiilor de circ. 19) Vehicul destinat curselor în circurile Maximus, Flaminus, Marențiu din Roma antică. 20) «Artist» cu un rol principal în arenele Spaniei (pl.). 22) Bravo, încă o dată! 23) Zel! 24) Ceea ce oferă parada circului cu trompete, cai, elefanți, clovni și scamatori pentru cei mici. 27) Sat în județul Hunedoara. 28) Partea ascuțită a săbiilor înghițite de scamator! 30) Încă o dată! 31) Dînsul. 32) Mare oraș în Moldova. 33) Curg în momentele de mare tensiune ale spectacolului de circ. 36) Păcălit de clovn (fig.) 38) Stă pe ele fachirul fără să pățească nimic. 40) Actor de circ în al cărui număr de mare dificultate, menținerea echilibrului constituie punctul central. 42) Ave! 43) Neîntrecut în arena circului.

VERTICAL: 1) Lin, încet. 2) A se manifesta cu stăruință (fig.) 3) Patria unor mari iubitori ai spectacolelor de circ din antichitate care mergeau cu această pasiune pînă la a cere împăraților ca o principală revendicare «pîine și circ». 4) Inițiativă într-un joc sportiv. 5) «2000 de ani de circ» de Iosefini. 6) Țețe! 7) N-au putut fi dresate (dim.) 8) Ca hiena, greu de dresat. 9) Exclamație de bucurie si mirare. 10) Stîrnit în cascade de gagurile clovnilor. 11) Spetează. 12) Domnișoară (abr.). 13) Repede de mînă ca scamatorul (pl.). 14) Un zburător celebru. 15) A deprinde un animal să execute anumite acțiuni. 16) Hopa... cade-n cap și nu se strică și-n picioare se ridică! 18) Maxim Badea. 21) Exprimă entuziasmul micilor spectatori, alături de aplauze față de numerele reușite. 25) Deși cu cinci perechi de picioare... dă înapoi (pl.). 26) Așa cum este (clovnul) bufonul. 29) Reprezentație de circ care înmănunchează o varietate de manifestări specifice: dresaj, acrobație, echilibristică, gimnastică, efecte de iluzionism, jonglerii, clovnerii etc. 32) Comună în Austria. 34) Unu-unu la table. 35) Îndeamnă caii în arena circului. 37) Din săritură! 39) Executarea unor exerciții de mare dificultate și virtuozitate sub cupola circului. 41) În sunetul de trompetă!

Dicționar: iss

GINA RAICU

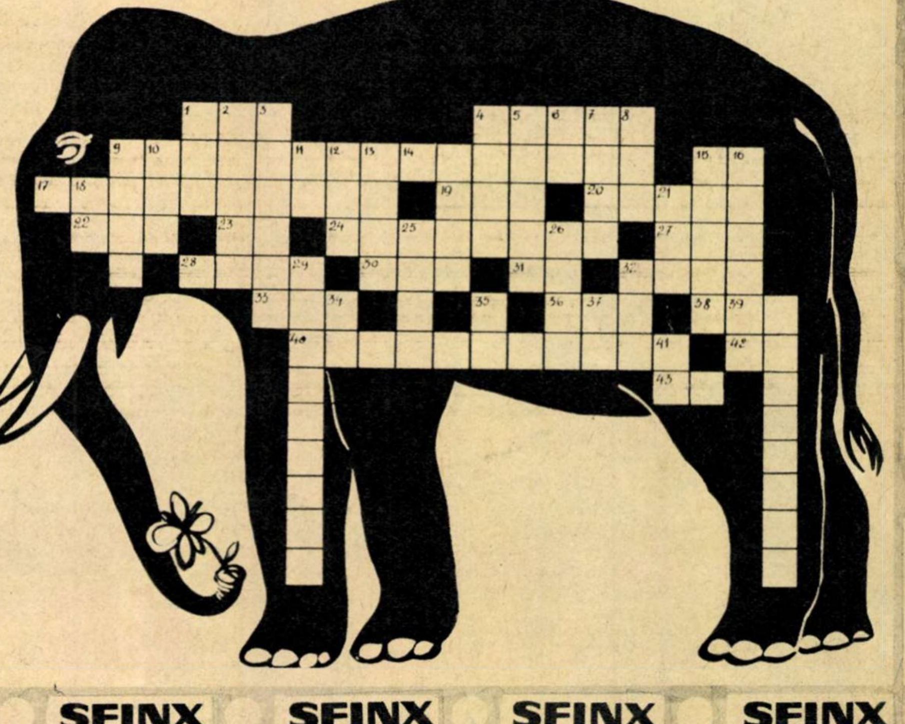

ARCAȘII LUI ȘTEFAN CEL MARE

5

Scenariul: COSTACHE ANTON Desene: ALBIN STĂNESCU

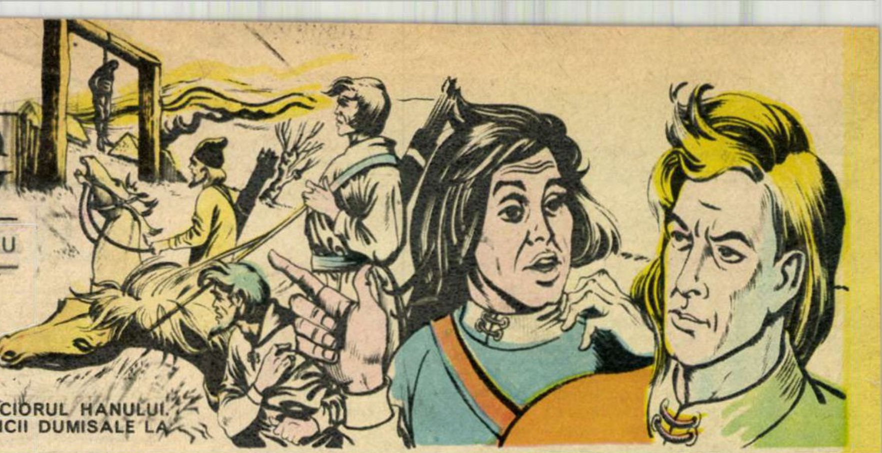

IUȚI CA VÎNTUL, CĂLĂREȚI CU CUȘME DE SAMUR, CU ARCANE ȘI SULIȚI AU APĂRUT ȘI S-AU RĂSPÎNDIT SĂ PRADE MOLDOVA. DAR LA ÎNTÎIUL POPAS, MĂRIEI SALE SION SIDI AHMED, FRATELE PREA PUTERNICULUI ȘI TEMUTULUI MAMAC HAN I S-A ADUS ȘTIREA CĂ OȘTENII NEÎNFRICAȚI AU ÎNCHIS TOATE DRUMURILE DE ÎNTOARCERE.

— AIASTA-I FAPTA DUMNEALUI EMIN SIDI MAMAC — FECIORUL HANULUI. TREBUIE SĂ-L ÎMPRESURĂM ȘI SĂ DĂM PIEPT CU RĂZBOINICII DUMISALE LA VADUL ZIMBRILOR.

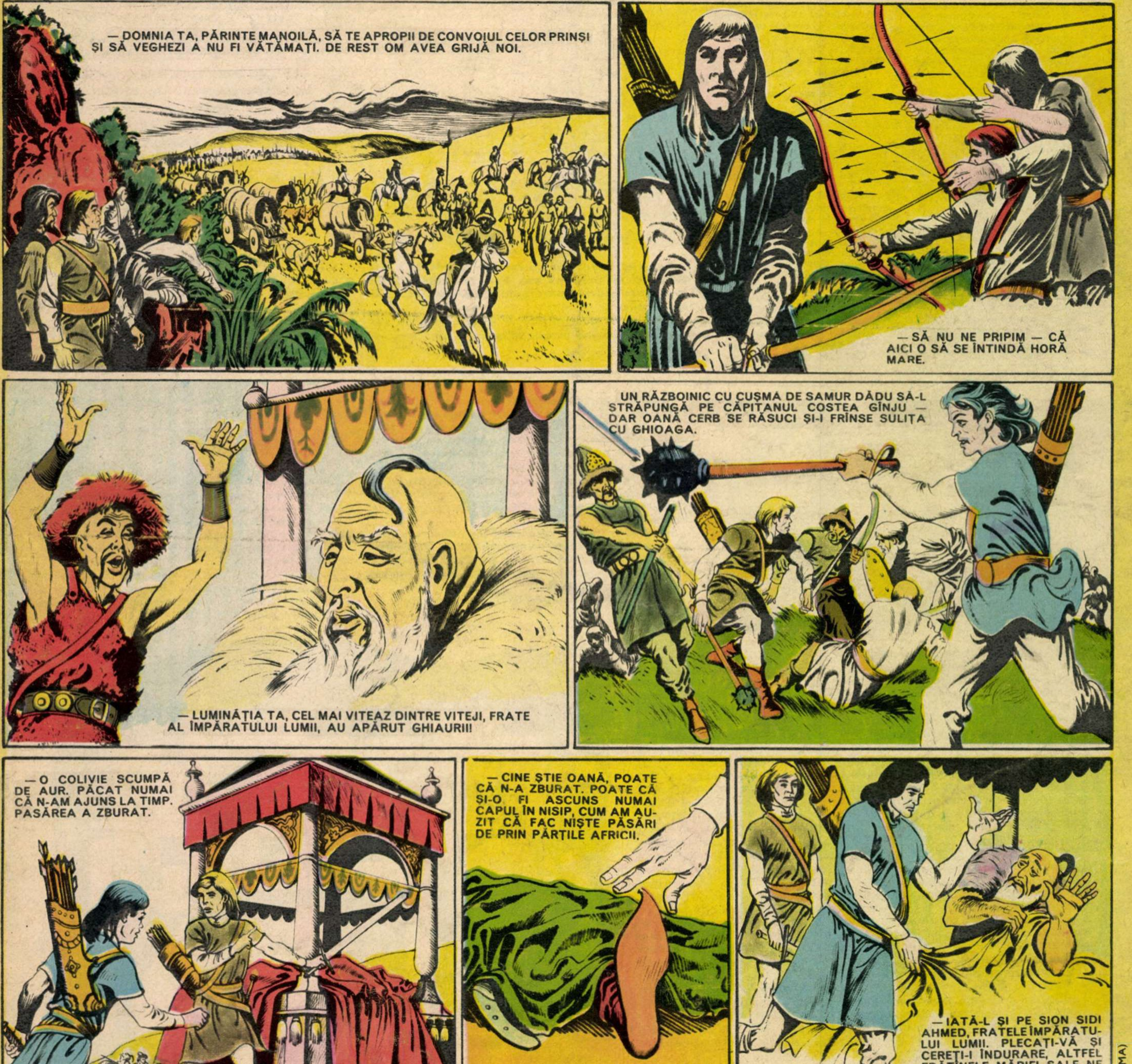
— DOMNIA TA, PĂRINTE MANOILĂ, SĂ TE APROPII DE CONVOIUL CELOR PRINȘI ȘI SĂ VEGHEZI A NU FI VĂTĂMAȚI. DE REST OM AVEA GRIJĂ NOI.
— SĂ NU NE PRIPIM — CĂ AICI O SĂ SE ÎNTINDĂ HORĂ MARE.
— LUMINĂȚIA TA, CEL MAI VITEAZ DINTRE VITEJI, FRATE AL ÎMPĂRATULUI LUMII, AU APĂRUT GHIAURII!
UN RĂZBOINIC CU CUȘMA DE SAMUR DĂDU SĂ-L STRĂPUNGĂ PE CĂPITANUL COSTEA GÎNJU — DAR OANĂ CERB SE RĂSUCI ȘI-I FRÎNSE SULIȚA CU GHIOAGA.
— O COLIVIE SCUMPĂ DE AUR. PĂCAT NUMAI CĂ N-AM AJUNS LA TIMP. PASĂREA A ZBURAT.
— CINE ȘTIE OANĂ, POATE CĂ N-A ZBURAT. POATE CĂ ȘI-O FI ASCUNS NUMAI CAPUL ÎN NISIP, CUM AM AUZIT CĂ FAC NIȘTE PĂSĂRI DE PRIN PĂRȚILE AFRICII.
— IATĂ-L ȘI PE SION SIDI AHMED, FRATELE ÎMPĂRATULUI LUMII. PLECAȚI-VĂ ȘI CEREȚI-I ÎNDURARE, ALTFEL FRĂȚINELE MĂRIEI SALE NE VA PÎRJOLI ȚARA DE LA UN CAPĂT LA ALTUL...

(VA URMA)

Cutezătorii 18 Redacția: București, Piața Scînteii nr. 1 telefon 17 60 10. Redactor șef: Mihai NEGULESCU. Redactor șef-adjunct: Petre GHELMEZ. Secretar general de redacție: Ovidiu ZOTTA. Administrația: Editura SCÎNTEIA, București, Piața Scînteii nr. 1, telefon 17 60 10. Tiparul: Combinatul Poligrafic «CASA SCÎNTEII». Redactor artistic: Ion DONCA. Tehnoredactor: Lucia SICOMAȘ.

1 leu

Tîrgu-Mureș

Cutezătorii

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

19 (85)

JOI, 8 MAI
1969, ANUL III

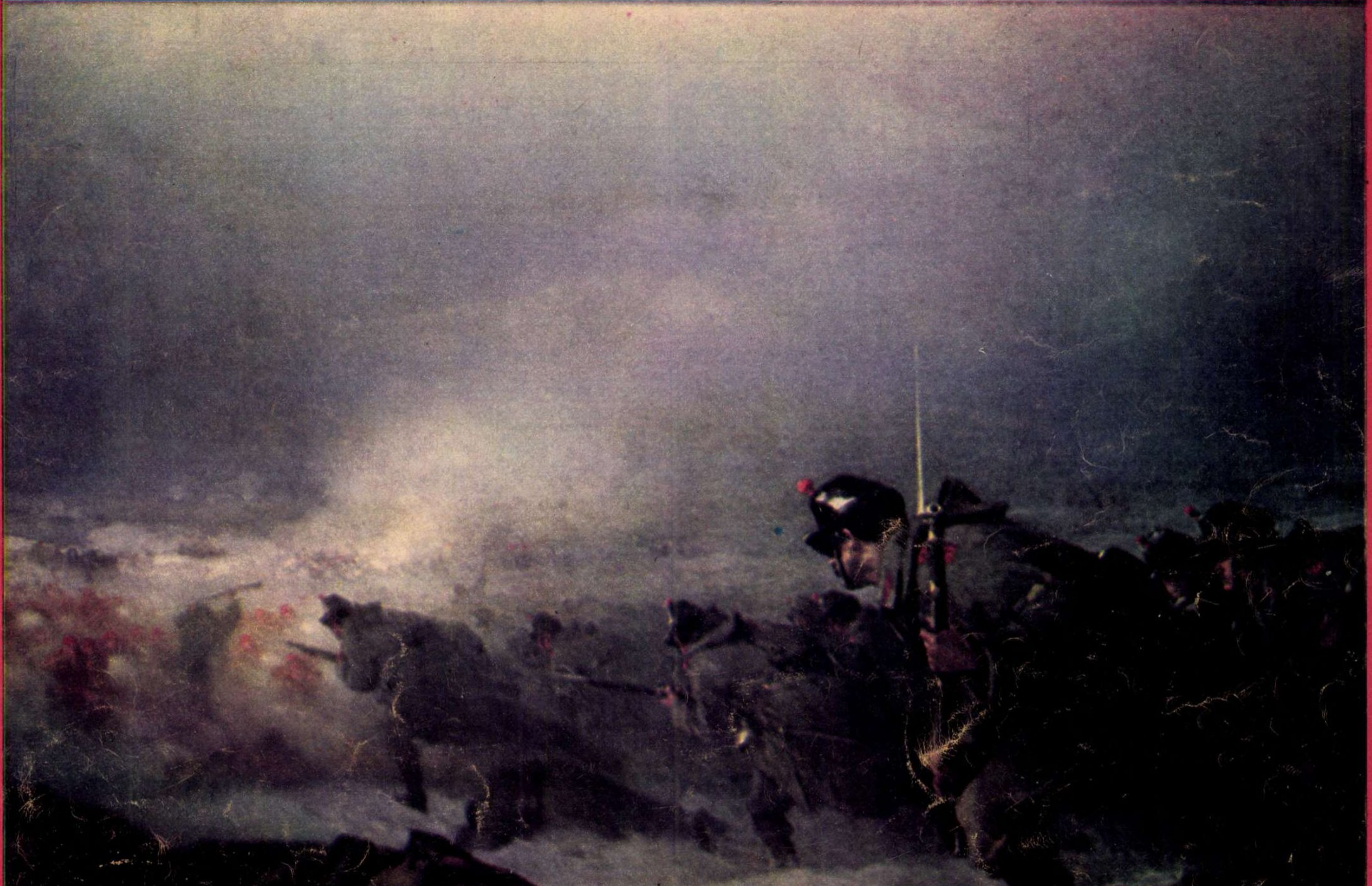

«Atacul de la Smîrdan» 1877
(Pictură de NICOLAE GRIGORESCU)

ÎN ACEST NUMĂR:

DE LA COMUNIȘTI ÎNVĂȚĂM CUTEZANȚA (pag. 4—5)

SEMNELE NAZCA (pag. 10—11)

DINCOLO DE APĂ (povestire eroică)

(pag. 6—7)

ECRAN

19

Cutezătorii

ECOUL SĂRBĂTORII

Zilele mari, pline și bogate își prelungesc existența dincolo de cadrul hărăzit de un circuit al rotației pămîntului sau de efemerul dreptunghi al filei din calendar. Sărbătorile, zilele de bucurie ale colectivității, trăiesc în noi încă multă vreme după ce tîrziu, seara, se sting jocurile de artificii, ecoul lor ne însoțește, se împletește în armonia altor și altor zile.

Încă mai păstrăm în priviri lumina culorilor lui 1 Mai, continuăm să recepționăm freamătul coloanelor sale, bilanțul pe care l-a prilejuit acest Armindeni ne emoționează prin forța și multilateralitatea realizărilor în toate domeniile de activitate ale construcției socialiste din România.

Și, firește, prieteni, trăind în noi, sărbătoarea este luminată și de surîsul vostru. Ne amintim de entuziasta voastră coloană, de florile care v-au prefăcut brațele în proaspete grădini suspendate, de raportul vostru unanim: «Învățăm temeinic, ne pregătim cu grijă pentru viață, sîntem o generație cu care patria se va mîndri, pentru că singurul nostru răspuns la dragostea și generozitatea ce ne înconjoară, este năzuința, hotărîrea fierbinte de a deveni oameni harnici și luminați, mîndri și demni de destinul splendid al poporului român!» Ne amintim de jocurile și dansurile în care v-ați prins, de porumbeii care și-au luat zborul din palmele voastre și care simbolizau atît de emoționant zborul înalt, cutezător, al visului, dorința de pace și încredere că, mîine, înțelegerea, omenia va fi floarea aleasă a fiecărei grădini de pe pămînt.

Sărbătoarea de 1Mai, prin grandioasele ei manifestări, cuprinzînd întreaga noastră țară, a fost o expresie vie, strălucită, a voinței poporului român de a urma neabătut politica partidului, îndreptată spre bunăstare și progres social, spre o pace trainică în lume.

OCTAV PANCU-IAȘI

A XX A ANIVERSARE A ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

RADAR

8 MAI — LUMINI NEPIERITOARE

Există în istoria popoarelor anumite date care, prin profunda lor semnificație, continuă să lumineze de-a lungul timpului, precum sorii veșnic vii, întreaga lor evoluție social-politică, întregul lor destin de realizări și izbînzi pe scara progresului uman și social. În istoria poporului nostru, în istoria clasei noastre muncitoare, ziua de 8 Mai este o asemenea dată. Acum aproape o jumătate de secol, la 8 Mai 1921, a luat ființă, ca urmare firească a dezvoltării și organizării clasei muncitoare din România, a luptei sale tot mai intense împotriva societății capitaliste bazate pe exploatare, pentru cîștigarea drepturilor și libertăților democratice — Partidul Comunist Român. O dată cu înființarea Partidului Comunist, clasa muncitoare din țara noastră, forțele progresiste ale poporului, aveau să dobîndească un conducător sigur, un conducător încercat în marile bătă[illegible] de clasă care se vor da pentru o viață mai bună, pentru schimbarea nedreptei orînduiri sociale burghezo-moșierești, pentru construirea unei societăți noi, socialiste, pentru eliberarea omului, pentru egalitatea în drepturi și bunăstarea tuturor celor ce muncesc.

Lupta neîntreruptă a poporului nostru, a clasei noastre muncitoare condusă de partid, a dus în chip necesar și firesc la anii de lumină ai socialismului pe care noi îi trăim. Momentele acestui flux neîntrerupt, lupta comuniștilor, jertfele lor nepieritoare, vor străluci de-a pururi în memoria recunoscătoare a urmașilor.

Însuflețitorul program de dezvoltare a patriei contemporane, marile cuceriri ale societății noastre socialiste, libere și independente, largile sale perspective de viitor, la împlinirea cărora, într-un efort unanim, contribuie cu toate puterile sale materiale și spirituale întregul nostru popor, au fost și sînt organizate și inspirate de aceeași mare forță politică, detașamentul de frunte al clasei noastre muncitoare — Partidul Comunist Român.

În toate aceste izbînzi, în toate victoriile noastre pe calea edificării societății socialiste. strălucește mereu cu aceeași intensitate o dată înscrisă în istoria patriei cu lumini nepieritoare: 8 Mai 1921.

PETRE GHELMEZ

FAPTE PIONIEREȘTI

EXPEDIȚII

M-am dus, firește, să-i văd pe cei 5 pionieri din București care ne-au comunicat că vor să facă... înconjurul Africii! Nici mai mult nici mai puțin. De fapt, pînă la un anumit punct, pregătirile lor erau gata. De pildă... harta. Trasă în tuș, menționînd escalele, cu săgeți de direcție, cu o «roză a vînturilor» în chenar (sus, în dreapta) harta băieților, anexată scrisorii, reproducea vestita călătorie a fenicienilor din anul 600 î.e.n. Aceasta durase, potrivit cronicilor, trei ani. Dar noi trăim în secolul vitezei și Nicu, Victor, Marian, Ionel, Robert și Dan își exprimau hotărîrea de a realiza fantasticul periplu în... vacanța de vară.

De fapt, tocmai de aceea ne și scriseseră. Ca să-i ajutăm să-și pună la punct ultimele pregătiri, și anume: mijloacele de transport — o corabie cu pînze, dar și cu motor —, provizii, bani, arme și o... legitimație în care să certificăm că ei sînt... **Cutezători!**

Nu voi relata emoția ce m-a cuprins în drum spre școala micilor exploratori, toți căpitani... sub 15 ani. Și aceasta pentru simplul motiv că ceea ce am văzut la fața locului depășea orice anticipație. Intrînd în clasa eroilor noștri, că aceasta fiind goală am văzut următoarele:

1. *3 bănci descleiate din încheieturi, zăcînd într-o rînă, cu capacele smulse, închipuind niște guri cerînd ajutor.*
2. *5 ghivece goale și murdare, așezate de-a dreptul pe pervazele ferestrelor.*
3. *2 geamuri sparte.*
4. *Una cîrpă și vreo 20 de căpețele de cretă azvîrlite pe catedră...*
5. *Etc. etc. Într-adevăr, atîția etc. încît am regretat că n-am dat curs de la bun început dorinței băieților de a veni însoțit de un reporter cinematografic.*

Pe cei 5 nu i-am mai căutat. Și n-am să-i mai caut nici măcar dacă, întorcîndu-se din Africa, m-ar invita la o conferință de presă. Pur și simplu, nu mă interesează. Nu mă interesează asemenea oameni care vor să facă înconjurul unui continent, dar nu sînt în stare să facă înconjurul clasei lor, care visează să stăpînească mări și oceane, dar nu găsesc atîta apă cît să șteargă o tablă la plecare sau să stropească o floare, care vor să își conducă nava pînă la Capul Furtunilor, dar nu știu să bată un cui în propria bancă etc. etc.

Și, cătrănit peste măsură, mi-am amintit deodată de zecile de mii de copii porniți «Pe cărările patriei», într-o firească și continuă migrație. Și mai ales de toți cei care, fără nici o «roză a vînturilor», fără legitimație specială știu perfect legea din totdeauna a oricăror navigatori, începînd cu fenicienii: **înainte de a ridica ancora, facem curățenia propriei punți.**

Nu știu ce părere aveți, dar pun față în față scrisoarea «africanilor» cu cea a cîtorva pionieri din satul Tîrnava de Criș — Hunedoara (tot 5 la număr) care ne scriu că au reparat gardul din jurul școlii lor și că au plantat «ca să fie umbră» viță cățărătoare la toate ferestrele. Eu unul, cred mai mult în valoarea **acestei** *«expediții», în jurul școlii lor.*

Și n-aș sta o clipă pe gînduri să trimit acestora din urmă nu «provizii», bani, arme și reporteri, dar toate felicitările și urările mele de bine.

MIRCEA SÎNTIMBREANU

«Giganții șoselelor», «Uriașii munților» — acestea sînt denumirile cu care îi răsfățăm pe atleții bicicletei de curse.

În sală, spectatorii de-o șchioapă urmăresc cu uimire peripețiile păpușilor. Dar cine sînt artiștii mînuitori? Iată-i: colegii din clasele mai mari

DE LA OM LA OM

Albăstrele

Noi, la redacție, avem semnele noastre după care cunoaștem anotimpurile. Cînd în teancul zilnic al corespondenței sosite pe adresa noastră crește proporția ilustratelor și scrisorilor așternute în grabă cu creionul, știm că e vară. Iarna, în schimb, scrisorile sînt mai lungi, caligrafiate cu migală și mărturisind o mare poftă de conversație. Foarte interesante sînt scrisorile de primăvară: în plicurile lor găsim ba ghiocei, ba flori de măr ba — ca în scrisoarea *Gabrielei Medeleanu* din *Murgeni-Vaslui* — albăstrele. Presate pe foaia școlărească de dictando, au exact albastrul cernelei cu care ne scrie Gabriela, iar ceea ce ne scrie ea este tot atît de primăvăratec ca albăstrelele: a devenit utecistă. «Clipa în care mi-am desfăcut cravata roșie pentru totdeauna a fost hotărîtoare. Am privit spre anii precedenți, plini de voioșie și de bucurii care nici cînd nu vor mai reveni dar, în același timp, mi-am aruncat privirea încrezătoare spre viitor; tristețea care mă încercase a pierit într-o frîntură de secundă și locul ei l-a luat bucuria intrării în UTC».

Dragă Gabriela, redacția revistei noastre te felicită. Sîntem foarte mîndri că încă unul din cititorii noștri a fost primit în rîndurile Uniunii Tineretului Comunist. Ori de cîte ori se întîmplă un astfel de eveniment, noi îl socotim drept o bucurie și o izbîndă care sînt și ale «Cutezătorilor». Avem semnele noastre după care cunoaștem timpul. Și vedem că e timp frumos.

Colegul meu de redacție Costache Anton a scris o carte intitulată «Despărțirea de jocuri», dar pe copertă e desenată o... aeronavă. De ce oare? Pentru că, dragă Gabriela, de copilărie nu ne despărțim niciodată! În realitate, o purtăm tot timpul cu noi. Altminteri, nici aeronavele n-ar mai decola spre cosmos, nici oceanele n-ar mai fi puse să furnizeze energie electrică și nici oamenii în toată firea n-ar mai avea răbdare să scrie reviste pentru copii!

OVIDIU ZOTTA

20

ȘTAFETA PIONIERIEI

OPT COPII DIN MUNȚII ZARANDULUI

Cînd vii de sus, din munți, pe Valea Săvîrșinului, la poalele Troașului întîlnești o școală care are doar... opt elevi: — Școala generală din Temeșești. *Aici învață patru pionieri și patru școlari — într-a întîia și a doua. Nu vă uitați că sînt mici și puțini la număr; numele lor sînt legate însă de fapte mari, de muncă perseverentă.*

Conduși de învățătorul lor, Iosif Dohangie, *ei au descoperit între dealurile Temeșeștiului și Troașului o străveche localitate dacă —* Gomile. *Sosit degrabă, la fața locului, arheologul dr. Horațiu Crișan de la Institutul de arheologie din Cluj a confirmat autenticitatea descoperirii. Săpăturile au scos la iveală o monedă de bronz, bătută de guvernatorul Daciei, Phillipus Arabus, pe care era gravat:* Provincia Dacia —an I. *S-au mai găsit numeroase obiecte de uz gospodăresc: o rîșniță, vase de ceramică, cești, topoare cioplite din piatră și altele. Pe toate acestea elevii le-au aranjat într-o sală din școală, punînd astfel bazele unui mic muzeu.*

De atunci copiii au continuat să colecționeze și alte obiecte valoroase de prin sat. Astfel, cu timpul, muzeul s-a îmbogățit cu costume locale, blidare de peste 120—150 de ani, ștergare cusute în motive specifice locului, lăzi de zestre de peste 500 de ani, monede din secolele XVII—XVIII, buture pentru cereale, lămpașe, războaie de țesut, blide de ceramică și din lemn.

Pe lînga aceste obiecte, curățate și aranjate cu grijă în muzeu, se mai află și manuscrise, cărți rare, ziare: Cartea fraților Radu și Șerban Greceanu «Mărgăritare» 1691, «Molitvelnicul» 1706, «Istoria românilor și bizantinilor» de D. Orăvițeanu — fost director al Preparandiei din Arad, scrisă în 1856, ziarele «Telegraful român» din 1897, «Gazeta Transilvaniei» din 1899, «Românul» din 1913 și altele.

Azi exponatele au devenit atît de numeroase încît micul muzeu e neîncăpător. De aceea unul dintre proiectele apropiate ale pionierilor este acela al mutării muzeului într-o casă țărănească.

Iată în puține rînduri și imagini, realizări, gînduri frumoase ale pionierilor din Temeșești aduse în dar Organizației pionierilor la cea de a 20-a aniversare!

* * *

Text și fotografii:
prof. AUREL ARDELEAN,
prof. VIRGIL JUREGHIE

«Drag mi-e cîntecul și jocul!»

Foto: GR. PREPELIȚĂ

De la comuniști învățăm CUTEZANȚA

Reportaj de OCTAV PANCU IAȘI

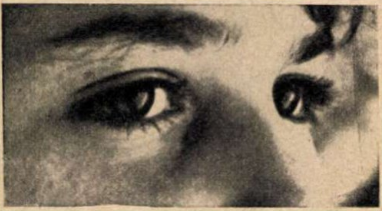

Se cuvine să încep cu ochii aceia... Priveau spre clădirile uzinei, se odihneau pe catifeaua din culorile pastelate ale pereților, căutau în lacurile albastre ale sutelor de geamuri chipul multiplicat al soarelui. În ochii aceia am descoperit uzina. În privirea unui băiat, unul din atîția care, plecînd sau venind de la școală, se opresc o clipă aici. Locuind în preajma uzinei și fiind martorul acestor popasuri, eram tentat să le dau o singură, firească explicație: curiozitatea, marea, scormonitoarea, nepotolita curiozitate a vîrstei. Dar ochii aceia mi-au spus mult mai mult. Aici, în fața uzinei, ei se întîlneau cu un drum și cu un vis. Aici se obișnuiau să privească o imagine care le va deveni familiară peste cîțiva ani, cînd băiatul de azi va schimba uniforma școlară cu salopeta de muncitor. Cunoșteam, cred, destul de bine uzina; vecin cu ea îi auzeam respirația ritmică, timpul ei fierbinte devenise și al meu; dar, nu mă înșel, abia acum, în ochii băiatului acela o descoperisem, începeam să înțeleg că, dincolo de tot ceea ce știam despre ea, mai există ceva care îi sporește frumusețea: ea nu se află doar acolo, nemișcată, pe o stradă exactă, la un număr exact, ci, sorbită de privirile copiilor, trăiește pretutindeni unde se înfiripă un vis trainic, o pasiune. Și mai departe, atunci cînd visul devine realitate, iar pasiunea o iubire de-o viață, uzina este pentru tînărul ucenic sau muncitor incomparabil mai mult decît locul perfecționării în profesia aleasă. Aici el se formează ca om, învață cutezanța de la cei mai buni, mai frumoși și mai nobili oameni.

Mă aflu la I.O.R., Întreprinderea Optică Română, moderna uzină bucureșteană care, prin aparatele construite de ea, este cunoscută în întreaga țară și în nenumărate țări ale globului. Dacă cinematograful a pătruns la noi în fiecare sat, aceasta se datorează și faptului că I.O.R. a construit în decursul anilor zeci de mii de aparate de proiecție. Dacă, de asemenea, asistența medicală își vădește prezența peste tot, iar medicii, ajutați de o aparatură modernă, veghează la sănătatea noastră, aceasta se datorează și faptului că I.O.R. este creatoarea electrocardiografelor, microscoapelor, instrumentelor stomatologice. De aici pleacă într-un număr impresionant de țări ale lumii obiective pentru aparate fotografice și alte multe produse optice care situează România, în acest domeniu de activitate, printre primele producătoare din Europa.

Mă aflu la I.O.R., purtînd cu mine privirea băiatului întîlnit în fața uzinei și sentimentul profund pe care ea mi l-a dăruit. Timpul trece repede și, într-o zi, băiatul acela va lucra aici. Cu cine va semăna? De la cine va învăța să fie om, cine îl va deprinde cu bucuria creației, cine îi va sădi în inimă ambiția și îndrăzneala, modestia, demnitatea, cutezanța?

Va semăna desigur cu Ion Borodi, cu Constantin Filip sau cu frații gemeni Ion și Marcel Romaniuc. Toți sînt foarte tineri. Toți au ajuns aici, visînd să ajungă aici și împlinindu-și visul pe băncile și în atelierele școlii profesionale. Ion Borodi și Constantin Filip sînt strungari de precizie, frații Romaniuc lăcătuși mecanici. Primul urmează clasa a XI-a la liceul seral, al doilea a terminat liceul și se prezintă în toamnă la examenul de admitere al Facultății de cibernetică, gemenii învață și ei la liceu. Ca mulți alții din cei aproape două mii de tineri ai uzinei, s-au făcut cunoscuți și respectați, numele lor e rostit cu dragoste, cu acea omenească bucurie pe care o stîrnește oricine își transformă destinul într-un continuu efort de perfecționare. Și nu întîmplător, toți, vorbind despre ei, ajung să vorbească despre cei de la care au învățat și învață, despre oamenii cei mai buni, mai frumoși și mai nobili din uzină, comuniștii.

În copilărie, ca fiu de muncitori, ne spune Ion Borodi, m-am întîlnit cu pasiunea pentru strungărie. Dar cîte pasiuni nu se destramă, cîte nu se pierd? Marea întîlnire a vieții mele a fost aici, în uzină, cu maistrul comunist Marin Popa. Priveam spre liceu ca la ceva greu de atins, depărtat și neclar. Mi-era teamă de matematică și fizică. Cu o răbdare și cu un tact cum au numai oamenii superiori, maistrul mi-a stîrnit setea de învățătură. Exemplul lui, al unuia care n-a încetat o clipă să se cultive, a fost pentru mine hotărîtor. Aveam greutăți cu studiul și el mă făcea să înțeleg că așa sînt adevăratele biruințe, cîștigate greu, investind în ele voință, hotărîre și, mai presus de toate, demnitatea ta de muncitor. El însuși cucerește victorii grele. Unul dintre colegi lipsea de la lucru, muncea prost, ajunsese pînă acolo încît de la direcție se cerea îndepărtarea lui din uzină. Maistrul, comunistul Marin Popa a spus: «Îl iau la mine. Nu mă păcălesc eu cu el». Azi colegul meu este un om de bază al atelierului nostru. Dar luni și luni de zile nea Marin nu l-a slăbit din ochi. Poate că nici un părinte n-ar fi depus atîtea strădanii, n-ar fi radiat atîta fericire cînd îl vedea, încet-încet, recuperînd ceea ce pierduse, ba, la un moment dat, luînd-o chiar înaintea altora.

Și în viața lui Constantin Filip a avut loc o întîlnire memorabilă: cea cu

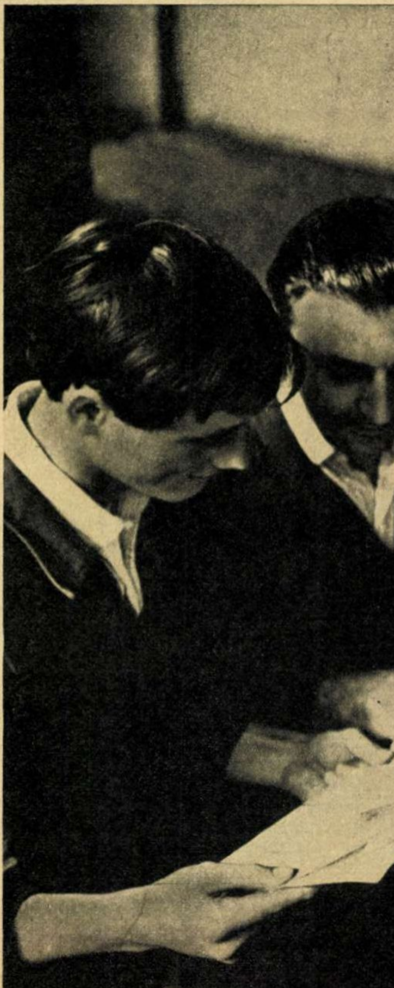

maiștrii comuniști Constantin Lăzărescu și Teodor Corețchi. De la amîndoi, ne spune el, am învățat că adevărata viață începe acolo unde se sfîrșește visul de-o șchioapă, mic, meschin, de a lucra și de a încasa un salariu, de a-ți mai cumpăra o cravată și a dormi, în concediu, cîte douăsprezece ore pe zi. De la ei am învățat că a te dărui cu pasiune meseriei, studiului, este singura cale de a fi tu însuți — omul întreg, cutezător, pentru care uzina, școala, viața în general, devin un cîmp vast de afirmare a calităților, de participare la o luptă înflăcărată, unică prin vigoarea și amploarea ei. Prin faptă și cuvînt, ei m-au ajutat să nu mă opresc la calificarea dată de școala profesională și acum nimic nu mi-e mai limpede ca dorința de a deveni inginer, și nimic nu mă poate opri din împlinirea acestei dorinți, chiar dacă drumul e greu, chiar dacă uneori mă voi împotmoli, știu că o să răzbat, *trebuie*, oamenii n-au dreptul să se oprească în fața eșecurilor, am desprins asta din exemplul maiștrilor mei, comuniști, oameni adevărați.

La cei 19 ani ai lor, Ion și Marcel Romaniuc, frații gemeni, colegi de bancă în școală, tovarăși de atelier, azi, în uzină, sînt pretutindeni nedespărțiți. Glumind, le place să spună că, născîndu-se la interval de jumătate de oră, numai acea jumătate de oră nu s-au aflat împreună... I-a luat sub veghea sa comunistul Petre Trăsnea, maistrul atelierului de lăcătușărie. «Părinții voștri sînt departe, le-a spus nea Petre (Ion și Marcel sînt fiii unor țărani cooperatori dintr-o comună suceveană) înainte de a vă fi maistru, vă voi fi părinte.» Îi numește «băieții mei», știe nu numai cum muncesc și e bucuros că muncesc exemplar, dar știe și cum își cheltuie banii, ce-și cumpără fiecare, la ce spectacole se duc, ce cărți citesc. Știe totul ca un adevărat părinte. Deși mai are în atelier încă două, trei duzini de fii. Toți învață de la el omenia, bunătatea, sentimentul grijii față de aproapele tău, interesul sincer stîrnit de viața celui aflat în preajma ta, în grija ta. De aceea, scrisorile pe care tinerii atelierului de lăcătușărie mecanică le scriu din concediu maistrului lor, comunistului Petre Trăsnea, încep astfel: «Dragă tată...»

Pornind de la ei, se cuvine să și sfîrșesc cu ochii aceia. Priveau spre uzină, întîlnindu-se aici cu un drum, cu un vis.

Nu erau oare ochii tăi, cititorule?

DIN NOU PE SCENA PRIMĂVERII

IATĂ-NE ÎN CONTINUARE PE SCENA FESTIVALULUI. DE DATA ACEASTA, JOCUL ȘI CÎNTECUL PIONIERESC ȘI-AU DAT ÎNTÎLNIRE ÎN FAZA REPUBLICANĂ LA IAȘI. DIN NOU NE VEDEM ÎNSĂ NEVOIȚI, DIN LIPSA SPAȚIULUI, SĂ ALEGEM DIN FILMUL FESTIVALULUI NUMAI CÎTEVA SECVENȚE.

Orchestra de mandoline a Liceului din orașul Siret împlinește peste puțin 20 de ani de activitate. (Îi urăm «la mulți ani!»). În două decenii a străbătut un drum lung și astăzi, este o orchestră mare, cu tradiții și pe drept cuvînt aspiră la titlul de laureat (foto 1).

Iată o orchestră (Școala generală nr. 1 Suceava) obișnuită cu podiumul. A compărut de nenumărate ori la serbările școlare și la emisiunile de televiziune. Ea aștepta cu calm și cu siguranță rezultatele finalei (foto 2).

Cîntecul nostru popular și-a trimis mulți mesageri pe scenele finalei. La Iași, am asistat la o adevărată competiție, fiecare comună disputîndu-și un loc de frunte pentru specific, interpretare, originalitate. Noi vă prezentăm doi soliști, pe Riză Maria de la Școala generală — Cîmpulung Moldovenesc și pe Hanu Ștefana de la Nistorești — Vrancea) (foto 3—6). Dar evident juriul îi va desemna pe cei mai merituoși.

Ștefan Geta (Școala generală nr. 3 Cîmpulung Moldovenesc) folosește un moment cînd scena este liberă ca să mai repete frumosul cîntec al lui Ion Chirescu, dedicat mamei. Un coleg o acompaniază la acordeon (foto 4).

Poate că nimănui mai mult ca moldoveanului nu i se potrivește — referitor la joc — versul coșbucian «Iar de-i pornești, sînt greu de oprit». Așa s-a întîmplat cînd s-au prins în horă cei de prin părțile Vrancei, Sucevei sau Botoșanilor. Cu greu a putut aparatul fotografic să surprindă, nestăvilita mișcare a formatiei de dansuri de la Școala generală din Heci (Lespezi-Iași) (foto 5).

Unul din reprezentanții ei, Ianoș Alexandru, s-a prezentat la faza finală și ca solist la vioară (foto 7). În plus Alexandru mai știe să cînte și la țambal. Fără îndoială un talent multilateral.

Ne apropiem de finala fazei republicane a Festivalului pionierilor și elevilor. După Cluj și Craiova, Timișoara este gazda care cunoaște ultima bătaie de gong — locul în care festivalul se închide.

Nu ne rămîne decît să așteptăm rezultatele.

1

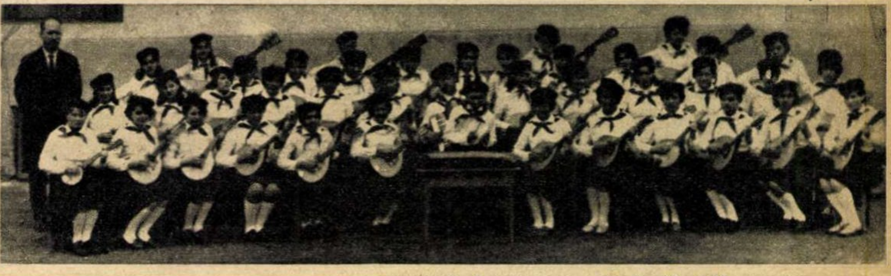

2

3

4

5

6

7

DINCOLO DE APA

Povestire de
ION GRECEA

Desen: POMPILIU DUMITRESCU

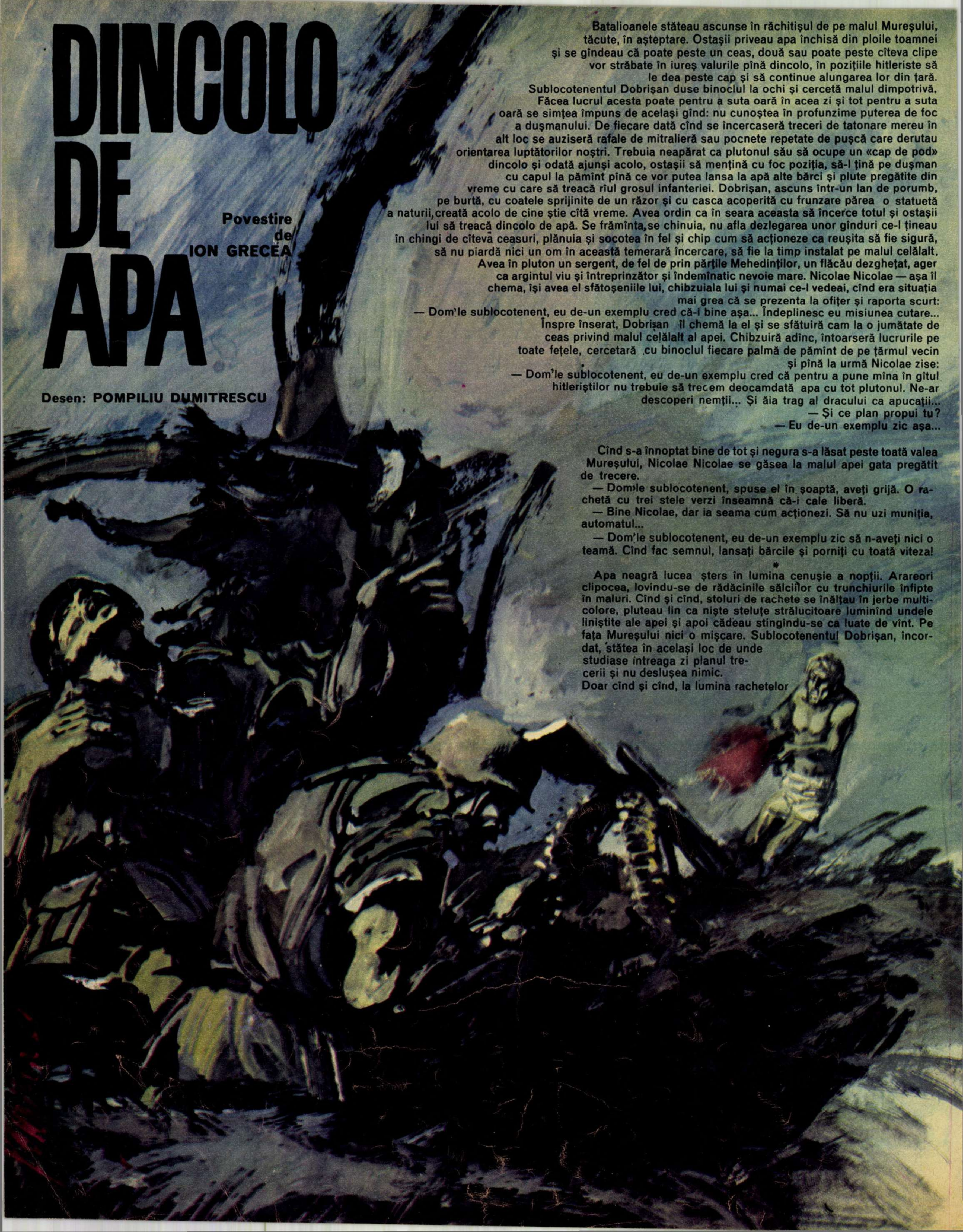

Batalioanele stăteau ascunse în răchitişul de pe malul Mureşului, tăcute, în aşteptare. Ostaşii priveau apa închisă din ploile toamnei şi se gîndeau că poate peste un ceas, două sau poate peste cîteva clipe vor străbate în iureş valurile pînă dincolo, în poziţiile hitleriste să le dea peste cap şi să continue alungarea lor din ţară.

Sublocotenentul Dobrişan duse binoclul la ochi şi cercetă malul dimpotrivă. Făcea lucrul acesta poate pentru a suta oară în acea zi şi tot pentru a suta oară se simţea împuns de acelaşi gînd: nu cunoştea în profunzime puterea de foc a duşmanului. De fiecare dată cînd se încercaseră treceri de tatonare mereu în alt loc se auziseră rafale de mitralieră sau pocnete repetate de puşcă care derutau orientarea luptătorilor noştri. Trebuia neapărat ca plutonul său să ocupe un «cap de pod» dincolo şi odată ajunşi acolo, ostaşii să menţină cu foc poziţia, să-l ţină pe duşman cu capul la pămînt pînă ce vor putea lansa la apă alte bărci şi plute pregătite din vreme cu care să treacă rîul grosul infanteriei. Dobrişan, ascuns într-un lan de porumb, pe burtă, cu coatele sprijinite de un răzor şi cu casca acoperită cu frunzare părea o statuetă a naturii, creată acolo de cine ştie cîtă vreme. Avea ordin ca în seara aceasta să încerce totul şi ostaşii lui să treacă dincolo de apă. Se frămînta, se chinuia, nu afla dezlegarea unor gînduri ce-l ţineau în chingi de cîteva ceasuri, plănuia şi socotea în fel şi chip cum să acţioneze ca reuşita să fie sigură, să nu piardă nici un om în această temerară încercare, să fie la timp instalat pe malul celălalt.

Avea în pluton un sergent, de fel de prin părţile Mehedinţilor, un flăcău dezgheţat, ager ca argintul viu şi întreprinzător şi îndemînatic nevoie mare. Nicolae Nicolae — aşa îl chema, îşi avea el sfătoşeniile lui, chibzuiala lui şi numai ce-l vedeai, cînd era situaţia mai grea că se prezenta la ofiţer şi raporta scurt:

— Dom’le sublocotenent, eu de-un exemplu cred că-i bine aşa... Îndeplinesc eu misiunea cutare...

Înspre inserat, Dobrişan îl chemă la el şi se sfătuiră cam la o jumătate de ceas privind malul celălalt al apei. Chibzuiră adînc, întoarseră lucrurile pe toate feţele, cercetară cu binoclul fiecare palmă de pămînt de pe ţărmul vecin şi pînă la urmă Nicolae zise:

— Dom’le sublocotenent, eu de-un exemplu cred că pentru a pune mîna în gîtul hitleriştilor nu trebuie să trecem deocamdată apa cu tot plutonul. Ne-ar descoperi nemţii... Şi ăia trag al dracului ca apucaţii...

— Şi ce plan propui tu?

— Eu de-un exemplu zic aşa...

Cînd s-a înnoptat bine de tot şi negura s-a lăsat peste toată valea Mureşului, Nicolae Nicolae se găsea la malul apei gata pregătit de trecere.

— Dom’le sublocotenent, spuse el în şoaptă, aveţi grijă. O rachetă cu trei stele verzi înseamnă că-i cale liberă.

— Bine Nicolae, dar ia seama cum acţionezi. Să nu uzi muniţia, automatul...

— Dom’le sublocotenent, eu de-un exemplu zic să n-aveţi nici o teamă. Cînd fac semnul, lansaţi bărcile şi porniţi cu toată viteza!

*

Apa neagră lucea şters în lumina cenuşie a nopţii. Arareori clipocea, lovindu-se de rădăcinile sălciilor cu trunchiurile înfipte în maluri. Cînd şi cînd, stoluri de rachete se înălţau în jerbe multicolore, pluteau lin ca nişte steluţe strălucitoare luminînd undele liniştite ale apei şi apoi cădeau stingîndu-se ca luate de vînt. Pe faţa Mureşului nici o mişcare. Sublocotenentul Dobrişan, încordat, stătea în acelaşi loc de unde studiase intreaga zi planul trecerii şi nu desluşea nimic. Doar cînd şi cînd, la lumina rachetelor duşmane parcă zărea, ştiind direcţia în care se lăsase în apă, un mărăciniş purtat de valuri. Acela era Nicolae Nicolae. Înota lin, mai mult călcînd apa, sufla din greu, dar avea plămîni tari, puternici şi căuta să-şi ţină în echilibru pe cap, ascunse sub mărăciniş, automatul şi două încărcături.

Dar nemţilor parcă nu li se păru lucru curat acel mărăciniş dus de apă la vale. Traseră cîteva rachete, apoi deschiseră focul în direcţia lui. Mărăcinişul, însă, nu schiţă nici o deviere a drumului său, nici o mişcare care să atragă atenţia. Plutea liniştit şi treaba asta îi făcut pe nemţi să nu-i mai dea nici o importanţă.

Ajuns la malul celălalt, Nicolae Nicolae stătu cîteva clipe în apă, cu mîinile prinse de rădăcinile unei sălcii şi ascultă atent. Linişte deplină. Parcă uruiau nişte motoare undeva îndepărtat, parcă cineva îndemna caii la mers pe-un drumeag din apropiere. După o vreme, însă, desluşi şi vorbă nemţească. Apoi zări cîteva umbre săltînd de-a lungul unui şanţ sau pe după o rîpă, nu reuşea să vadă bine ce-i anume. Pe malul unde-şi lăsase comandantul şi tovarăşii de pluton se produse o mişcare. Imediat se auzi un pocnet de pistol, se înălţară cîteva rachete şi la cîţiva paşi de el porni un răpăit de mitralieră. «Măi să fie al dracului, mi-am tras vaporul chiar la nasul nemţilor, îşi zise Nicolae Nicolae chibzuind cum să iasă la mal. Dar de-un exemplu, eu zic să ies chiar aci şi ce-o fi om vedea...» Aşa că se săltă din apă, ieşi pe mal de-a buşilea şi rămase culcat pe burtă cîteva minute să-şi tragă răsuflarea. Apoi cercetă automatul. În bună stare. Muniţia la fel. Ici-colo pete de apă, dar el le şterse cu podul palmei şi pregăti primul încărcător. Era numai în izmene, începuse să-l ia frigul, dar avusese grijă să-şi lege la brîu un bidon cu ţuică şi trase o duşcă zdravănă de-l luară văpăile ca prins în mijlocul focului. Şi aşa numai în izmenele şiroind de apă, cu automatul în mînă şi ramurile de răchită pe cap de parcă umbla prin junglă, urcă malul şi se opri iară. Se obişnui repede cu întunericul şi după cîteva clipe desluşi cuibul de foc duşman. Înapoia unei căpiţe de fîn, trei nemţi, acoperiţi cu o foaie de cort stăteau pe burtă lîngă o mitralieră şi aşteptau. Aştepta şi Nicolae. Cînd după cîteva minute ei deschiseră focul, apăsă şi el pe trăgaci şi la adăpostul zgomotului mitralierei, automatul său răpăi sec, scurt şi nemţii se prăvăliră toţi trei deodată fără să se audă un geamăt. «De-un exemplu e bun sistemul meu, îşi zise Nicolae înfierbîntat. Trag ei, trag şi eu şi ai lor nu pot desluşi care pe care»... Şi fiindu-i cam frig, dezbrăcă repede un **gefreiter**, îşi puse uniforma aceluia, îi luă grenadele de lîngă el şi se privi o clipă minunîndu-se ce bine se potriviseră hainele pe el. «Parcă m-ar fi făcut mumă-sa şi pe mine frate cu el... Ba nu, de-un exemplu eu nu pot fi frate cu un hitlerist, cu un duşman... Un frate nu ridică mîna împotriva altui frate...» Chibzuind astfel, porni mai departe pe mal către dreapta, înspre acolo unde bănuia, după spusele lui Dobrişan, că s-ar afla celelalte mitraliere duşmane...

*

După o jumătate de ceas, se înălţă în noapte o rachetă cu trei stele verzi şi Dobrişan înfrigurat comandă scurt:

— Băieţi, în bărci! Vîsliţi cu toată puterea!

Cînd ofiţerul ajunse pe malul celălalt îl zări pe Nicolae Nicolae îmbrăcat în **gefreiter**, mai să înnebunească de aşa vedenie.

— Dom'le sublocotenent, să trăiţi, mi-am îndeplinit misiunea!

— Bine măi Nicolae, vino să te îmbrăţişez...

— Nu, staţi o clipă dom'le sublocotenent, îl opri cu un gest sergentul. Cum să îmbrăţişaţi un hitlerist?

Îşi scoase degrabă hainele, rămase în izmenele lui ude şi aşa îl luară în braţe pe rînd toţi ostaşii din pluton care trecuseră apa fără să li se mai tragă împotrivă un singur foc de armă. Nicolae Nicolae redusese la tăcere toate cuiburile de arme automate ce opriseră în ziua aceea înaintarea ostaşilor noştri.

Micul ostaş şi-a respectat jurămîntul

Cine ar fi putut spune că Petre avea numai cincisprezece ani? El discuta însufleţit despre lume, despre noua orînduire pentru care luptau comuniştii, vorbea adeseori despre mersul războiului în care ostaşii români luptau cu abnegaţie alături de glorioşii ostaşi sovietici, pentru eliberarea pămîntului patriei, pentru victoria deplină asupra fascismului.

— Ce-ai zice dacă aş pleca voluntar pe front? i se adresă într-o zi mamei sale.

— Cum!? se sperie Maria Vîşcu. Să pleci pe front?!

— Da, mamă. Partidul comunist cheamă tineretul la luptă.

— Da' ce, tu eşti de anii cătăniei?...

Hotărîrea de a pleca pe front prinsese rădăcini în sufletul lui Petre. Ura împotriva cotropitorilor fascişti îl îndemna să intre în focul bătăliilor. Aşa că pe la mijlocul lunii decembrie 1944 se afla deja în drum spre front.

*

Cîteva săptămîni mai tîrziu, utecistul Petre Vîşcu se afla în comuna Verpelét din Ungaria. Timpul ce se scursese pînă la formarea comisiei medicale i se păru o veşnicie. Se zvonise că cei sub 18 ani nu vor fi primiţi pe front. Petre era îngîndurat: dacă-l vor respinge pentru că nu avea vîrsta cerută? Dacă-l vor trimite acasă? Ce vor spune despre el prietenii de la schela petrolieră «Prahova» unde lucrase ca telefonist? Dar tovarăşii de la organizaţie? Şi gîndul că cineva ar crede că dăduse bir cu fugiţii de teama morţii, îl făcu mai dîrz. «Orice s-ar întîmpla, rămîn să lupt.»

Cînd se înfăţişă comisiei medicale, Petre fu cuprins de o emoţie puternică.

— Numele dumitale? i se adresă un medic.

Petre răspunse. Dar cînd fu întrebat de anul naşterii, rămase cu buzele încleştate. Cum să spună că se născuse în 1929?

Doctorii îl suciră, îl ciocăniră între omoplaţi, îi ascultară inima, schimbară între ei priviri consultative şi, deodată, Petre auzi decizia comisiei exprimată de unul din medici: «Bun, altul la rînd».

Aproape că nu-şi credea urechilor. Va să zică izbutise! Bucuros, o zbughi pe coridor

La sud-est de localitatea Iablonovce, în Cehoslovacia, se ridică o creastă împădurită: cota 568. Fasciştii îşi organizaseră aici o puternică linie de apărare. Armele automate, aruncătoarele de mine şi tunurile, dezlănţuiau un foc năprasnic. Atacurile ostaşilor români fuseseră respinse.

Utecistul Petre Vîşcu repartizat la Regimentul 2 Infanterie, se afla în faţa acestui obiectiv.

Curînd s-a primit un nou ordin de atac asupra cotei 568.

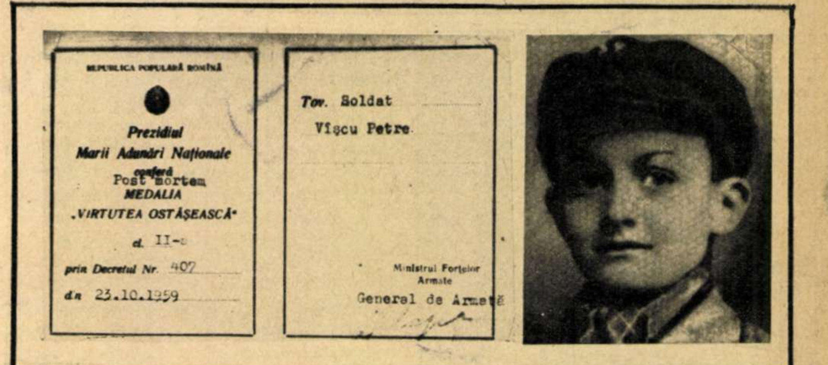

REPUBLICA POPULARĂ ROMÎNĂ

Prezidiul
Marii Adunări Naţionale
conferă
Post mortem
MEDALIA
„VIRTUTEA OSTĂŞEASCĂ"
cl. II-a
prin Decretul Nr. 407
din 23.10.1959

Tov. Soldat
Vîşcu Petre

Ministrul Forţelor Armate
General de Armată

Era către sfîrşitul zilei de 12 februarie 1945. Subunităţile porniseră la atac. Înaintarea era îngreunată de terenul accidentat şi de nămeţi. O dată cu căderea nopţii, după un urcuş de mai multe ceasuri, ostaşii români au ajuns la circa 200 de metri de obiectiv. Aici s-au oprit. În faţa lor, terenul era împînzit cu mine antiinfanterie, iar fasciştii dezlănţuiseră un foc ucigător de arme automate, combinat cu un puternic baraj de artilerie.

Grupa din care făcea parte Petre îşi săpase adăposturi lîngă un pîlc de copaci bătrîni. Din înălţimea mută a cerului cădeau necontenit, în stoluri, fulgi reci de zăpadă, iar munţii vuiau de explozii. Peste văi, cartuşele trasoare spintecau întunericul, asemenea unor săgeţi de foc. Pe toate crestele se zăreau fulgerări în bezna nopţii. Şi bubuiturile tunurilor se împleteau cu răpăitul mitralierelor, alcătuind un vacarm înfiorător.

Atacul fu reluat în zori. Fasciştii trăgeau îndîrjiţi, cu tot armamentul. Dar ostaşii români asaltau hotărîţi. Strigătele lor de «ura» răzbăteau prin larma asurzitoare a exploziilor. Nu mai era mult pînă la creasta înălţimii. Cuiburile de foc au fost nimicite rînd pe rînd, cu grenade.

Petre se afla în fruntea grupei. Înainta prin fumul înecăcios al exploziilor. Zvîrli cîteva grenade asupra unei mitraliere, care amuţi pe loc.

— După mine, băieţi! Înainte! striga mereu Petre, îndemnîndu-şi grupa, avîntîndu-se în salturi repezi, trecînd prin barajul ucigător de gloanţe.

— Înainte-e-e-! Uraaa!... se auzi încă o dată vocea tînărului voluntar. Şi Petre se năpusti asupra vrăjmaşului. Dar o grenadă explodă chiar în faţa lui. Cu un ultim «ura» pe buze, viteazul utecist se prăbuşi însîngerat lîngă tulpina unui brad.

Cota 568 a fost smulsă din mîinile inamicului...

A doua zi, la 14 februarie 1945, Petre Vîşcu a fost înmormîntat în cimitirul din marginea comunei Batovce. Cu cîteva zile în urmă, în piaţa aceleiaşi localităţi, răsunase limpede glasul său înflăcărat, rostind cuvintele jurămîntului militar:

«Jur poporului meu... să lupt pentru libertatea şi propăşirea lui!»

Şi Petre Vîşcu şi-a respectat jurămîntul.

V. BÎRZĂ

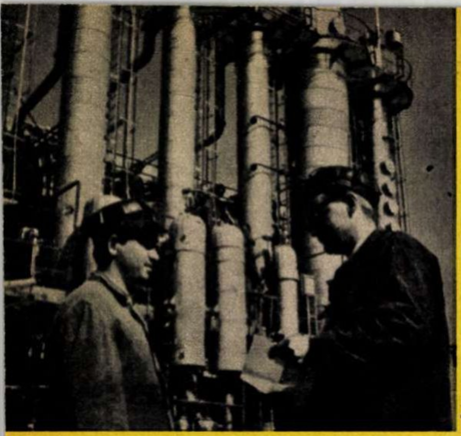
1

IAȘI

TRADIȚIE ȘI CONTEMPORANEITATE

Reportaj de **AL. DINU IFRIM**

BOJDEUCA
LUI
ION CREANGĂ
4

3

Iașul, orașul celor șapte coline, cetate de scaun a domnilor Moldovei, leagăn al atîtor împliniri de demult și contemporane...

Marmura sau piatra înscriu aici strălucite file de cronică și frumusețe. Și nu-s puține frumusețile ieșite din scăpărarea dălților. Trei Ierarhi stă mărturie neasemuită. Durată în piatră cioplită, reprezintă strălucirea artistică și culturală a unei întregi epoci, și în pragul renumitului monument de arhitectură își dau întîlnire, prin solii lor, meleagurile cele mai îndepărtate.

BĂTRÎNUL, O CHEIE ȘI TAINA UNUI SALCÎM

Aici l-am cunoscut pe Dumitru Chelariu, om cît bradul, încă viguros în pragul celor șaizeci de ani ai săi și cu părul alb ca zăpada. E prezent aici la orice oră, el are în grijă această bijuterie arhitectonică, ctitorie a domnitorului Vasile Lupu.

A scos din buzunar o cheie mare, rostind:

— De patruzeci de ani port cheia aceasta cu mine. O am în primire de la un alt bătrîn, care împlinise suta cînd s-a dus. El a pus salcîmul de lîngă ușă.

N-a mai zis nimic, dar am înțeles că poartă o taină salcîmul, pe care Dumitru Chelariu o știe.

A răsucit încet cheia în broască și ușa s-a deschis greoaie. Policandrele ornamentate cu ouă de struț fulgerau sub bolți și aurul zidurilor și-a recăpătat strălucirea de metal, fildeșul încrustat în lemn s-a încărcat de lumină, ca de altfel și frumoasa marmură de Carrara fixată de meșteri cu mare artă în durabila construcție sprijinită pe șapte contraforturi, ce susțin întreaga dantelărie de piatră, în filigramul căreia aerul scapă sunete neauzite.

Dumitru Chelariu a răsucit din nou cheia în broască, încuind ușa în greutate de o tonă, din bronz masiv.

— Aveți copii? I-am întrebat.

Așa am aflat de feciorul care-i poartă numele, de Dumitru, tehnician la «Nicolina», uzină modernă acum, cu vechi tradiții revoluționare, de Constanța, elevă, de Elena, farmacistă și de Mariana, care vrea să dea examen la medicină, aici, în cetatea universitară ieșeană, ce numără atîți studenți cît existau în întreaga țară în 1938.

Am ieșit pe alee. Bătrînul s-a oprit deodată în loc, întorcînd privirea într-o parte, săltînd capul. A ridicat cheia în aer ca pe un deget care cere atenție.

— Cum trece tramvaiul și se duce în sus și se face liniște, se aude clar.

— Hora Unirii. La Palatul culturii...

— Da.

Ceasul, renumitul ceas care cîntă din oră în oră pe cea mai înaltă turlă și-a dezlegat corzile, picurînd melodia, notă cu notă.

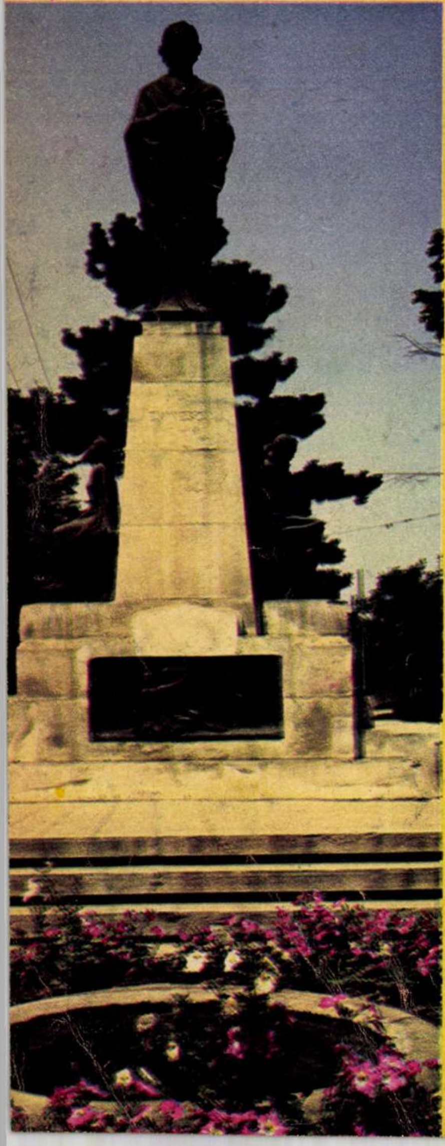
2

— Dar cu salcîmul, ce e?

A răspuns cu o întrebare.

— E cineva care să vină la Iași și să nu meargă în grădina Copou, să vadă teiul lui Eminescu? Salcîmul mă face să-l văd pe Iorga, e salcîmul lui Iorga — și asta puțini știu. Acolo, pe băncuța de sub el, îi plăcea să șadă cînd îl aveam musafir. La dorința lui, îi puneam un lăicer țesut de casă, se așeza și nu-și mai lua ochii de la ctitoriile din jur, neprețuite comori de artă moldovenească.

ACOLO UNDE COLINELE ÎȘI UNESC HOTARELE

Cele șapte coline pe care se sprijină temeliile de piatră ale Iașilor nu mai constituie de mult principalele elemente de individualizare pe care le folosesc cei care-i pășesc pragul și-l evocă. Și aceasta fiindcă înseși colinele, exact la număr cu cele pe care e ridicată Roma, cu greu le mai poți desprinde acum de monumentalitatea salturilor arhitectonice fixate de om la hotarele lor, și unindu-le, conectîndu-le la fluxul înnoitor al prefacerilor contemporane.

Blocurile zvelte, rînduite în geometrii elegante, cartiere întregi, în Tătărași și Socola, la Nicolina, pe malul Bahluiului, noile edificii industriale în care se fac medicamente sau se țes firele sintetice și auria mătase ieșeană, reprezintă dominante ale Iașului modern.

N-am surprinde însă o latură esențială a noului dacă nu se are în vedere fantezia tuturor acelora ce-și aduc contribuția la aceasta, fie că e vorba de cei ce urcă frumosul pe schele și-l așază în blocuri-turn, ca Gheorghe Cătărău sau Alexe Ion, sau de alții care îl aduc în pragul locuințelor să încînte deopotrivă ochiul și inima (în primăvara aceasta, aproape patru milioane de trandafiri și alte flori au inundat străzile ieșene), ca inginerul floricultor Ion Jijie și ceilalți creatori de culoare și confort.

Fantezia nu e însă numai un atribut al constructorilor și ea se concretizează uneori în cele mai ingenioase forme.

O cameră plină de lumină și taină...

— N-aud nimic! spune nerăbdător Miron Florin.

— O s-auzi. Răsucește-l.

Florin se execută, ascultă cu atenție.

— Cîntă! sare bucuros, privind... nuca din palmă.

Cei doi Fălticeanu, Relu și Gelu, gemenii, se îmbujorează și ei la față.

Au realizat un nou aparat de radio. Și-i atît de mititel, că încape numai bine într-o nucă!

— Asemenea aparate de radio — liliput, constituie totuși un divertisment, a explicat Stelian Chiriac, directorul Casei pionierilor. Copiii fac lu-

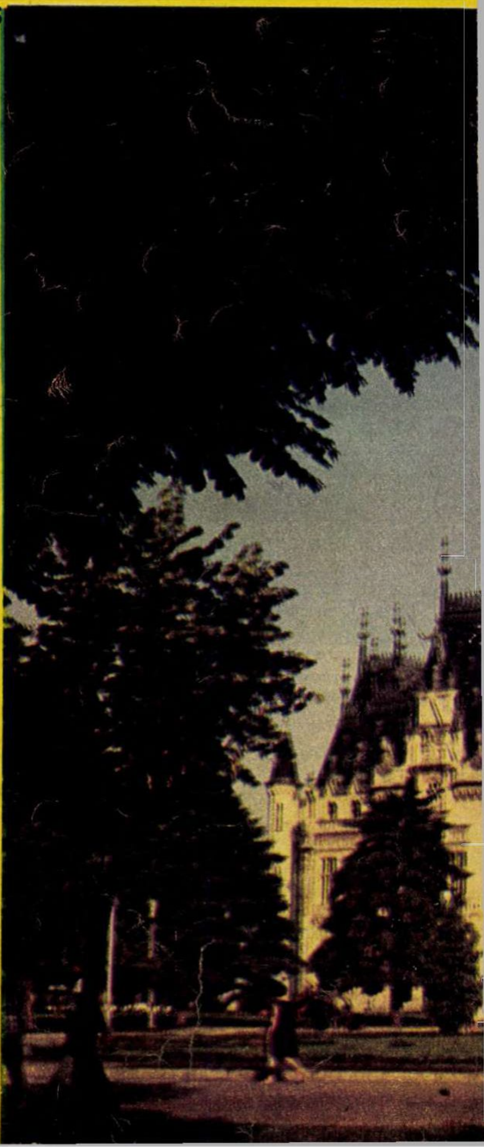
5

cruri complicate și acum au în vedere chiar realizarea unui televizor.

— Dar cineaștii?... N-au cerc acum?

— Ba da, sînt pe platou. Mai exact, pe turnul Golia. O clipă însă...

MESAJUL DIN CASETĂ

Tocmai venise poștașul.

— Credeam că a sosit caseta, spune Stelian Chiriac, după ce discută cu poștașul.

Despre ce e vorba? Pionierii ieșeni au făcut o carte, un album, căruia i-au lăsat filele albe. Doar pe primele trei pagini au surprins, în metaloplastie, scene reprezentative ieșene: mozaicul din marmură albă și neagră din centru, cu chipul lui Dragoș Vodă, palatul cu ceasul cîntător și monumentala statuie a lui Ștefan cel Mare. Au pus cartea într-o casetă, însoțită de o hartă cu traseul de parcurs — case ale pionierilor din alte orașe — și au expediat-o cu invitația ca acolo unde sosește, gazdele să completeze două pagini cu imagini din localitatea respectivă. De sărbătoarea pionierilor, la a douăzecea aniversare, caseta-album urmează să sosească la București. Mesaj din frumosul oraș moldovenesc care păstrează între zidurile sale umbrele domnitorului Alexandru cel Bun și Ștefan cel Mare, Vasile Lupu și Dimitrie Cantemir, Alexandru Ioan Cuza; mesaj din orașul în care au trăit și au creat mari artiști ai scrisului românesc, Eminescu, Alecsandri, Creangă, Sadoveanu...

*

O scară în spirală, cu lespezi de piatră, urcă în interiorul turnului secular, pînă sus, de unde, o altă scară, cu trepte de lemn, duce și mai sus, pe o platformă de pe care Iașul se vede pînă departe.

— E locul cel mai potrivit de luat imaginile de ansamblu, explică conducătorul cercului de cinematografie, Paul Liman. Facem un film cu Iașul!

Bulea Ion, pionier, pasionat cineast, mînuiește aparatul cu mare îndemînare.

— Nu e numai operator, spune Paul Liman, ci și un bun interpret. Avem și cîteva filme artistice de scurt metraj. Cornici Adriana, însă, e neîntrecută în lucrările de laborator, ea developează filmele.

Aparatul, îndreptat cu obiectivul prin deschizătura din turn, zbîrnie domol. Pelicula înregistrează fidel imaginile.

Cele șapte coline își armonizează conturурile în monumentalitatea salturilor arhitectonice fixate de om la hotarele lor și unindu-le, conectîndu-le la fluxul prefacerilor contemporane. Și ei, copiii, vlăstare de neamul moldovenilor din întinerita cetate a Iașilor, sînt pătimași cronicari ai acestei clipe dinamice.

1. Peisaj industrial contemporan. 2. Statuia lui Mihai Eminescu. 3. Mici sculptorițe în lemn. 4. Bojdeuca lui Creangă. 5. Palatul culturii. 6. Trei Ierarhi - detaliu.

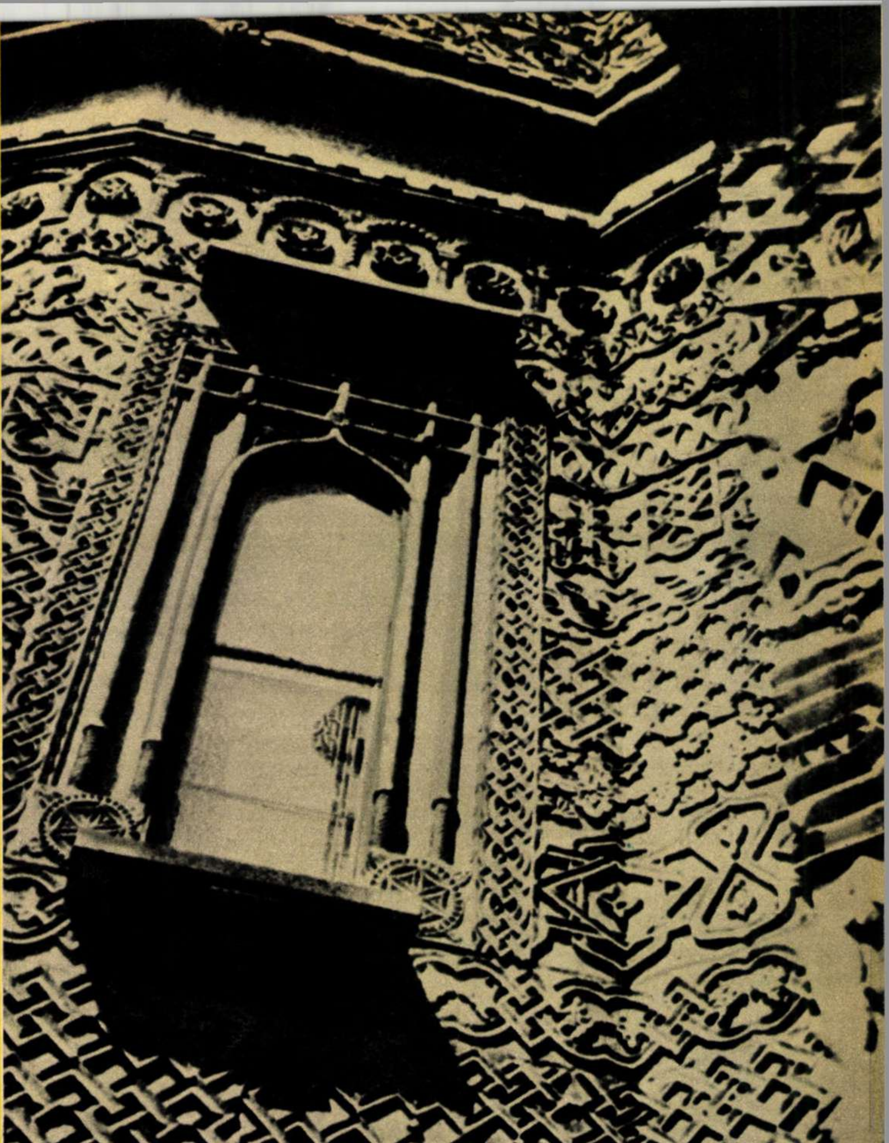

6

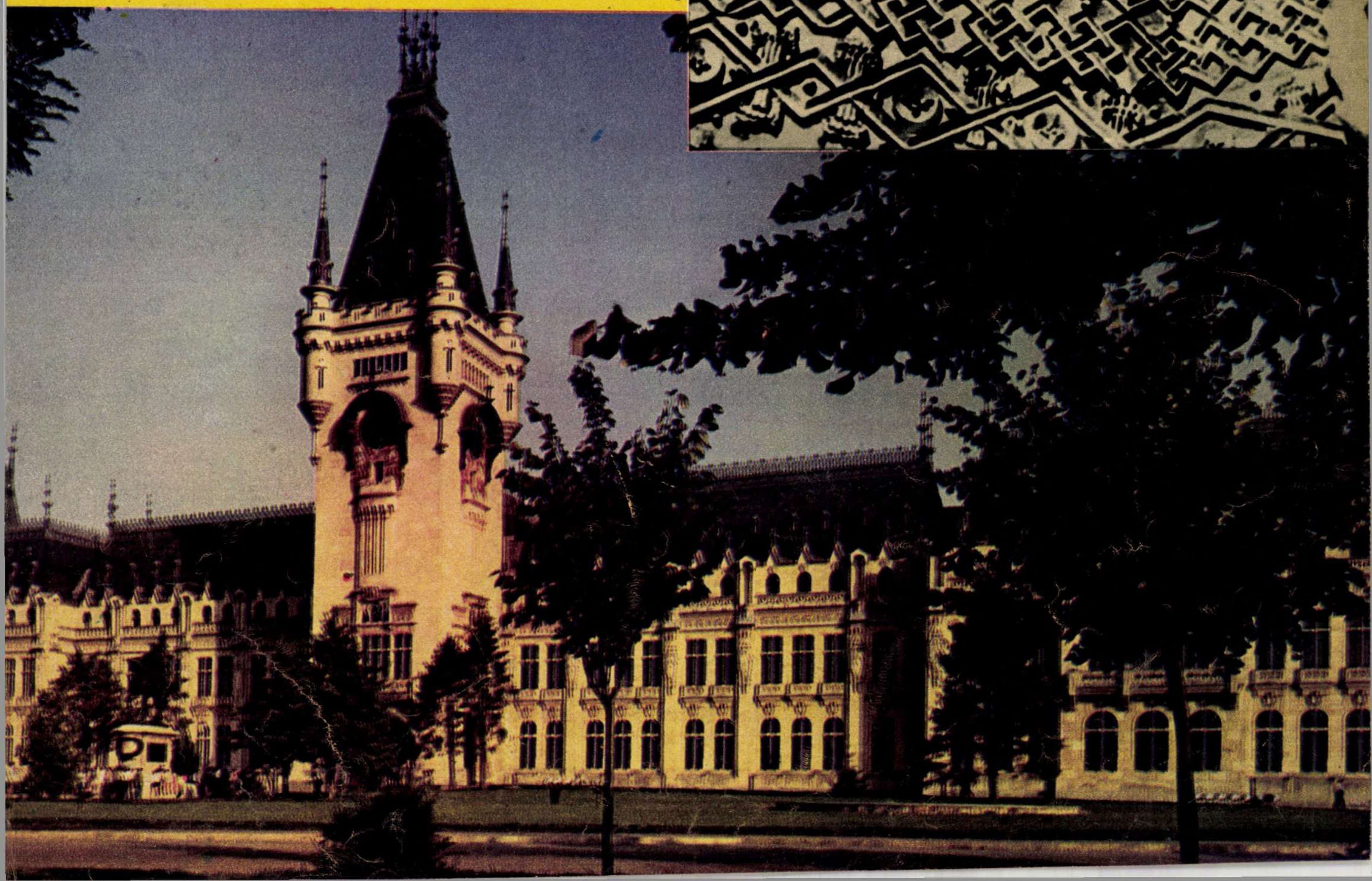

ENIGMELE CIVILIZAȚIEI TERESTRE

SEMNELE

de ION HOBANA

În Peru, nu departe de țărmul Pacificului, pe platourile înalte străbătute de albia rîului Nazca, o suprafață de cîțiva kilometri pătrați este acoperită de semne care-i intrigă pe arheologi. Sînt linii drepte care se suprapun și se încrucișează, altele paralele sau pornind radial dintr-un centru comun; cele mai scurte măsoară 500 de metri lungime, dar unele au peste 8 kilometri! Și mai sînt — așa cum vedeți în fotografii — linii în zig-zag, curbe și spirale, siluete gigantice de pești și de păsări...

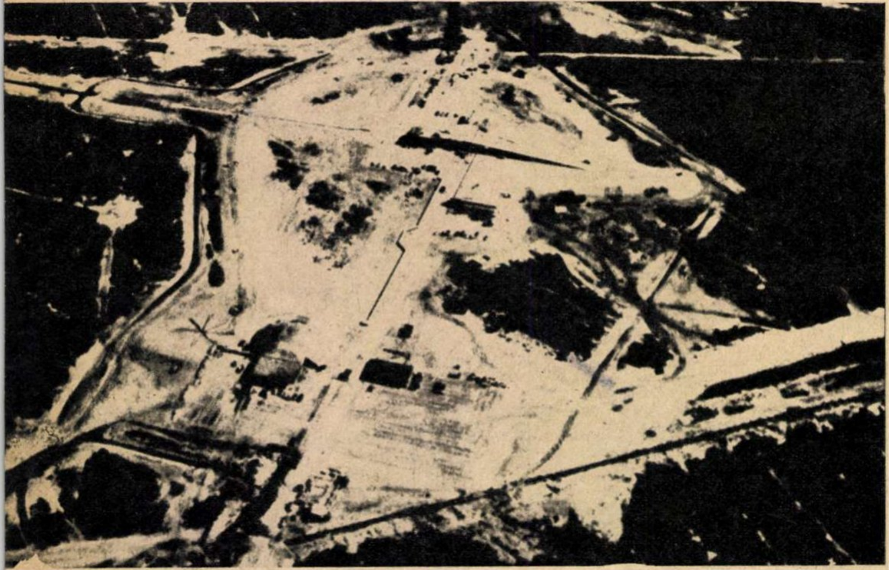

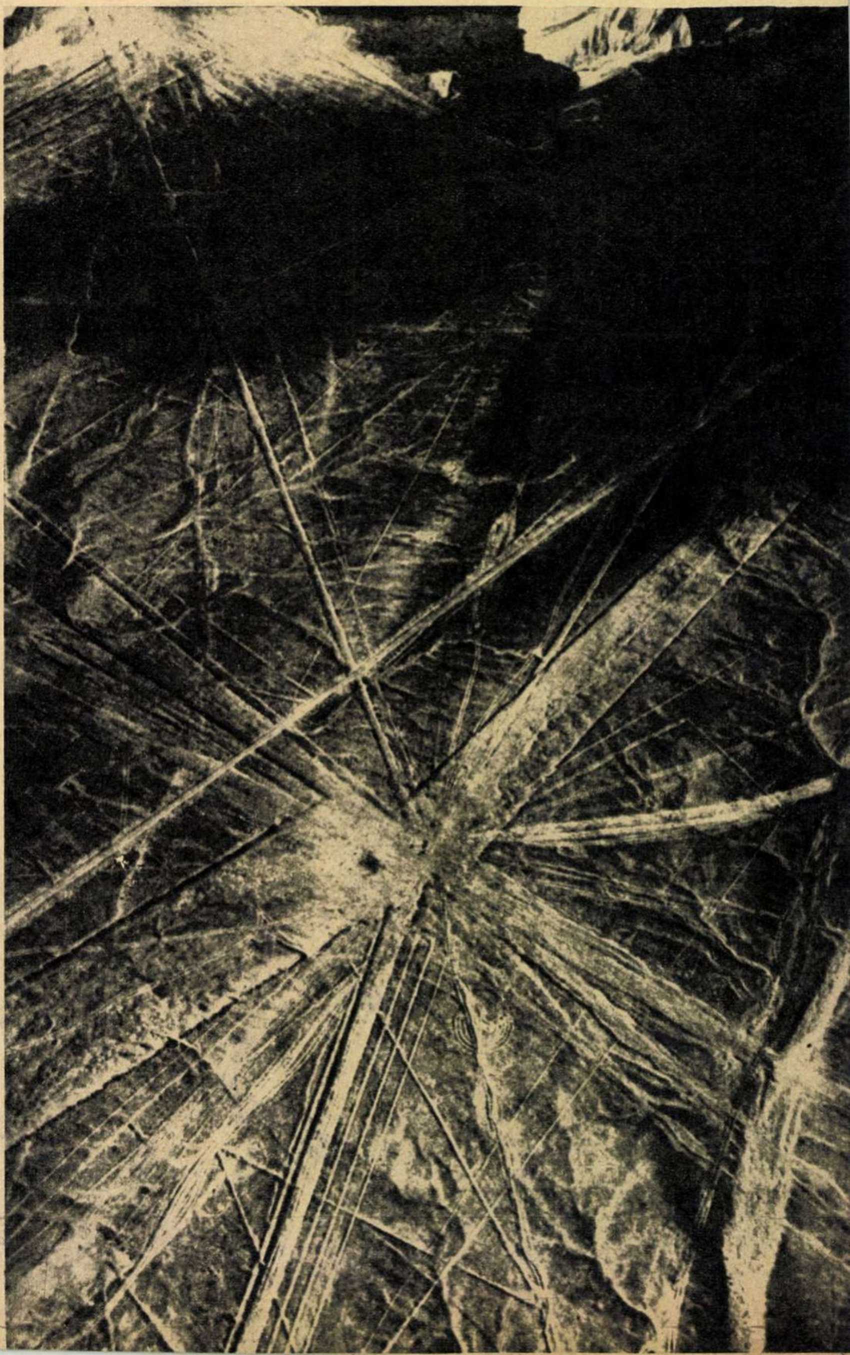

Comparați o porțiune a suprafeței acoperite de misterioasele semne Nazca (dreapta) cu o imagine a cosmodromului Cape Kennedy (sus). Asemănarea – evidentă! – să se datoreze doar întîmplării?

Autorii anonimi ai acestor desene mai mult sau mai puțin geometrice au procedat metodic. Mai întîi au ridicat stratul de pămînt negru, depozitîndu-l în afara spațiului ales. Apoi, au început să graveze în stratul nisipos de dedesubt, socotit, pe bună dreptate, mai potrivit pentru o operă menită să reziste timpului. Cînd s-a întîmplat asta? Singura indicație certă este oferită de apendicele unora dintre siluetele de animale, apendice asemănătoare celor de pe olăria aparținînd perioadelor de mijloc și tîrzie ale culturii Nazca. Așadar, misterioasa împletitură de linii și forme pare să dateze din secolul al V-lea al erei noastre — o mie de ani înaintea epocii de strălucire a imperiului incas!

În ceea ce privește utilitatea liniilor drepte, la început s-a emis opinia că ele ar fi fost cîndva drumuri construite cu migală. Iar faptul că unele duc pînă la margini de prăpăstii a fost interpretat ca o dovadă a existenței unor orașe dispărute în urma cataclismelor geologice. Mai tîrziu, savanții care au cercetat această pasionantă enigmă au ajuns la concluzia că au de-a face cu niște gigantice repere pentru observarea astrelor, la răsăritul și la apusul lor. Ce se întîmplă însă cu liniile curbe și în zig-zag, cu formele stilizate de pești și de păsări? Să le atribuim, acestora din urmă, o semnificație legată de anumite practici rituale?

Dar lucrul cel mai extraordinar nu este că, acum un mileniu și jumătate, în perioada clasică a culturilor peruviene, oamenii de pe valea rîului Nazca erau capabili să desfășoare o susținută activitate astronomică. În definitiv, o astfel de preocupare poate fi întîlnită, în trecutul și mai îndepărtat, la vechile civilizații din China, India, Egipt, Babilon, fiind determinată de necesitatea întocmirii unui calendar cît mai exact. Particularitatea «reperelor» ale căror imagini vi le înfățișăm constă în faptul că, datorită dimensiunilor lor impresionante, **ele nu puteau fi jalonate și nu erau vizibile, în ansamblu, decît de la o înălțime apreciabilă.** Se adaugă faptul că liniile drepte închid, uneori, mari suprafețe triunghiulare și trapezoidale, perfect delimitate. Una dintre ele măsoară 1 700 metri lungime pe 50 metri lățime. Nu ne sugerează însuși acest raport cifric marcajul unei piste de aterizare?

Nivelul tehnic al preincașilor exclude existența unor aparate de zbor. Cine, așadar, a conceput și dirijat **de sus** gravarea unei porțiuni a platourilor înalte din Peru?

E o întrebare valabilă și în cazul altor semne misterioase, descoperite în alte regiuni ale globului. Așa, de pildă, în comitatul Somerset, din Anglia, o mlaștină a fost drenată cîndva, foarte demult, astfel încît **contururile părților secate și ale canalelor reproduc harta bolții cerești.** În aceeași categorie se înscriu silueta uriașului de la Cerne Abbas și alte figuri de mari proporții, trasate pe colinele numite Gog și Magog, de lîngă Cambridge.

Ca și desenele de pe platourile peruviene, toate acestea nu sînt practic vizibile decît de la înălțime. Căutîndu-se o explicație, s-a recurs la ipoteza folosirii unor zmee uriașe sau a unor baloane — cu mult înainte de prima experiență oficială a fraților Montgolfier (1783). În legătură cu această din urmă presupunere, iată și o relatare din manuscrisul irlandez «Konungs Skuggsa», datînd cam de pe la 950:

«În tîrgul Cloera, într-o duminică (...) s-a petrecut o minune (...) .O ancoră metalică legată de o funie a căzut din cer și una din ghearele ei ascuțite s-a prins de arca de lemn de deasupra ușii bisericii. Oamenii s-au năpustit afară și au zărit pe cer o corabie cu oameni la bord, care plutea la celălalt capăt al funiei, apoi au văzut un om sărind peste bord și coborînd pe funie, ca și cum ar fi vrut să desprindă ancora. S-ar fi zis că înoată în apă. Oamenii s-au repezit să-l prindă, dar episcopul i-a oprit să-l rețină, temîndu-se că au să-l omoare. Odată eliberat, omul s-a grăbit să se cațere pe funie, ca să ajungă din nou pe corabie. Echipajul a tăiat funia, iar corabia, înălțîndu-se, a dispărut. Dar ancora a rămas în biserică, drept mărturie a acestei ciudate întîmplări.»

La prima vedere, s-ar părea că avem de-a face cu o poveste inspirată de un accident maritim banal. Dar corabia dispare nu îndepărtîndu-se în plan orizontal, ci **înălțîndu-se.** De altfel, totul seamănă cu o cunoscută scenă din «Cinci săptămîni în balon», chiar dacă aerostatul de acum un mileniu are mai curînd aerul unui dirijabil.

În vechile manuscrise pot fi găsite și alte relatări despre «corăbiile văzduhului» și despre pasagerii lor cu înfățișare omenească. De pe bordul acestor «corăbii» ar fi fost posibil să se schițeze contururile imense care ne uimesc astăzi în Peru, în Anglia și în alte colțuri ale lumii. În ce scop? Poate ca să dea de veste celor în stare să se ridice la aceeași înălțime că pe acolo au trecut, cîndva, neștiuții oaspeţi din Cosmos. Și că se vor întoarce...

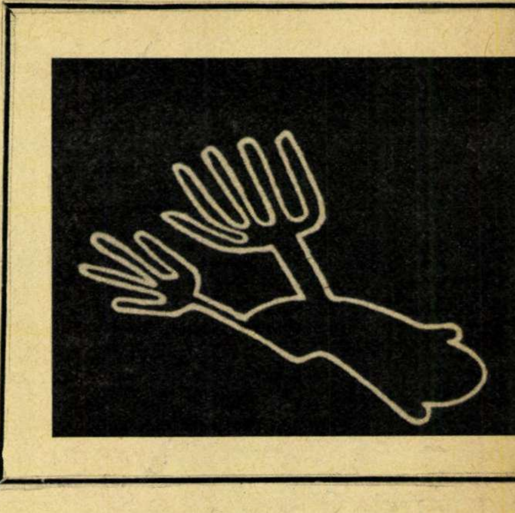

NAZCA

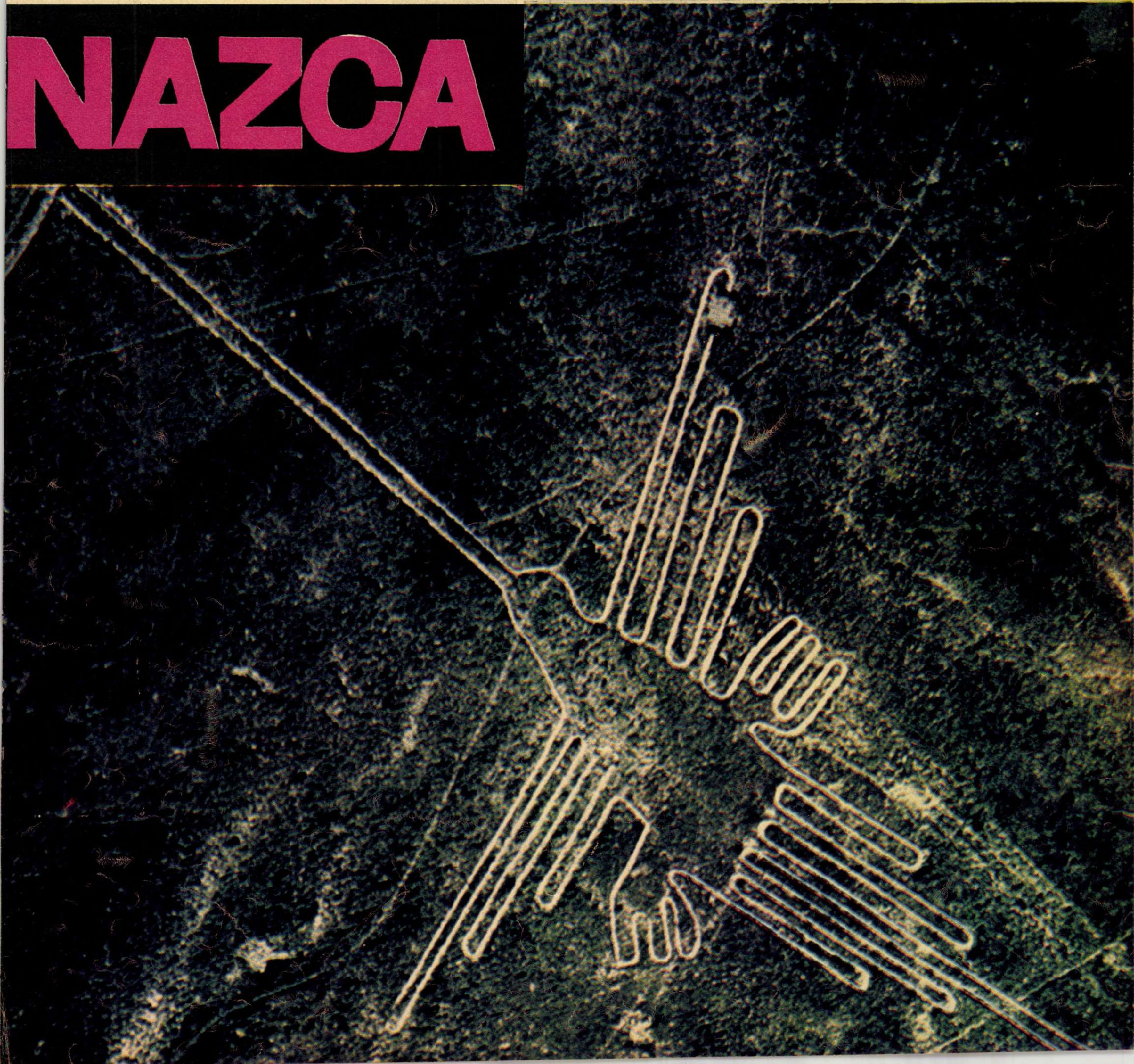

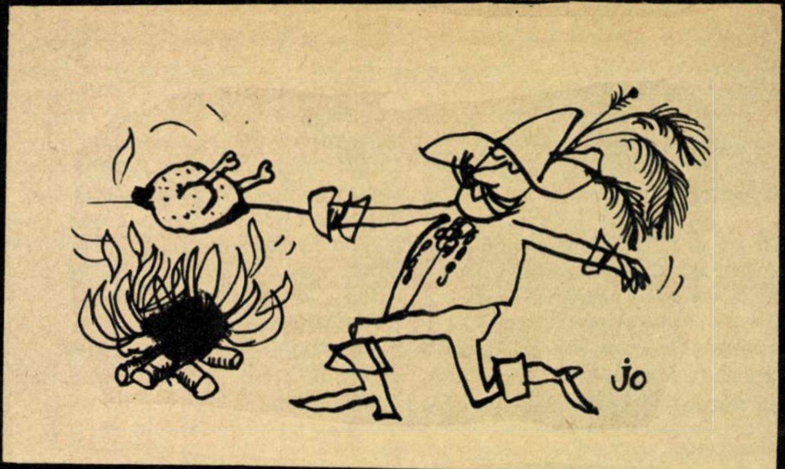

SĂ MÎNUIEȘTI FLORETA CA PARDAILLAN!

De fapt, nici nu s-a gîndit să practice scrima. Ea mergea zilnic în sala de gimnastică și începea să descopere plăcerile echilibrului pe bîrnă sau al eleganței în mișcări în probele de sol. Aceasta pînă într-o zi, cînd pe poarta stadionului Republicii a văzut în fața ei un grup de copii cu florete în mînă. Și fiindcă pînă la ora cînd trebuia să meargă la antrenamente mai era timp, s-a luat după ei, să vadă unde merg.

Au intrat într-o sală de sub tribuna I-a a stadionului. Tiptil, a deschis ușor ușa, și, sfioasă, a intrat și ea, fără să știe că această curiozitate o va face să renunțe la gimnastică. Era în primăvara anului 1966. Avea numai 12 ani.

— De ce ai rămas la scrimă?

— La început m-a atras veselia și sprinteneala micilor scrimeri. Mi-am zis că am să merg o singură dată. Apoi, a doua oară am descoperit că îmi plac foarte mult costumele albe. Altă dată am descoperit că este formidabil să mînuiești floreta ca Pardaillan. De fiecare dată descopeream că-mi mai plăcea ceva...

— Și cum a fost la început?

— Cam greu și, de ce nu aș spune-o, cam plictisitor. Mai ales că antrenorul nostru, I. Istrate, nu ne-a dat (mie și celorlalți începători) floretele din prima zi. Ne obișnuia cu tot felul de mișcări, dar numai atît. De aceea cred că cea mai fericită zi a fost cînd mi-a dat o mască și o floretă. Au urmat apoi antrenamente, lecții cu antrenorul și cu... un manechin. Apoi... Apoi a urmat un concurs în care am ocupat locul I. Era la sfîrșitul lui 1966. De atunci, în fiecare an — 1967, 1968 și 1969 (acum cîteva săptămîni) — am cîștigat titlul de campioană națională la juniori mici (fete).

Apoi Luminița mi-a povestit despre călătoriile pe care le-a făcut în străinătate, cu ocazia participării la diferite concursuri internaționale: despre concertele de la statuia lui Chopin din Varșovia, despre cum arată Dunărea la Belgrad, despre turneul din R.D.G., precum și despre participarea ei, la numai 14 ani, la campionatul mondial de tineret de la Londra, în 1968 («Mi-a părut rău că nu am cîștigat mai multe întîlniri pentru a mă califica în etapele superioare ale concursului, însă toate adversarele mele au fost mai mari și așa, mai nu știu cum, mă întreceau»).

Eleva Luminița Popescu din clasa a VIII-a B, Școala generală nr. 124 din București își dorește în viitor succese și mai mari, atît la școală, cît și în concursuri.

— Vreau să semăn cu Olga Szabo — mi-a mărturisit.

Ei da, e un vis. Un vis foarte frumos...

OCTAVIAN VINTILĂ

AMFORA SABINĂ

UN SERIAL DE AVENTURĂ ȘI DETECTIVISM

DE POP SIMION

19. NASUL

La muzeul arheologic din Constanța, nu există nici o monedă cu vulturul și delfinul care să atragă atenția în mod special. Dar chiar de ar fi fost, aceasta n-ar fi constituit pentru nimeni un secret deoarece și copiii știu că-i vorba de emblema cetății Histria, gravată cîndva pe monedele care se descoperă abundent în pămîntul Dobrogei și despre care oamenii de știință informează publicul. Amazoana știa, deci, că Dim a tras o minciună și că nu va pleca în nici o Constanță, la nici un Canarache; dar n-a vrut să-și dea curs bănuielii sale și, sărind într-un picior, să-i cînte tatălui ei, lovindu-și pumnii cu ațîțare:

Trei bani și-o alună,
Ai tras o minciună!

Nu, Amazoanei nu-i convenea să-și dezvăluie această bănuială; ea avea cu scatiii niște planuri pe cît de exacte pe atît de ascunse, care se descopereau dacă fiica autorului de romane polițiste n-ar fi trecut cu vederea trucul celor mari. Tot îl va afla pînă la urma urmelor, pentru că seara, înainte de culcare, Sabina se va cuibări pe genunchii lui Epsilon și, după ce se va fi pisicit destul, după un șir de mieuneli studiate, își va așeza arătătorul pe nasul tătînelui său, zicînd:

Nasul care-i moale,
Merită fasole,
Sau o bătăică
Pentru minciunică...

Dim nu rezistă la descîntecu-ghicitoare și pe loc mărturisește totul, în aceeași manieră, care-i o convenție a celor doi prieteni:

Recunoscîndu-mi vina
Față de Sabina,
Și în consecință
Îmi aduc căință,
Sperînd cu tărie
Nasul să-mi învie...

Nici unuia nici celuilalt însă nu-i arde acum de joacă. Amazoana cu scatiii pătrund în bucătăria ospătăriei unde operează tacticos și cu sînge rece (oare cînd și cum cîștigat?) știuta spargere ca să obțină cuțitoaiele, pe cînd, la numai treizeci de metri distanță, în magazia acelui han de cîmpie, pătrund alene trei inși enigmatici, tăcuți, furișîndu-se prin îngrămădirea de lăzi și sticlărie, trag ușa după ei, o încuie pe dinlăuntru, după care cade de pe buzele fiecăruia aceeași vorbă oftată: «în sfîrșit». Veți înțelege că-i vorba de Leon Gaspar, Epsilon și simpaticul Dio Mio. Deci «consiliul celor trei» poate începe.

Trei butoiașe de bere așezate triunghiular și la distanță egală devin fotoliile acelui consiliu restrîns, iar un al patrulea, ceva mai voluminos și cu doagă masivă, e rostogolit la mijloc și pus să stea în picioare, să fie masa consilierilor secreți. Prin gura șefului se rostește o singură frază, care sună astfel:

— Conform obiceiului; pălăria, creionul, petecul de hîrtie și numele celui bănuit.

Pe scurt, care-i infractorul?, ar fi întrebarea la care se rezumă ancheta pe care o întreprinde Leon Gaspar în «consiliul celor trei»; de fiecare dată cînd o urmărire condusă de el intră în faza finală, are via curiozitate să facă un sondaj printre colegii de anchetă care sînt invitați să facă suma probelor adunate și pe măsura talentului și perspicacității de care dispun, să indice pe o foaie de hîrtie numele celui bănuit de infracțiune.

Pe butoiul cu doagă masivă, devenit masă, e așezată pălăria negru-înspicată a scamatorului; o liniște desăvîrșită și o încordată emoție s-au instalat în încăperea aceea cu mirosuri tari, butoaie și munți de sticle. Primul scrie Dim, indicînd decis: «Joo», după care împăturește biletul și îl aruncă în jobenul aflat dinainte-i. Bănuiala lui Leon Gaspar se îndreaptă asupra unui alt ins, nume din opt litere, pe care îl notează ca la rebus, cu inițiala «V» și terminația «R», adică: «V......R» (personaj pe care cititorul îl va ghici fără îndoială). Dio Mio se pronunță ultimul; biletul acestuia cuprinde o adevărată drăcie, care îl va surprinde nu numai pe cititorul neavizat, ci pe Leon Gaspar însuși. Desenează un joben, după care scrie alături vorba EGO. Detectivul nu-și dă frîu liber enervării care pune stăpînire pe dînsul, vrea să-și păstreze judecata limpede. Fapt e că bănuiți de infracțiune sînt deocamdată doi; răspunsul lui Dio Mio îl ia, pînă la probă contrarie, drept o glumă proastă, cum face adesea flușturaticul său colaborator. Dar ce caută acolo vorba EGO, pe care el însuși o folosise cîndva, pe la începutul cercetărilor, cînd făcuse planul de bătaie și desenase cămila din cutie?! Pune cele trei bilete în buzunarul stîng al vestei, scoate batista roșie, de docher, cu care își freacă puternic, cu brutalitate chelia craniului său mare, vorbind astfel:

— Stimați colegi, eu vă spun mersi. Consiliul nostru se încheie, îl reluăm peste un ceas și două minute.

Primul iese Dim, spînzurîndu-și între buze pipa cu bulb mare și bobițe de camfor aromatizat. Îl urmează Dio Mio și Leon Gaspar. Detectivul are în buzunar un magnetofon, de dimensiuni mici, cît tabachera, pe care îl declanșează printr-o apăsare ușoară cu degetul. Din haina marelui detectiv se revarsă, la o intensitate pianisimă, fraza pe care o înregistrase în dimineața aceea în dormitorul săpătorilor: «Ciorba se împute, frățioare; să spălăm putina!»

Care ciorbă și care putină? Cine a vorbit astfel și a cui e vocea? Se va afla, desigur, nu însă înainte de a participa la acțiunea scatiilor conduși de Amazoană; aceștia tocmai coboară la subsolul hrubei hexagonale, în necropola cu umezeală și mucegai. Merg în șir indian, omul și cuțitul, purtînd cumplitele arme albe în dinți, ca apașii, ca să se dezlănțuie imediat; înfig lamele cuțitoaielor în pereții cu urme secrete, desprind probă după probă în straturile de tencuială. Oare ce neștiută filă de roman polițist stă scrisă în semne pe cioburile acelea de caolin?

(Va urma)

INVITAȚIE LA DRUMEȚIE

„PALATUL IERNII“

DIN APUSENI

Din Beiuș, Brad, Alba Iulia sau Turda se poate ajunge foarte ușor, după numai cîteva ore de mers cu autobuzul, la Cîmpeni — localitate aflată în Munții Apuseni. Apoi, tot cu autobuzul, se merge pe Valea Arieșului în sus, spre izvoarele acestui renumit rîu al Țării de Piatră, pînă la Gîrda de Jos (trecînd prin Albac, satul lui Horea). De-aici, de data aceasta pe jos, puteți porni să descoperiți una dintre cele mai frumoase și interesante comori ale Apusenilor: *peștera Scărișoara*. Trebuie numai să urcați pe Valea Gîrdei, să treceți prin Cheile Odrîncușii, după care timp de două ceasuri veți urca, după indicatoare, pînă la o cabană care vă așteaptă ospitalieră.

Peștera e, de fapt, un uriaș palat de gheață în care, după cum spune legenda, locuiește «Zîna iernii» împreună cu supușii ei: crivățul, gerul și zăpada. În timpul verii, cînd peste munții dimprejur dogorește soarele, în peșteră e frig ca-n toiul iernii. Frigul vine de la sutele de tone de gheață din care sînt formate zidurile subterane ale «palatului iernii».

Stalactitele și stalagmitele transparente, pe care alunecă picăturile de apă, par niște coloane ale unui templu feeric, în care jocurile de oglinzi îți dau impresia că lumina opaițului sau lanternei pe care o ții în mînă vibrează aruncînd scîntei. Sala de primire — planșeul de gheață de la gura peșterii — pare un patinoar. De aici, înarmați cu cele necesare explorării adîncurilor, speologii coboară într-o lume de basm, unde întîlnesc un «coridor al chiciurii», prin care se zice că «zîna iernii» își primește în taină sfetnicii, un «tron de gheață», «sala de rouă», «bisericuța lui Horea», «Vălul de mireasă al iernii», «Comoara lui Iancu» și multe, multe alte formații calcaroase înfășurate în pojghița gheții, cărora imaginația oamenilor le-a dat cele mai curioase denumiri...

Poate mulți dintre voi vor aștepta zadarnic, așa cum am așteptat și eu la vîrsta voastră, s-o vedeți ivindu-se aievea pe Alba ca Zăpada, cea din basmele copilăriei. Asta nu vă va împiedica însă să trăiți pentru un ceas sau două în lumea feerică a basmului, aici, în inima uneia dintre cele mai frumoase comori ale patriei noastre...

AM FOST LA PEȘTERĂ ȘI N-AM VRUT SĂ PLEC FĂRĂ O AMINTIRE....

P.S.

Pentru amatorii de expediții mai lungi, de la Scărișoara se poate merge la «Cetățile Ponorului» și la «Cetățile Rădesei» (6—7 ore de mers) — alte două comori ale Apusenilor — poposind mai întîi la Cabana Padiș, iar în continuare la Stîna din Vale și Beiuș.

SEVER NORAN

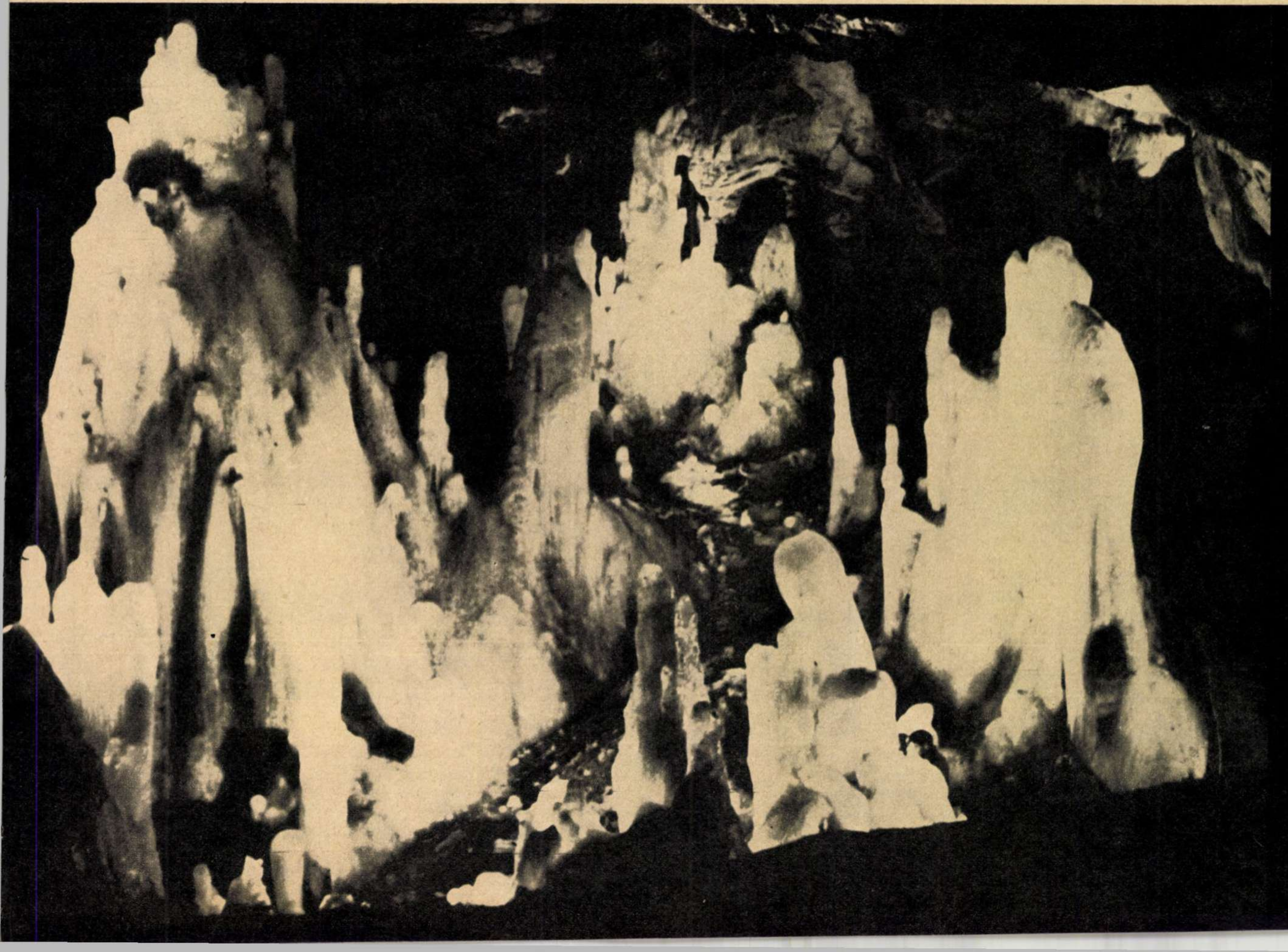

GHEȚARUL DE LA SCĂRIȘOARA, SALA «BISERICA»; FORMAȚIUNI STALAGMITICE DE GHEAȚĂ.

PLANETA RĂPITĂ

Scenariu: HORIA ARAMĂ
Desene: POMPILIU DUMITRESCU

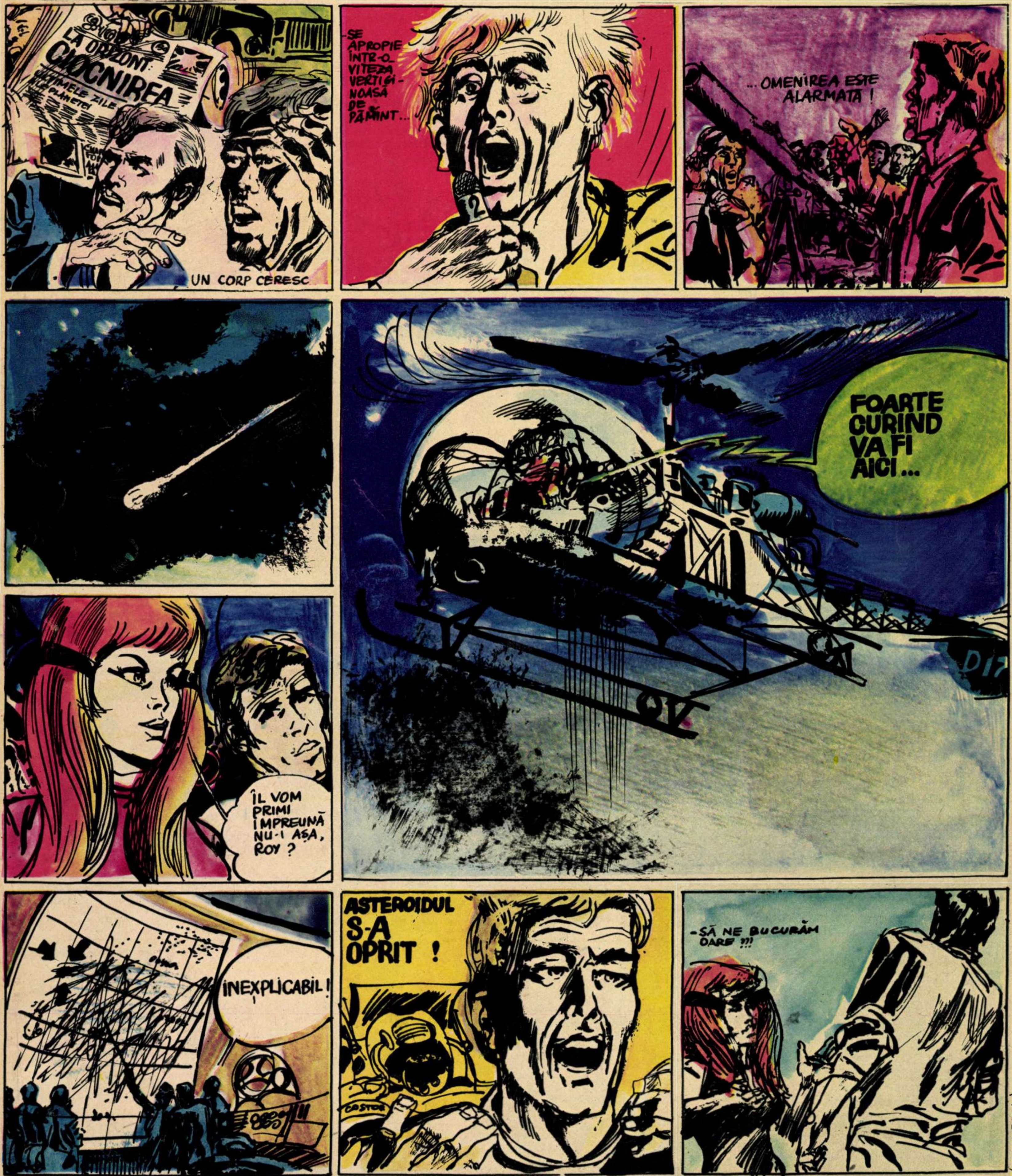
LA ORIZONT
CIOCNIREA
ULTIMELE ZILE ALE PLANETEI
UN CORP CERESC
SE APROPIE ÎNTR-O VITEZĂ VERTIGINOASĂ DE PĂMÎNT...
...OMENIREA ESTE ALARMATĂ!
FOARTE CURÎND VA FI AICI...
ÎL VOM PRIMI ÎMPREUNĂ NU-I AȘA, ROY?
ÎNEXPLICABIL!
ASTEROIDUL S-A OPRIT!
-SĂ NE BUCURĂM OARE ???

(VA URMA)

o SFINX o SFINX o SFINX o SFINX o o SFINX o SFINX o SFINX

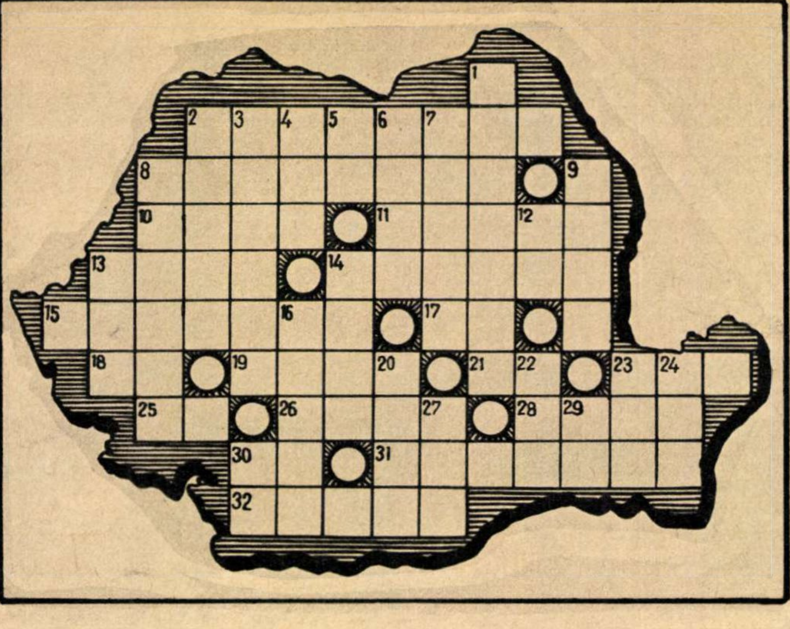

PE HARTA ŢĂRII

ORIZONTAL: 2) Localitate minieră în jud. Gorj. 8) Localitate în jud. Dîmboviţa cu două uzine hidroelectrice. 10) L-a mîncat... primăvara. 11) Pitorească aşezare în jud. Neamţ unde s-a construit prima mare hidrocentrală. 13) «Oraşul de pe Mureş» cu uzine de :maşini-unelte, vagoane, textile etc. 14) Gen de compoziţie muzicală. 15) Uman. 17) In cincinal! 18) Simbolul cianului. 19) Oraş în jud. Alba, în lunca Mureşului cu o întreprindere metalurgică, alta de prefabricate din beton, etc. 21) În Reşiţa! 23) Oraş în jud. Cluj cu un combinat de celuloză şi hîrtie, cu o întreprindere de produse finite din lemn, cu o fabrică de produse refractare etc. 25) Plantă textilă. 26) Oraş situat la confluenţa celor două Tîrnave unde se înalţă un combinat de industrializare a lemnului şi o fabrică de cărămidă şi ţiglă. 28) Oraş moldovean în care s-a construit moderna ţesătorie de mătase «Victoria». 30) La intrarea în Piteşti! 31) Al doilea centru important al jud. Prahova cu întreprinderi de prelucrare a metalului, ţiţeiului şi de exploatare şi prelucrare a lemnului. 32) Oraş muntean cu o uzină mecanică modernă, o uzină de sîrmă şi produse din sîrmă cu fabrică de electrozi, cu o uzină de prelucrare a maselor plastice, cu o fabrică de zahăr etc.

VERTICAL: 1) Oraş construit pentru minerii din Valea Jiului. 2) Oraş în jud. Neamţ cu industrie siderurgică (laminor de ţevi), a construcţiilor de maşini şi a prelucrării metalelor. 3) Cetate a aluminei. 4) Sufragiu. 5) Piese din portul naţional. 6) Orăşel în Australia. 7) Principala bază de aprovizionare cu cărbuni superiori a furnalelor din Reşiţa. 8) Centru de exploatare a petrolului pe valea Cricovului cu ateliere de reparat utilajul petrolier. 9) Folosit. 12) Atom (abr.) 13) Întreprinderea aparate de măsură şi control (abr.). 14) Colac de fire textile. 16) Oraş pe Valea Cibinului, important centru cultural şi economic cu o industrie constructoare de maşini şi de prelucrare a metalelor, textilă şi a tricotajelor, de prelucrare a lemnului etc. 20) Paloş curb, arma caracteristică a dacilor. 22) Model. 23) Decisten (abr.) 24) Rîu în U.R.S.S. 27) Afluent al Dunării ale cărui ape sînt folosite printre altele în instalaţiile pentru spălarea cărbunelui din depresiunea Petroşeni. 29) Posezi. 30) Simbolul plumbului.

MIHAI PĂTRAŞCU

GRĂDINIŢA LUI VALENTIN

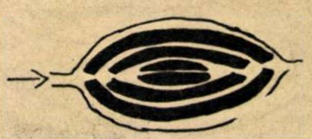

Valentin a amenajat o grădiniţă cu straturi de flori şi şase alei, aşa cum se vede în desenul alăturat. Lucrarea sa are însă şi un secret: e un fel de labirint. Dacă se intră în grădiniţă prin poarta din dreapta, pot fi parcurse toate cele şase alei, în fir continuu, şi se poate ieşi prin poarta din stînga, fără a trece de două ori pe acelaşi drum.

Care este drumul ce trebuie urmat?

CINCI PĂRŢI EGALE

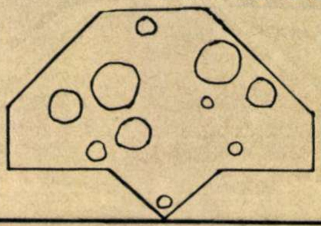

Desenul alăturat înfăţişează o bucată de tablă pe care sînt răspîndite zece orificii de diferite mărimi. Sînteţi destul de isteţ pentru a împărţi întreaga suprafaţă a tablei în 5 părţi egale ca suprafaţă şi identice ca formă, în aşa fel încît pe fiecare parte să se afle cîte două orificii?

TEMPORALĂ

Monoverb ilustrat.
(4—8)

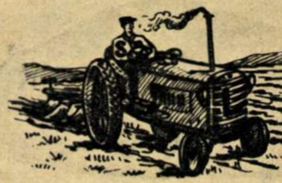

—Ai să vezi nene că n-ai avut dreptate cînd ai spus că nu poţi să găseşti acul în carul cu fîn?

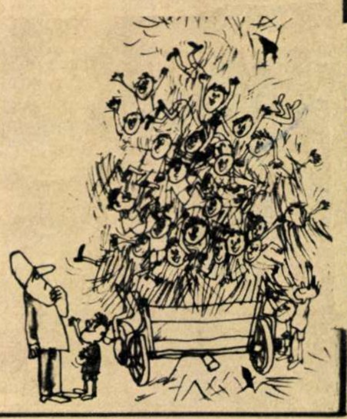

IOSIF TEODORESCU

— Va să zică ce-am învăţat la şcoală despre «Buturuga mică» este adevărat!...

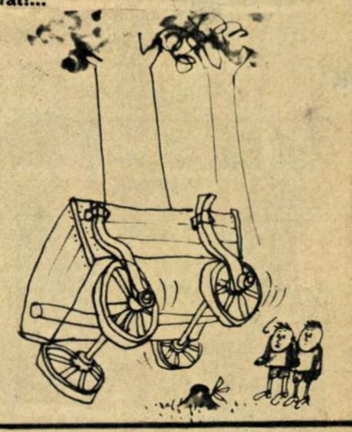

o SFINX o SFINX o SFINX o SFINX o o SFINX o SFINX o SFINX

Procuraţi-vă din timp următorul număr al revistei noastre (20). Veţi găsi în paginile lui REGULAMENTUL noului concurs de turism «EXPEDIŢIILE CUTEZĂTORII».

Invitaţie

DRAGĂ PRIETENE,

REDACŢIA REVISTEI «CUTEZĂTORII» TE INVITĂ SĂ VIZITEZI EXPOZIŢIA MINITEHNICUS 1969, CARE FUNCŢIONEAZĂ ÎNTRE 11—25 MAI A.C., ÎN BUCUREŞTI, LA PAVILIONUL C DIN PARCUL DE DISTRACŢII HERĂSTRĂU, ÎN FIECARE ZI, ÎNTRE ORELE 10—20, FĂRĂ ÎNTRERUPERE.

INVITAŢIA ESTE VALABILĂ PENTRU ORICE ZI.

JURIUL

În baza invitaţiei de mai sus se poate vizita expoziţia MINITEHNICUS '69. Decupaţi-o din revistă şi prezentaţi-o la intrare.

ARCAȘII LUI ȘTEFAN CEL MARE

⑥

Scenariul: COSTACHE ANTON **Desene: ALBIN STĂNESCU**

108

REZUMATUL CAPITOLULUI PRECEDENT:

LUI SION SIDI AHMED – FRATELE TEMUTULUI MAMAC-HAN-I SE ADUCE ȘTIREA CĂ OȘTENI NEÎNFRICAȚI AU ÎNCHIS TOATE DRUMURILE DE ÎNTOARCERE. LUPTA HOTĂRÎTOARE SE DĂ LA VADUL ZIMBRILOR, UNDE CĂPITANUL COSTEA GÎNJU, CĂLUGĂRUL MANOILĂ, TOMA PITICU ȘI OANĂ CERB, PRIND O PASĂRE RARĂ: PE ÎNSUȘI SION SIDI-AHMED.

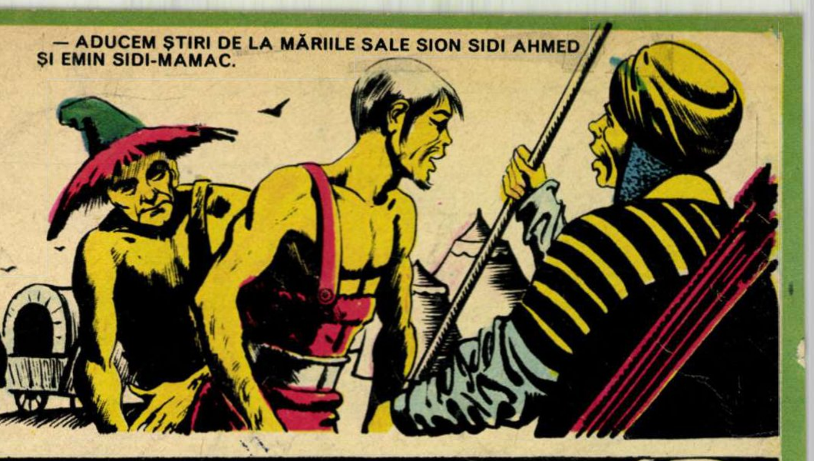
— ADUCEM ȘTIRI DE LA MĂRIILE SALE SION SIDI AHMED ȘI EMIN SIDI-MAMAC.

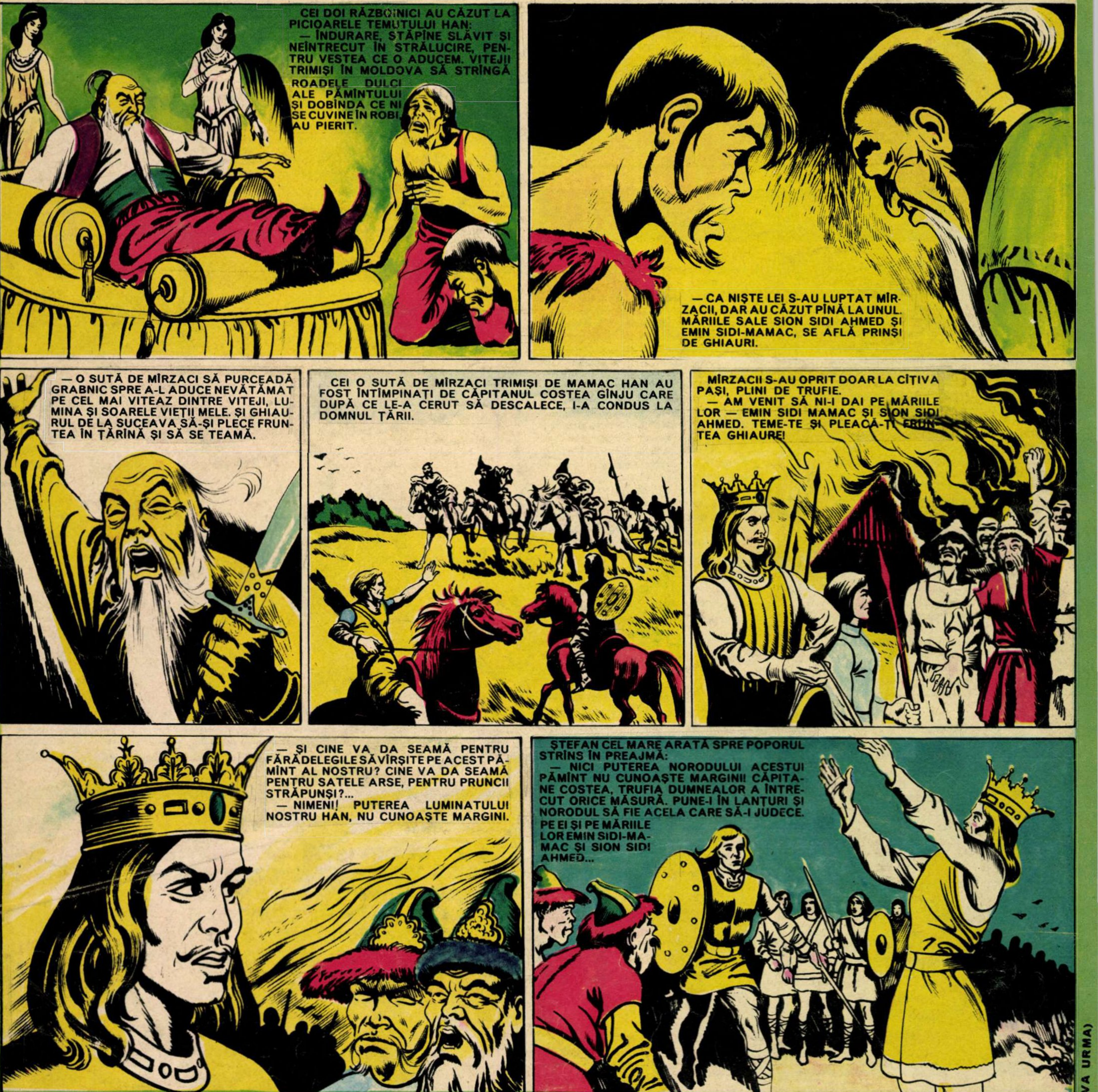
CEI DOI RĂZBOINICI AU CĂZUT LA PICIOARELE TEMUTULUI HAN:
— ÎNDURARE, STĂPÎNE SLĂVIT ȘI NEÎNTRECUT ÎN STRĂLUCIRE, PENTRU VESTEA CE O ADUCEM. VITEJII TRIMIȘI ÎN MOLDOVA SĂ STRÎNGĂ ROADELE DULCI ALE PĂMÎNTULUI ȘI DOBÎNDA CE NI SE CUVINE ÎN ROBI, AU PIERIT.
— CA NIȘTE LEI S-AU LUPTAT MÎRZACII, DAR AU CĂZUT PÎNĂ LA UNUL. MĂRIILE SALE SION SIDI AHMED ȘI EMIN SIDI-MAMAC, SE AFLĂ PRINȘI DE GHIAURI.
— O SUTĂ DE MÎRZACI SĂ PURCEADĂ GRABNIC SPRE A-L ADUCE NEVĂTĂMAT PE CEL MAI VITEAZ DINTRE VITEJI, LUMINA ȘI SOARELE VIEȚII MELE. ȘI GHIAURUL DE LA SUCEAVA SĂ-ȘI PLECE FRUNTEA ÎN ȚĂRÎNĂ ȘI SĂ SE TEAMĂ.
CEI O SUTĂ DE MÎRZACI TRIMIȘI DE MAMAC HAN AU FOST ÎNTÎMPINAȚI DE CĂPITANUL COSTEA GÎNJU CARE DUPĂ CE LE-A CERUT SĂ DESCALECE, I-A CONDUS LA DOMNUL ȚĂRII.
MÎRZACII S-AU OPRIT DOAR LA CÎȚIVA PAȘI, PLINI DE TRUFIE.
— AM VENIT SĂ NI-I DAI PE MĂRIILE LOR — EMIN SIDI MAMAC ȘI SION SIDI AHMED. TEME-TE ȘI PLEACĂ-ȚI FRUNTEA GHIAURE!
— ȘI CINE VA DA SEAMĂ PENTRU FĂRĂDELEGILE SĂVÎRȘITE PE ACEST PĂMÎNT AL NOSTRU? CINE VA DA SEAMĂ PENTRU SATELE ARSE, PENTRU PRUNCII STRĂPUNȘI?...
— NIMENI! PUTEREA LUMINATULUI NOSTRU HAN, NU CUNOAȘTE MARGINI.
ȘTEFAN CEL MARE ARATĂ SPRE POPORUL STRÎNS ÎN PREAJMĂ:
— NICI PUTEREA NORODULUI ACESTUI PĂMÎNT NU CUNOAȘTE MARGINI! CĂPITANE COSTEA, TRUFIA DUMNEALOR A ÎNTRECUT ORICE MĂSURĂ. PUNE-I ÎN LANȚURI ȘI NORODUL SĂ FIE ACELA CARE SĂ-I JUDECE. PE EI ȘI PE MĂRIILE LOR EMIN SIDI-MAMAC ȘI SION SIDI AHMED...
(VA URMA)

Cutezătorii 19

Redacția: București, Piața Scînteii nr. 1, telefon 17 60 10. Redactor șef: Mihai NEGULESCU, Redactor șef-adjunct: Petre GHELMEZ, Secretar general de redacție: Ovidiu ZOTTA. Administrația: Editura SCÎNTEIA, București, Piața Scînteii nr. 1, telefon 17 60 10. Tiparul: Combinatul Poligrafic CASA SCÎNTEII. Redactor artistic Pompiliu DUMITRESCU, Tehnoredactor: Rozalia BARANY.

1 leu

Abonamentele se primesc de către oficiile și agențiile P.T.T.R., de către factorii poștali și difuzorii de presă.

Cutezătorii

20

(86)

JOI, 15 MAI 1969, ANUL III

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR.

Foto: GH. CUCU

Cicliştii din MICFALĂU

(pag. 6—7)

ECRAN

20 Cutezătorii

14 pionieri—14 vrăjitori. Da, da, nu vă mirați. În mîinile lor, banale crăci, rădăcini sau cioate se transformă în gingașe balerine, zvelte căprioare, ușoare păsări planînd în zbor și în alte multe obiecte pline de grație și frumusețe. Iată-i, în jurul profesorului lor, Aurel Nicodin, cel care îi călăuzește pe tărîmul fanteziei, spre frumos. Adresa: Casa pionierilor din orașul Gheorghe Gheorghiu Dej.

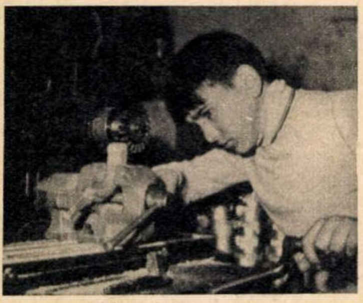

Moment de maximă atenție. Barta Gyula lucrează la freză! Să potrivești sabotul frînei pentru frezare nu-i deloc un lucru simplu, mai ales că «beneficiarii» sînt colegi de la cercul tehnic-auto al Casei pionierilor din Zalău, renumiți constructori de carturi.

Despre pionierii echipei de dansuri a Școlii generale nr. 4 din Iași se poate spune că și-au cucerit un bun renume prin frumusețea interpretării dansurilor populare dar... nu numai atît. De cîtva timp dansatorii pregătesc o surpriză colegilor. La serbarea închinată celei de a 20-a aniversări a Organizației pionierilor vor avea în horă încă 12 perechi din cele mai... mici, școlari din clasa I-a, a II-a și-a a III-a.

șantiere

Să construiești drumuri, întinzînd panglici de asfalt care apropie o așezare de alta. Să plantezi păduri, redînd coastelor de deal și de munte bogăția și frumusețea lor milenară. Să smulgi cîmpia din îngrijorarea cu care, vara, privește cerul prea senin, aducîndu-i apa de la rîul din preajmă. Să prefaci străzile orașelor în grădini, dăruindu-le surîsul colorat și parfumat al florilor.

Toate acestea și încă multe altele — amenajări de terenuri sportive, marcări de trasee turistice, întrețineri de pășuni etc. — atrag milioane de tineri de la noi care descoperă de fiecare dată, pe șantierele de muncă patriotică, admirabilul prilej de a dovedi ce mare forță reprezintă energia, entuziasmul lor.

Primăvara s-a lăsat îndelung așteptată anul acesta, sîntem la mijlocul lunii mai și nu ne despart prea multe zile de cînd am cules cei dintîi ghiocei, dar șantierele de muncă patriotică, în primele rînduri ale cărora se găsesc tinerii, pot face un bilanț însuflețitor. Numai la București au fost amenajate peste 20 de mii de mp de spații verzi, s-au plantat 60 de mii de arbori și arbuști, 4 milioane de flori. Fiecare oraș, fiecare sat raportează cifre care, atestînd numărul orelor de muncă patriotică ale tinerilor, solicită parcă, pentru totalizarea lor, obișnuința în calcule fabuloase proprie astronomilor.

Te văd citind aceste rînduri, cutezătorule, și-ți simt în priviri întrebarea: «Dar pe noi, pionierii, ne-ai uitat? Și noi am avut, și noi avem un cuvînt de spus în munca pentru înfrumusețarea orașelor și satelor. Nu ne-am mulțumit numai cu ceea ce am făcut în tradiționala noastră «Săptămînă a primăverii!»

Ai dreptate, prietene. Dar vorbind despre tineri, nu m-am gîndit nici o clipă să nu vă includ și pe voi, pionierii și școlarii, în această vîrstă a hărniciei și dăruirii. Nu voi uita niciodată pe băiatul întîlnit nu de mult, muncind împreună cu colegii săi la amenajarea lacului Pantelimon II, pe băiatul care trăia o fericire de o rară intensitate, în urma constatării că, lucrînd, i-a apărut prima bătătură în palmă... Multiplic această imagine de sute de mii de ori, văd sute de mii de fețe îmbujorate de emoția primului contact cu munca, văd sute de mii de palme în care lopata sau hîrlețul a lăsat cea dintîi urmă, invitîndu-ne pe toți să recunoaștem în ea semnul nobleții și frumuseții viitoare.

OCTAV PANCU-IAȘI

Fapte pionierești

NUMĂRAȚI PÎNĂ LA 500 000?

Stăm de vorbă cu I. Petrovici, regizorul filmului «Muguri XX» — viitoare producție a Studioului «Alexandru Sahia», închinată celei de a 20-a aniversări a organizației noastre. Dînsul va filma tot ce este mai demn de încredințat memoriei peliculei din activitatea unităților și detașamentelor de pionieri în acest an de sărbători. O va face înarmat cu kilometri de peliculă, cu tone de aparataj, însoțit de o impresionantă echipă de tehnicieni. Deocamdată însă a bătut toată țara, timp de patru săptămîni, localitate după localitate, pentru «prospecție».

L-am găsit pe regizorul nostru în această din urmă situație. În pauza dintre două antinevralgice l-am întrebat: Spuneți-mi într-o frază, într-o singură frază, ce v-a impresionat cel mai mult din tot ce-ați văzut?

!?

— Mai mult și mai mult! Dar într-o singură frază!

— ?!

Îi cerem imposibilul. Omul văzuse atîtea! Cu ce să înceapă pentru... a nu mai adăuga nimic?

Ce anume să spună pentru a nu neîndreptăți pe nimeni? Își răsfoia încurcat caietul cu însemnări. Cu chenare groase creionul balograf înconjurase zeci și zeci de pagini: pionierii-sticlari de la Pădurea Neagră, ceramiștii de la Horezu, sportivii de la Micfalău, rachetiștii din Tîrgoviște, fluierașii din Vaideeni... Deodată încurcătura se risipește. Regizorul se luminează la față.

— Eram la Hărman, în jud. Brașov. Aici, pionierii sînt țesători. Lucrează covoare persane, cu o îndemînare deprinsă din generații. Ei bine, știți ce mi s-a părut de-a dreptul fantastic? Că pentru a termina un asemenea covor fiecare pionier face... 500 000 de noduri. Fix 500 000!! O jumătate de milion!!

Regizorul exprimase într-o frază — așa cum îi cerusem — ceea ce îi cerusem. Dar eu înțelegeam că uimirea sa față de dîrzenia, răbdarea, migala acestor copii care pentru a duce la bun sfîrșit un singur lucru desăvîrșit fac 500 000 de operațiuni, această uimire era o *sinteză*, ea cuprindea într-o formulă matematică admirația sa închinată sutelor de detașamente pe care le văzuse la lucru, timp de 4 săptămîni, toate în căutarea perfecțiunii, cu aceeași răbdare, dîrzenie și migală.

MIRCEA SÎNTIMBREANU

Pe șantierele hărniciei pionierești.

Împliniri

Un freamăt Instelat de zile mari
trece sărbătorește prin țară.
Diminețile sună prelung In stejari,
spicele saltă spre steaua-polară.
Un gînd bărbătesc mută zarea mai sus;
frumoasă și calmă ni-i dulcea podgorie
și codrul In care Intîi ne-am rostit.
Intrăm In istorie
ca un anotimp Implinit.

Răsară și curgă mereu visătoarele
fluvii spre care cu greul recoltei venim.
Pa cadranele patriei, soarele
trece cu sunetul plin.

NICOLAE DUMBRAVĂ

La Liceul Dr. Petru Groza din Capitală a avut loc primul simpozion al pionierilor colecționari de ilustrate. Pornită de la atracția pentru culori și imagini, activitatea cercului a dobîndit, cu timpul, un caracter științific. Astfel la prima discuție, pionierele Mîinea Daniela și Zaharia Ruxandra, folosind numeroase ilustrate au vorbit despre importanța apei în menținerea vieții pe pămînt, despre lumea fantastică din adîncul mărilor și oceanelor. La reușita simpozionului au contribuit și pionierele Nicolae Gabriela, Dimitrovici Alexandra prin interesantele panouri prezentate.

MINITEHNICU

Revista «Cutezătorii» vă invită vizitați expoziția de creații tehnice pionierilor și școlarilor prezentate cadrul Concursului Minitehnicus.

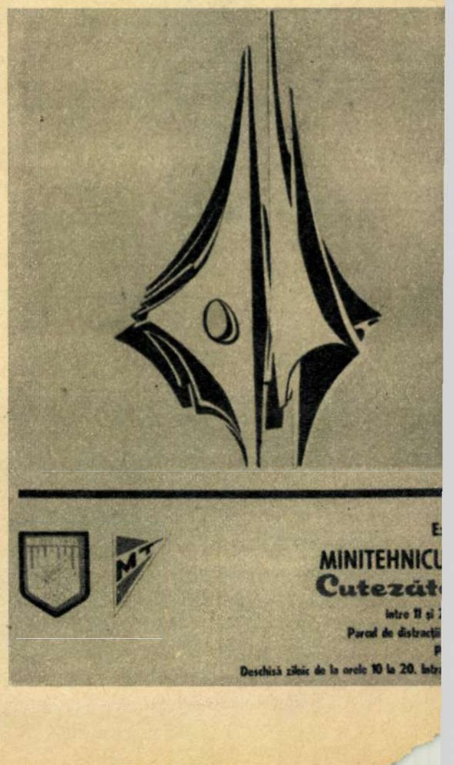

ATENȚIUNE! ATENȚIUNE!

CONCURSUL „EXPEDIȚIILE CUTEZĂTORII“

Urmărind stimularea practicării de către pionieri a turismului în forme cît mai interesante și mai atractive, revistele «Cutezătorii» și «Jobarat» organizează în cadrul acțiunii «Pionieri pe cărările patriei», cu sprijinul Consiliului Național al Organizației Pionierilor și al consiliilor județene, expediții pionierești complexe, avînd ca bază drumeția cu corturi. Ele vor purta numele de «EXPEDIȚIILE CUTEZĂTORII».

Citiți regulamentul concursului în pagina 10!

Ștafeta PIONIERIEI

PRIMĂVARA PE SCENĂ

de ȘTEFANIA HORVÀTH

La Cluj se zvonea că pionierii au adus primăvara. Într-adevăr: pe bulevardul Păcii, unde cu cîteva zile în urmă oamenii treceau zgribuliți de frig pe un vînt năprasnic al iernii ce nu se mai termina, au sosit primele raze de soare primăvăratic o dată cu autobuzele împodobite cu steaguri și flori ale participanților la Festivalul cultural-artistic al pionierilor și școlarilor din zona Cluj. Sînt cei mai buni cîntăreți, dansatori, recitatori din județele: Alba, Bistrița-Năsăud, Cluj, Harghita, Maramureș, Mureș, Sălaj, Sibiu, Satu-Mare. Aproape trei mii de pionieri români, maghiari, germani, buni prieteni, buni păstrători ai frumoaselor tradiții populare. Și două zile — de dimineață pînă seara — au prezentat programe variate, interesante, punînd la grea încercare juriul.

...Pe scenă s-a aliniat corul Casei de copii din Prundul Bârgăului. Ca niște clinchete de clopoței, vocile limpezi umplu sala cu minunata melodie a corului vînătoresc de Weber.

...Dansurile populare românești si maghiare, cîntecele, recitările, montajul literar pe fond de muzică și coregrafie ale pionierilor liceului din Beclean sînt răsplătite cu vii aplauze.

Poate cel mai original număr al festivalului l-au prezentat fluierașii din Jina (județul Sibiu). Original prin faptul că șuba întoarsă, căciula de miel pentru cei din Jina nu e doar o recuzită, ci îmbrăcămintea cotidiană, iar fluierul — prietenul nedespărțit al copiilor. Fiece membru al orchestrei de fluierași este un adevărat păstor, care în timpul verii păzește oile. Priviți fotografia: o adevărată atmosferă de Mioriță...

Să ne oprim o clipă și la fanfara pionierilor din Cristian. Este singura fanfară pe scena festivalului, o formație bine închegată, disciplinată. Și pentru că în comună fanfara are o tradiție de peste 100 de ani, cel mai îndrăzneț vis al copiilor este să facă parte din fanfară cînd vor fi mari și, bineînțeles, să cîștige acest concurs. Originalitatea acestei formații este că dirijorul, Hanz Kollner este profesor de matematici, iar componenții fanfarei îndrăgesc nu numai muzica, ci și matematicile...

Șezătoarea din Satu-Mare, frumoasele obiceiuri populare transpuse pe scenă, și cîte și mai cîte momente emoționante, frumoase, demne de laudă a găzduit scena Clujului în aceste zile de primăvară. Momente, care încă o dată grăiesc despre trăinicia prieteniei dintre acești copii, care au adus pe scenă voioșia, iscusința, talentul și farmecul vîrstei pionierești.

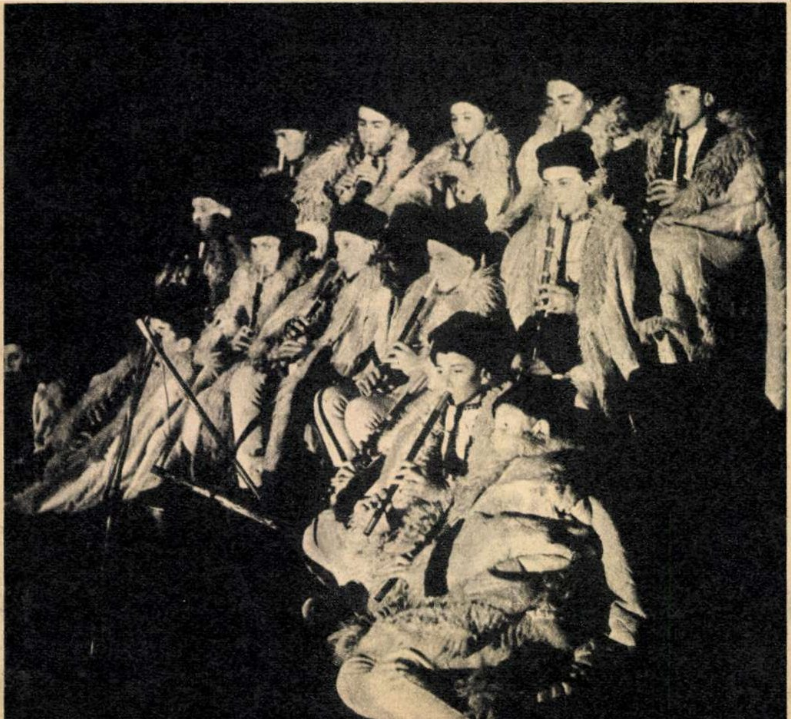

La microfon, solistul de muzică populară Vasile Mușat de la Școala generală Gugești-sat, județul Vrancea.

A fost pionieră a școlii

Mereu în mijlocul nostru, conduce echipajul unității în cunoașterea frumuseților și bogățiilor patriei. Alături de noi pe piscurile însorite ale munților, prin marile întreprinderi industriale, în minunatele călătorii imaginare sau în drumețiile în care pornim adesea, comandanta unității, profesoara de geografie, Ghiță Maria — fostă elevă și pionieră a școlii, trezește în sufletul nostru dragostea de muncă, încrederea în forțele noastre, în viitorul luminos ce ne așteaptă.

Am rugat-o de curînd să-mi acorde un scurt interviu.

Rep: Faceți parte din primele detașamente de pionieri din țara noastră. Ce activități v-au plăcut atunci, cînd aveați vîrsta noastră?

G.M.: Excursiile, audițiile muzicale, vizionările de filme, corespondența cu pionierii din alte țări...

Rep.: Ce fapte deosebite au săvîrșit pionierii din unitate cînd dumneavoastră erați pionieră?

G.M.: Multe. Pentru mine, însă, una rămîne de neuitat: prietenia cu care m-au înconjurat colegele mele Postelnicu Lucia și Manole Ioana. Era în ultimul trimestru al clasei a șaptea. Bolnavă, cu piciorul în ghips mă chinuia durerea, mă frămîntau grijile pentru examenul de sfîrșit de an, de admitere... Și iată că au apărut ele. Zi de zi, m-au dus pe brațe la școală. Așa am putut încheia cu succes și ultimul an al școlii generale.

Rep.: Ce v-a determinat să alegeți această profesie?

G.M.: Dragostea pentru copii, și... dragostea pentru natură.

Rep.: Ce simțiți cînd primiți noi pionieri în unitate?

G.M.: Mă văd pe mine, aceea de acum 20 de ani. Retrăiesc emoțiile momentului o dată cu micuții care primesc cravata roșie.

Rep.: Cum ați dori să fie pionierii unității?

G.M.: Pe cei mai mulți, așa cum sînt: harnici, frumoși, buni, curajoși, plini de inițiative. Și de ce să nu-ți mărturisesc, pe cîțiva i-aș dori... mai cuminți.

DRAGOȘ NICOLESCU

cl. a VI-a B., Școala generală nr. 1, comuna Dărmănești, județul Argeș

◆

Dacă mi-aş cerceta inima, ca pe-o casă de ţară cu odăi-auricul şi cu odăi-ventricul, dacă i-aş cerceta ceasornicărescul mers, e sigur că n-aş izbuti să scriu promisul, sărbătorescul articol şi-aş căuta iar rime, eu, Gheorghe Tomozei (mai întîi pionierul şi mai apoi poetul)

Poetul Gheorghe Tomozei

veşnic nărăvitul la vers... Veşnic îndrăgostitul de luna aprilie, de flori, de terfeloage şi de serile cu miros de tei şi vanilie şi înverzit pe degete, toamna, de-a nucilor coji.

Iată, care-va-să-zică, am asemenea vechi amintiri, viaţa a alunecat în urma mea, încît mi-e dat să intitulez rîndurile acestea, subţiri întocmai ca pe-un roman de Dumas.

După douăzeci de ani, într-un sertar cu dulci odoare, aflîndu-şi între manuscripte adăpost îşi stinge, voievodal, culoarea ascunsă de soare, cravata roşie a pionierului care am fost.

După douăzeci de ani cărţile şcolii, «aritmetici», «botanici», «cetiri», «chimii», mi-apar ca noi pe banca amintirii, filele-s pline de cuvinte vii şi-n toate încolţeşte o iarbă a iubirii.

După douăzeci de ani trompetele pioniereşti le aud, vestind cu argintul lor bucuria, cu soarele rostogolit în aerul crud, pe-ntinderile Republicii Socialiste România şi vreau, ca altădată, poet să îi fiu ţării şi roşiilor flamuri să le rămîn poetul, resfire-se versul pînă sub stelele mării, cuvintele — păsări resfire-şi penetul...

La mulţi ani, lume de roşii cravate!
La mulţi ani, popor de nădejdi!

Respirăm sub aceleaşi astre curate, sub aceleaşi bolţi strămoşeşti...

Ca un pionier «bătrîn» întîmplat printre voi, vă promit un lung taifas, cald şi firesc purtat pe îndelete în cărticele noi, rostite-n graiul tipograficesc.

Fiţi aşadar, frumoşi şi sănătoşi şi creşteţi ca lumina, grîul, apa, ca trunchiurile răsărite de strămoşi, şi bucurîndu-ne şi noua pleoapă.

Fiţi mîndri, cavaleri ai îndrăznelii, prietenii şi cititorii mei, vă-ntîmpină cu flori ale cernelii, pionereşte salutînd

GH. TOMOZEI

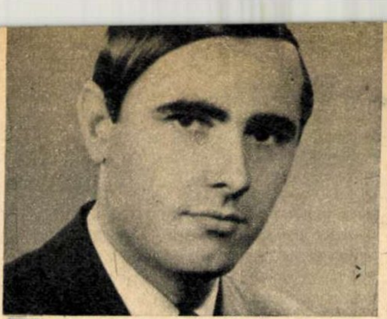

Tehnolog-şef. Multora termenul le este, desigur, familiar. El desemnează funcţia celui care stabileşte în ce mod se desfăşoară întregul proces de producţie, ce procedee se impun pentru realizarea în condiţii optime a fiecărei lucrări tehnice. La Uzinele «Strungul» din Arad, tehnologul-şef — inginerul Gavrilă Mureşan — este dirijorul unei uriaşe orchestre care are drept instrumentişti muncitori de cea mai înaltă calificare şi a cărei partitură, executată de agregate, mecanisme şi motoare electrice, culminează prin realizarea uneia dintre cele mai importante maşini-unelte necesare industriei actuale — strungul.

Inginerul Gavrilă Mureşan

— Am avut norocul ca învăţătoarea şcolii din imediata vecinătate a casei noastre să observe interesul cu care de mic încercam să descifrez literele cărţilor. Ea m-a ajutat să devin elev puţin timp după ce împlinisem vîrsta de 5 ani.

Poate pentru că tata era mecanic de locomotivă şi în casă trăiam într-o «atmosferă tehnică», poate dintr-o înclinaţie interioară care trecea dincolo de aceste date, de la 9—10 ani am început să mă interesez de fizică şi apoi de tehnică (să nu uităm: eram elev în clasa a V-a, a VI-a). Dar în acelaşi timp abia fusesem primit în organizaţia de pionieri. Port în inimă caldă amintire a acestei perioade pentru jocurile şi cîntecele pe care le-am învăţat, pentru farmecul care l-am resimţit la primul foc de tabără. N-am să uit pe primul meu instructor de pionieri, care alături de profesorul de fizică, m-a îndrumat stăruitor către activitatea în cercurile tehnice şi a încurajat pasiunea mea pentru ştiinţă. Acelaşi instructor mi-a pus în mînă primele cărţi de ştiinţa. Datorită lui, întreaga mea activitate pionierească m-a legat de felurite cercuri unde meşteream ori de cîte ori aveam un ceas liber.

Astfel, o dată cu absolvirea liceului, m-am orientat fără nici o ezitare spre Facultatea de mecanică a Institutului politehnic. De atunci, am avut prilejul mai întîi să demontez şi să remontez zeci, sute de strunguri, apoi să gîndesc şi să aştern pe planşeta de proiectare strunguri de o concepţie nouă. Dar de cîte ori îmi reuşeşte ceva, mă gîndesc cu caldă recunoştinţă, la anii pionieriei, la primul meu instructor.

Uzina în care lucrez nu este deloc ocolită de vizitele grupurilor de pionieri. De cîte ori timpul îmi permite mă alătur lor, încercînd să descifrez din privire şi întrebări pe viitorii pasionaţi ai tehnicii.

H. LEREA

Cine nu-l cunoaşte pe *Mihai Albu*, «prima vioară» a baschetului românesc? Palmaresul său? Peste 10 ani în reprezentativa ţării, selecţionat în echipa Europei, «erou» al multor meciuri cîştigate de români datorită jocului său inteligent, care electrizează coechipierii şi pe care unii ziarişti străini îl caracterizează drept «fantastic».

Sibiu, anul 1950. Să răsfoim un album de familie. Primele imagini: un băiat de zece ani, cu părul creţ, vioi şi neastîmpărat, dar handicapat de... «tonaj». Fiind prea gras, e socotit inapt pentru sport, deşi băiatul ştie să înoate şi se pricepe la schi.

Dar iată că, într-o zi, totul se schimbă. Pionierii din şcoala lui sînt «provocaţi» la un meci de fotbal şi la un meci de... înot de colegii lor de la altă şcoală. Neavînd cu cine completa echipa de înotători, preşedintele detaşamentului îl trece şi pe Mihai Albu. Dar, surpriză: Mihai cîştigă. Încurajat de colegi, începe să se antreneze sistematic. Peste cîteva luni e campion pe oraş la înot, apoi, în iarna aceluiaşi an, devine şi campion de schi.

Peste doi-trei ani, în ziarul local, sub titlul «Mezinul echipei», un cronicar îl elogiază pe cel mai tînăr jucător al echipei de volei «Constructorul». Numele mezinului? Mihai Albu! Din băieţaşul cu «tonaj» de odinioară n-a mai rămas decît o amintire.

Baschetbalistul Mihai Albu

— De aici înainte a intrat în joc mîndria detaşamentului nostru de pionieri de a avea un dublu campion, iar pe de altă parte dorinţa mea de a onora mereu cravata roşie pe care o purtam. Slăbisem şi mă lungisem, mărturiseşte Mihai Albu, încît colegii ziceau că sînt numai... picioare. Dorinţa de a fi mereu în frunte îmi dădea curaj de fiecare dată la concursuri.

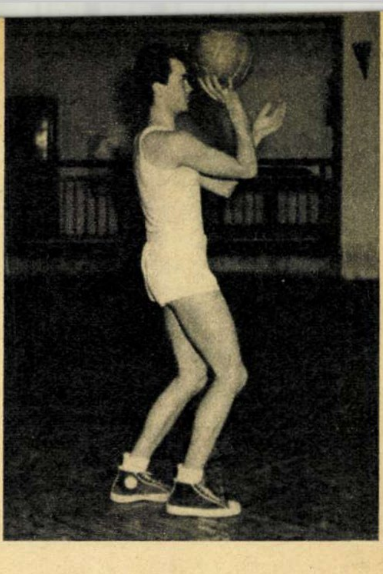

— Cum ai făcut cunoştinţă cu baschetul?

— La Sibiu se disputa cupa «Cravata roşie» la acest sport. Pionierii m-au propus în echipă şi am început antrenamentele. Echipa liceului meu a cîştigat cupa, iar eu m-am îndrăgostit de baschet. O dragoste care durează de 16 ani...

Mihai Albu rămîne cîteva clipe pe gînduri. Apoi adaugă:

— Un polisportiv la vîrsta pionieriei nu înseamnă neapărat un campion peste zece-douăzeci de ani. Mai are nevoie şi de altceva. Iar acest altceva se cheamă «pasiune şi răbdare». Răbdarea de a aştepta marile rezultate, care vor veni greu, dar cu siguranţă, dacă există acea flacără numită pasiune. Am jucat în echipa Europei şi de nenumărate ori în reprezentativa ţării noastre. Am trăit clipe de neuitat, dar mereu îmi vor rămîne vii în amintire meciurile şi concursurile pionereşti, «galeria» care mi-o făceau colegii de şcoală, bucuria lor cînd aduceam un trofeu detaşamentului. Colegii, purtători ca şi mine ai cravatei roşii, au fost primii care au crezut în mine, ca sportiv!

SEVER NORAN

Reportaj de
ECATERINA BOKOR
și
ELENA SKIBINSKI
Fotografii:
GH. CUCU

CICLIȘTII DIN MICFALĂU

Micfalău, județul Covasna. Un sătuc pitoresc la poalele Carpaților, ca multe altele din țara noastră. Un grup de băieți de 13—14 ani a pornit la vale pe biciclete. Cît ai clipi din ochi, șepcile, tricourile colorate au devenit minuscule puncte ce abia se mai zăreau printre copacii care au început să înfrunzească.

— Băieții noștri! — spun cu bucurie și mîndrie în urma lor oamenii de pe la porți, de prin fața caselor. Temerarii pe două roți au trecut pe lîngă ei ca o adiere de vînt primăvăratic spre potecile însorite din împrejurimi. Nu e o noutate, e obișnuitul antrenament zilnic în vederea viitoarei și extraordinarei aventuri din timpul vacanței de vară...

PE URMELE UNEI TRADIȚII

«Și această țară, mîndră,
însorită,
Liberă, bogată, harnică
-nflorită
Este țara noastră,
patria iubită».

Iată primele rînduri dintr-un vechi album, pe filele căruia revedem minunate colțuri ale patriei, pe unde au trecut în 1963 pentru prima oară cicliștii din Micfalău. Nouă băieți robuști, sănătoși, cunoscînd la perfecție regulile de circulație au pornit după un riguros program de antrenament pe ruta: Miercurea Ciuc — Comănești — Moinești — Tg. Ocna — Slănic-Moldova — orașul Gheorghe Gheorghiu-Dej — Borzești — Brețcu — Tg. Secuiesc — Micfalău. O interesantă lecție de geografie, istorie pe viu, lungă de... 473 km!

În vacanța de vară a anului următor (1964) porniseră șapte temerari în căutarea comorilor de frumusețe ale Brașovului, Făgărașului, Craiovei, Turnu-Severinului, Orșovei, Băilor Herculane, ale Hațegului, Hunedoarei, Clujului, Tg. Mureșului, Odorheiului, Miercurei Ciuc. Total 1 351 km. În 1965 alți șapte pionieri au parcurs 1 315 km pe biciclete pe alt itinerar: Sinaia — Ploiești — București — Borsec — Toplița — Gheorghieni. Și astfel, la școala din Micfalău a devenit o tradiție ca în fiecare an elevii să facă o excursie pe biciclete de mai lungă durată cu scopul de a cunoaște țara cu frumusețile ei, tradițiile și obiceiurile poporului.

O pasiune repetată în fiece an, în fiece vacanță. Antrenamente, și iar antrenamente, în fiecare zi, jurnale de bord din timpul călătoriilor, albume conținînd frumoase amintiri, dovezi convingătoare ale perseverenței, dragostei pentru natură și sport. Toate acestea au făcut posibilă realizarea primei excursii de peste hotare în 1967, în Bulgaria, iar în 1968 opt copii au străbătut 3 015 km pe ruta: Brașov — Făgăraș — Rîmnicu Vîlcea — Horezu — Tg. Jiu — Turnu-Severin —

Orşova — Baziaş — Belgrad — Zagreb — Ljubljana — Triest.

DOUĂ ZILE ROBINSONI

(însemnări din jurnalul de bord al echipajului pe biciclete marca «Tohan-28»)

«...La Novisad, redacţia ziarului pentru copii din localitate, aflînd cine sîntem şi unde ne ducem, a hotărît să scrie despre noi. Pe timpul documentării ne-au găzduit pe o insulă unde, două zile, ne-am odihnit, refăcîndu-ne forţele. Am intrat repede în pielea unor moderni Robinsoni, unul dintre noi dînd interviu gazetarilor, în timp ce bucătarul pregătea cina, însărcinatul cu problemele administrative făcea socoteli, medicul, lipsindu-i bolnavii, făcea antrenament de gimnastică, iar reporterul echipajului îşi nota în jurnal impresiile acestor neuitate zile...»

O PEŞTERĂ CA-N BASME

«...Peştera Postojna împlinea 150 de ani de la descoperirea ei tocmai cînd am ajuns noi acolo. Maşini din toate colţurile Europei erau parcate în jur. Cînd am coborît în adîncul ei ştiam doar că e celebră pentru căderea de apă şi rîul ce nu iese niciodată la suprafaţă, pentru trenul cu care parcurgi 3 km în interiorul ei, pentru animalele ce se pare că vin din preistorie şi se află în lacul format de cascadă. Dar tot ce ştiam a pălit în faţa realităţii. Nici însemnările, nici aparatul de fotografiat nu pot eterniza impresiile puternice stîrnite de Postojna aşa cum ne-au apărut ele nouă...»

ÁKOS BACI

Şi el este cutezător, şi el este temerar, deşi are de trei ori vîrsta copiilor pe care-i conduce în aceste minunate excursii. Predă educaţia fizică la şcoala din Micfalău, el însuşi fiind un îndrăgostit din copilărie al diferitelor sporturi şi în special al ciclismului. E mult îndrăgitul, neobositul Ákos baci, care se simte bine în mijlocul copiilor şi pentru aceasta este mereu alături de ei. Alături la întocmirea planurilor minunatelor excursii (se fac planuri amănunţite cu 5 luni înainte), alături la înfiinţarea unei baze sportive, (cu care s-ar putea mîndri multe şcoli din oraşe mari), alături la alcătuirea tuturor albumelor şi materialelor despre excursiile efectuate, alături, în primul rînd, la pasionantele călătorii pe două roţi. De la Ákos baci am aflat cîte ceva şi despre planurile de viitor ale cicliştilor din Micfalău. Astfel, în 1969 unsprezece dintre ei vor porni pe traseul: Tg. Mureş — Cluj — Oradea, — R.P. Ungară — R.S. Cehoslovacă — Austria — R.S.F. Jugoslavia. În 1970 vor vizita U.R.S.S., în 1971 Grecia, iar în 1972 vor poposi la München, de unde vor aduce o mică flacără simbolică a Olimpiadei.

LA POARTA... CELEBRITĂŢII

Despre pasionaţii ciclişti din Micfalău am vrea să mai spunem că sînt, înainte de orice, printre cei mai buni la învăţătură, activi participanţi la toate acţiunile unităţii de pionieri din şcoală, ba chiar iniţiatori ai drumeţiilor şi taberelor de iarnă cu program sportiv, organizate de către şcoala din Micfalău. Şi să nu uităm: vestiţi în ţară şi peste hotare. Zilnic sosesc scrisori pe adresa lor, mulţi vor să afle amănunte în legătură cu organizarea unor astfel de excursii, despre participanţi, despre conducătorul lor, Fejer Acaţiu. Scriitorul Pop Simion îi scrie acestuia printre altele: «Aflu că sînteţi făptuitorul unei interesante iniţiative: vară de vară elevii dv. străbat pe bicicletă una din ţările europene. Cum s-a născut iniţiativa dv? Ce obiectiv şi-a propus? Ce proiecte de viitor aveţi?» Iată un alt plic intitulat: «Şcoala generală din Micfalău, judeţul Covasna «Către grupul de elevi care a străbătut deja 6 149 km pe bicicletă». Expeditoare, o elevă în clasa a VIII-a la Şcoala generală nr. 5 din oraşul Gheorghe Gheorghiu-Dej, cere să fie primită în grupul cicliştilor din Micfalău, iar dacă nu e posibil, să i se scrie amănunte despre excursie şi excursionişti.

Printre scrisorile primite sînt multe şi de peste hotare.

Prin cutezanţă, printr-o muncă susţinută, printr-un efort neobosit, ei au ajuns la frumoasele rezultate şi chiar la... celebritate.

1. Spre potecile însorite din împrejurimi...
2. O bază sportivă cu care ar putea să se mîndrească orice şcoală.
3. Defecţiunile, oriunde şi oricînd ar apare, sînt remediate operativ. Pentru că bicicletele n-au nici un secret pentru ei.
4. În loc de ilustrată poştală!
5. Dînsul este Akos baci.
6. Zeci de scrisori, zeci de întrebări, urări de drum bun, din toate colţurile ţării şi de peste hotare.
7. Un mic popas în faţa unui mare hotel din Iugoslavia.
8. Brrr!... Poate că tremuraţi voi, cei care-l priviţi, pentru că ei sînt obişnuiţi cu asemenea antrenamente.

7
hotel slavija